

Σχολικός Οδηγός

Για Γονείς και Μαθητές/Μαθήτριες
Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Κείμενα: Επιθεωρητές και Λειτουργοί Δημοτικής Εκπαίδευσης

Επιλογή και Επιμέλεια κειμένων: Μαριάννα Καραγιώργη,
Λειτουργός Τύπου και Πληροφοριών
Αγάθη Πίτσιλλου,
Λειτουργός Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης

Γενική Επιμέλεια: Δρ Ειρήνη Χατζηλουκά Μαυρή,
Πρώτη Λειτουργός Εκπαίδευσης

**Ηλεκτρονικός σχεδιασμός
και σελίδωση:** Άντρη Χατζηθεοδοσίου,
Λειτουργός Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Συντονισμός έκδοσης: Δρ Πέτρος Γεωργιάδης,
Συντονιστής Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Εποπτεία Έκδοσης: Δρ Μάριος Στυλιανίδης,
Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης

Α΄ Έκδοση: 2015

Β΄ Έκδοση: 2016

Γ΄ Έκδοση: 2022

Δ΄ Έκδοση: 2023

Ε΄ Έκδοση: 2024

Εκτύπωση: Printfair Γραφικές Τέχνες Ε.Π.Ε.

© ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ISBN: 978-9963-0-1765-2

Στο εξώφυλλο χρησιμοποιήθηκε ανακυκλωμένο χαρτί σε ποσοστό τουλάχιστον 50%, προερχόμενο από διαχείριση απορριμμάτων χαρτιού. Το υπόλοιπο ποσοστό προέρχεται από υπεύθυνα διαχειρισμένα δάση.

Χρήσιμα στοιχεία

Στοιχεία σχολείου

Όνομασία:

Διεύθυνση:

Τηλέφωνο:

Τηλεομοίωτυπο:

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

Ιστοσελίδα:

Ημέρα Γιορτής Αγίου/Αγίας της Κοινότητας/Ενορίας (Τοπική Γιορτή):

.....

Πρόλογος

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση προλογίζω την επανέκδοση του «Σχολικού Οδηγού για Γονείς και Μαθητές/Μαθήτριες Δημοτικής Εκπαίδευσης», ο οποίος ανταποκρίνεται στην ανάγκη για συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και των γονέων/κηδεμόνων, με στόχο να διευκολύνουμε και να κάνουμε πιο αποτελεσματική τη διαχείριση της σχολικής ζωής των παιδιών μας.

Αναντίλεκτα, η συνεργασία με τους γονείς είναι απαραίτητη και πρέπει να είναι συνεχής και αδιάλειπτη, αφού τόσο το σχολείο όσο και η οικογένεια έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας και στην πνευματική καλλιέργεια των παιδιών μας. Έχοντας έγνοια για την πρόοδο και το μέλλον τους,

αναγνωρίζουμε ότι μαζί, σχολείο και οικογένεια, μπορούμε να φέρουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Ο Οδηγός, λοιπόν, που κρατάτε στα χέρια σας, εκδίδεται φέτος για ένατη συνεχή χρονιά, ενισχύοντας ακριβώς και ενδυναμώνοντας αυτή τη συνεργασία. Είναι σημαντικό να λεχθεί ότι η έκδοση αυτή είναι το αποτέλεσμα της συστηματικής δουλειάς των Επιθεωρητών και Επιθεωρητριών μας, όπως και των Λειτουργών της Δημοτικής Εκπαίδευσης, οι οποίοι/ες, συνοψίζοντας και τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών μας, δούλεψαν με στόχο να δοθεί σε εσάς η απαραίτητη ενημέρωση για διευκόλυνσή σας στη διαχείριση των σχολικών αναγκών και υποχρεώσεων των μαθητών και μαθητριών μας. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο Οδηγός εμπλουτίζεται συνεχώς στη βάση εισηγήσεων και απόψεων που μας αποστέλλετε, οι οποίες είναι πάντοτε καλοδεχούμενες και ιδιαίτερα χρήσιμες, αφού εσείς, ως γονείς/κηδεμόνες, γνωρίζετε καλύτερα από τον καθένα ποια ζητήματα χρήζουν προσοχής.

Όσον αφορά στο περιεχόμενο της έκδοσης, αυτή περιέχει πληροφορίες για τις διαδικασίες και τους κανονισμούς που ισχύουν στις σχολικές μονάδες, όπως και για το πρόγραμμα των σχολικών δραστηριοτήτων. Περιλαμβάνει, επίσης, χρήσιμους αριθμούς τηλεφώνων και διευθύνσεις ιστοσελίδων, μέσα από τις οποίες οι γονείς/κηδεμόνες μπορούν

να τυγχάνουν ενημέρωσης για διάφορες υπηρεσίες και προγράμματα που προσφέρονται από το Υπουργείο. Επιπρόσθετα, γίνεται αναφορά σε σύγχρονα κοινωνικά θέματα που επηρεάζουν τους/τις μαθητές/μαθήτριές μας και απασχολούν όλους/ες μας, και παρέχονται χρήσιμες συμβουλές για χειρισμό και αντιμετώπισή τους. Ανάμεσα στα θέματα αυτά περιλαμβάνονται η ασφαλής χρήση του διαδικτύου, η ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο και από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, ο ενδοσχολικός εκφοβισμός κ.ο.κ.

Αυτών λεχθέντων, ευελπιστώ ότι ο «Σχολικός Οδηγός για Γονείς και Μαθητές/Μαθήτριες Δημοτικής Εκπαίδευσης» θα αξιοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο από εσάς για την οργάνωση

της μαθητικής ζωής και τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών συνεχούς προσφοράς γνώσης και καλλιέργειας δεξιοτήτων. Επιπλέον, είμαι βέβαιη ότι θα ενισχύσει και θα ενδυναμώσει τη συνεργασία σας με τα σχολεία μας.

Απώτερος κοινός μας στόχος παραμένει, μέσα από ποιοτική εκπαίδευση, να δημιουργήσουμε τους αυριανούς ενεργούς και κριτικά σκεπτόμενους πολίτες, οι οποίοι θα μπορούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις, να διαμορφώνουν το μέλλον τους και να συνεισφέρουν θετικά στην κοινωνία.

Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου
Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Εισαγωγή

Ο «Σχολικός Οδηγός για Γονείς και Μαθητές/Μαθήτριες Δημοτικής Εκπαίδευσης» ενισχύει τη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και, ειδικότερα, της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης με όλους τους γονείς/κηδεμόνες, ώστε να γίνει ακόμα πιο ουσιαστική, αποτελεσματική και δημιουργική, για το καλώς νοούμενο συμφέρον των παιδιών μας, της εκπαίδευσης και, γενικότερα, του δοκιμαζόμενου νησιού μας.

Η έκδοση περιλαμβάνει πλούσια θεματολογία, μέσα από την οποία οι γονείς/κηδεμόνες μπορούν να έχουν άμεση ενημέρωση σχετικά με τις λειτουργικές

διαδικασίες και τους κανονισμούς, που αφορούν στις σχολικές μας μονάδες. Καταγράφει το καθημερινό πρόγραμμα των σχολικών δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και σημαντικές εκπαιδευτικές πολιτικές του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Οι γονείς/κηδεμόνες μπορούν να ανατρέξουν σε χρήσιμα τηλέφωνα και ηλεκτρονικές διευθύνσεις των Υπηρεσιών του Υπουργείου, προκειμένου να απευθύνουν τα αιτήματά τους ή να τύχουν επιπρόσθετης πληροφόρησης για θέματα που τους προβληματίζουν και τους απασχολούν. Επιπλέον, γίνεται αναφορά σε επίκαιρα όσο και σύγχρονα κοινωνικά θέματα που απασχολούν τους γονείς/κηδεμόνες και σχετίζονται με την ορθή διαπαιδαγώγηση και την καθοδήγηση των μικρών παιδιών, όπως είναι, π.χ., η αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού, η άθληση και υγεία, η δημιουργική απασχόληση, ο εθελοντισμός και η προσφορά κ.ά.

Ευχόμαστε ο Οδηγός αυτός να αποδειχθεί χρήσιμο εργαλείο για σας και να βοηθήσει στην ομαλή φροντίδα του παιδιού σας στο σχολείο.

Δρ Μάριος Στυλιανίδης
Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ο Σχολικός Οδηγός δίνεται σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Α΄ τάξης των δημόσιων Δημοτικών Σχολείων, με στόχο να είναι στη διάθεση των γονέων/κηδεμόνων καθόλη τη διάρκεια της φοίτησης του παιδιού τους στο Δημοτικό Σχολείο. Παράλληλα, εκδίδεται κάθε χρόνο και Τετράδιο Εργασιών - Ημερολόγιο για τους/τις μαθητές/μαθήτριες όλων των τάξεων των δημόσιων Δημοτικών Σχολείων, στο οποίο τα παιδιά σημειώνουν τα μαθήματά τους. Ταυτόχρονα, αναγράφονται σε αυτό σημαντικές ημερομηνίες κάθε σχολικής χρονιάς, δίνοντας τη δυνατότητα στους γονείς/κηδεμόνες να ενημερώνονται και, παράλληλα, να διαχειρίζονται αποτελεσματικότερα τις σχολικές ανάγκες και υποχρεώσεις των παιδιών τους.

This is a Ministry of Education, Sport and Youth publication aiming to inform parents regarding the rules and regulations governing primary schools as well as important education policies and everyday school activities their children will be involved in when at primary school. Additional information on issues which affect schools and concern parents, such as how to deal with school bullying or how to use the Internet with safety, is also included.

The publication also offers useful telephone numbers and websites which parents can refer to for queries or more information.

Further information on the topics included in the booklet can be found in English on the website of the Ministry of Education, Sport and Youth: www.moec.gov.cy/dde/en/index.html.

Περιεχόμενα

ΘΕΜΑ	ΣΕΛΙΔΑ
Σχολική ζωή	13
Έναρξη και λήξη της σχολικής χρονιάς	13
Ωράριο λειτουργίας των σχολείων	13
Υποχρεωτική Εκπαίδευση - Απουσίες παιδιών από το σχολείο	14
Ωρολόγιο Πρόγραμμα	15
Αριθμός παιδιών ανά τμήμα	15
Σχολικές αργίες	16
Σχολικοί εορτασμοί/εκδηλώσεις	16
Επισκέψεις	17
Εκδρομές	17
Καλλιτεχνικές παραστάσεις/Άλλες εκδηλώσεις	17
Κινητά τηλέφωνα και μαθητές/μαθήτριες	18
Καλές συνήθειες μαθητών/ριών	18
Πειθαρχία - Συμπεριφορά μαθητών/ριών	19
Μαθητικά Συμβούλια - Μαθητική Κοινότητα	21
Απουσίες εκπαιδευτικών	22
Στόχοι σχολείου και emphάσεις Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	22
Γονείς/Κηδεμόνες - Εκπαιδευτικοί	25
Κηδεμόνες παιδιών	25
Σύνδεσμος Γονέων/Κηδεμόνων	26
Παγκύπρια Σχολή Γονέων	27
Διευθυντής/Διευθύντρια σχολείου - Διδασκαλικός Σύλλογος	28
Επαγγελματική Μάθηση Εκπαιδευτικών	29
Δομή Δημοτικής Εκπαίδευσης	32

Λειτουργία των σχολείων	33
Εγγραφές μαθητών/ριών	33
Μετεγγραφές μαθητών/ριών	35
Παράταση φοίτησης	35
Αναστολή φοίτησης	36
Επιβεβαίωση εγγραφών μαθητών/ριών	36
Προσωρινή διακοπή ή Τερματισμός φοίτησης	37
Επανάληψη τάξης	37
Ολοήμερο Σχολείο	38
Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση	39
Ιστότοποι Δημόσιων Σχολείων	40
Αναδόμηση Αναλυτικών Προγραμμάτων	40
Ελληνικά: Πλαίσιο μάθησης και διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος σήμερα	41
Μαθηματικά: Διδασκαλία και Μάθηση	43
Φυσικές Επιστήμες	44
Μαθαίνοντας μία ξένη γλώσσα - Τα Αγγλικά στη Δημοτική Εκπαίδευση	44
Τέχνη και Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εικαστικής Μουσειακής Αγωγής	45
Η Μουσική Αγωγή στο Δημοτικό Σχολείο	46
Σχεδιασμός και Τεχνολογία - Ψηφιακές Τεχνολογίες	47
Εγγραφές στο Γυμνάσιο	48
Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής-Διεπιστημονικής Προσέγγισης στο Γυμνάσιο	48
Μουσικό Σχολείο	50
Αθλητικό Γυμνάσιο	51
Επισημάνσεις	54
Ασφάλεια των μαθητών/ριών	54
Περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης	54
Απαγόρευση εισόδου στα σχολεία	55
Ιατρικές και οδοντιατρικές εξετάσεις	55

Προγράμματα/Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	57
Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ (ΔΡΑ.Σ.Ε.+)	57
Πρόγραμμα Στήριξης Παιδιών Ευάλωτων Ομάδων	59
Εφαρμογή Προγράμματος S.T.E.M. σε σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης	60
Θερινό Δημόσιο Σχολείο	61
Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις	62
Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας	63
Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη	64
Μερικές συμβουλές προς τους γονείς/κηδεμόνες	66
Ομαλή μετάβαση από το σπίτι στο Νηπιαγωγείο	66
Ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο	67
Προετοιμασία για το Γυμνάσιο	70
Κατ' οίκον εργασία - Βασικά βήματα	73
Καλλιέργεια φιλικότητας	74
Δημιουργία καλού σχολικού κλίματος	75
Αντιμέτωπιση ρατσιστικών περιστατικών στο σχολείο	76
Αντιμέτωπιση ενδοσχολικού εκφοβισμού	78
Ασφαλής χρήση διαδικτύου	83
Διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών	87
Διαδικτυακή αποπλάνηση	91
Η αξία του υγιεινού προγεύματος και της υγιεινής διατροφής	94
Άθληση και Υγεία	97
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη	100
Εθελοντισμός και Προσφορά	105
Δημιουργική απασχόληση	106
Επικοινωνία με τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης	108
Χρήσιμα τηλέφωνα, έντυπα και ιστοσελίδες	110
Αν μεγάλωνα το παιδί μου ξανά από την αρχή	119
65 Τρόποι να πεις «Μπράβο»	120
Αθλητισμός και Παιδεία: Παγδατής και Κοντίδης	122

Σχολική ζωή

Έναρξη και λήξη της σχολικής χρονιάς

Η σχολική χρονιά για τα παιδιά αρχίζει τη δεύτερη Δευτέρα Σεπτεμβρίου και λήγει την Τετάρτη που προηγείται της προτελευταίας Παρασκευής Ιουνίου.

Ωράριο λειτουργίας των σχολείων

Η εβδομαδιαία φοίτηση σε όλα τα σχολεία είναι πενήνήμερη (από Δευτέρα μέχρι και Παρασκευή).

Τα μαθήματα στα **Σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης** (Δημοτικά Σχολεία, Ειδικά Σχολεία, Νηπιαγωγεία) αρχίζουν στις 7:45 π.μ. και τελειώνουν στη 1:05 μ.μ. Στα **Ενιαία Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία** το ωράριο επεκτείνεται μέχρι τις 3:15 μ.μ. ή μέχρι τις 4:00 μ.μ., εκτός της Τετάρτης που τα παιδιά αποχωρούν από το σχολείο στη 1:05 μ.μ. Στα **Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης** το ωράριο επεκτείνεται μέχρι τις 3:05 μ.μ. ή μέχρι τις 4:00 μ.μ., από Δευτέρα μέχρι και Παρασκευή.

Τα παιδιά πρέπει να προσέρχονται στο σχολείο πριν από την έναρξη των μαθημάτων (το αργότερο μέχρι τις 7:40 π.μ.).

Θα πρέπει να αποφεύγεται η προσέλευση των παιδιών πριν από τις 7:30 π.μ., για λόγους ασφάλειας. Η παιδονομία από το διδακτικό προσωπικό αρχίζει στις 7:30 π.μ.

Σε περίπτωση που το παιδί καθυστερήσει να προσέλθει στο σχολείο πρέπει να ενημερώνεται σχετικά η Γραμματεία ή η Διεύθυνση του Σχολείου.

Τα παιδιά μένουν στο σχολείο για όσο χρόνο προβλέπεται από το Ωρολόγιο Πρόγραμμα. Αν ένα παιδί, για λόγους υγείας ή άλλους σοβαρούς λόγους, πρέπει να αποχωρήσει από το σχολείο νωρίτερα, το σχολείο θα πρέπει να ενημερώνεται έγκαιρα.

Οι γονείς/κηδεμόνες θα πρέπει να παραλαμβάνουν έγκαιρα τα παιδιά τους, αμέσως μετά το τέλος του ωραρίου του σχολείου, για λόγους ασφάλειας.

Υποχρεωτική εκπαίδευση - Απουσίες παιδιών από το σχολείο

Η φοίτηση στο Νηπιαγωγείο (από την ηλικία των 4 6/12 χρονών και άνω) και στο Δημοτικό Σχολείο είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που διαμένουν στην Κύπρο, γι' αυτό και οι γονείς/κηδεμόνες που παραβαίνουν τον νόμο διώκονται ποινικά [Περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) Νόμοι του 1993 έως 2024].

Για απουσίες πάνω από πέντε ημέρες, για λόγους υγείας, απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού του γιατρού που παρακολούθησε το παιδί. Σε περίπτωση απουσιών πάνω από έξι ημέρες, χωρίς να υπάρχει λόγος που να κρίνεται από τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια του σχολείου ως σοβαρός ή αν τυχόν το παιδί απουσιάζει λιγότερες ημέρες, αλλά σε τακτά διαστήματα, χωρίς να υπάρχει ικανοποιητική δικαιολογία, ο/η Διευθυντής/Διευθύντρια ειδοποιεί αμέσως το οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας, το οποίο με τη σειρά του ενημερώνει σχετικά την Αστυνομία ή/και τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Καθυστερημένη άφιξη των παιδιών

στην τάξη δημιουργεί προβλήματα τόσο στο ίδιο το παιδί, που καλείται να τη δικαιολογήσει όσο και στους/στις συμμαθητές/συμμαθήτριές του, η προσοχή των οποίων αποσπάται από το μάθημα.

Το σχολείο πρέπει να ενημερώνεται για κάθε απουσία του παιδιού.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Όλα ανεξαιρέτως τα μαθήματα έχουν παιδαγωγική αξία, γι' αυτό και προσεγγίζονται με τη δέουσα σοβαρότητα και υπευθυνότητα, ώστε η ανάπτυξη των παιδιών να είναι ολόπλευρη και να καλύπτει, πολυδιάστατα και ισόρροπα, όλους τους τομείς της εκπαίδευσης.

Ο ημερήσιος χρόνος λειτουργίας των Δημοτικών Σχολείων είναι επτά 40λεπτες διδακτικές περιόδους με τρία διαλείμματα, συνολικής διάρκειας 40 λεπτών.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Δημοτικού Σχολείου

07:30 - 07:40	Προσέλευση παιδιών στο σχολείο
07:45	Έναρξη μαθημάτων
07:45 - 09:05	1 ^η και 2 ^η περίοδος
09:05 - 09:25	Διάλειμμα 20΄
09:25 - 10:45	3 ^η και 4 ^η περίοδος
10:45 - 10:55	Διάλειμμα 10΄
10:55 - 12:15	5 ^η και 6 ^η περίοδος
12:15 - 12:25	Διάλειμμα 10΄
12:25 - 13:05	7 ^η περίοδος
13:05	Λήξη μαθημάτων

Αριθμός παιδιών ανά τμήμα

Ο ανώτατος αριθμός μαθητών/ριών ανά αμιγές τμήμα είναι 25, ενώ στα συμπλέγματα τάξεων ο ανώτατος αριθμός μαθητών/ριών είναι 20.

Σχολικές αργίες

Οι σχολικές αργίες είναι οι πιο κάτω:

- 1η Οκτωβρίου (Ημέρα Ανεξαρτησίας)
- 28η Οκτωβρίου (Εθνική Επέτειος)
- **23η Δεκεμβρίου - 6η Ιανουαρίου (Διακοπές Χριστουγέννων)**
- 30η Ιανουαρίου (Γιορτή των Γραμμάτων - Τριών Ιεραρχών)
- 25η Μαρτίου (Εθνική Επέτειος)
- 1η Απριλίου (Εθνική Επέτειος)
- 1η Μαΐου (Εργατική Πρωτομαγιά)
- 11η Ιουνίου (Αποστόλου Βαρνάβα, Ιδρυτή και Προστάτη της Εκκλησίας της Κύπρου)
- Καθαρά Δευτέρα
- **Μεγάλη Δευτέρα - Παρασκευή Διακαινησίμου (Διακοπές Πάσχα)**
- Αναλήψεως
- Αγίου Πνεύματος
- Γιορτή του Αγίου της Κοινότητας/Ενορίας (Τοπική Γιορτή)
- Ονομαστική γιορτή του Αρχιεπισκόπου.

Σχολικοί εορτασμοί/εκδηλώσεις

Οι παρακάτω καθιερωμένες γιορτές οργανώνονται ενδοσχολικά:

- Αγιασμός για την έναρξη των μαθημάτων (Σεπτέμβριος)
- Ημέρα Ανεξαρτησίας (1η Οκτωβρίου)
- Εθνική Επέτειος 28ης Οκτωβρίου και γιορτή της Σημαίας
- Ημέρα Μνήμης Κατεχομένων - Καταδίκη Ανακήρυξης του Ψευδοκράτους (15η Νοεμβρίου)
- Ημέρα Μνήμης Αγώνων και Θυσιών για την προάσπιση της Δημοκρατίας (17η Νοεμβρίου)
- Ημέρα Μνήμης και Τιμής των Μαχητών Αντίστασης (7η Δεκεμβρίου)
- Γιορτή των Χριστουγέννων (Δεκέμβριος)
- Ημέρα Ονομαστηρίων Εθνάρχη Μακαρίου (19η Ιανουαρίου)
- Γιορτή του Δέντρου (Ιανουάριος)
- Γιορτή των Γραμμάτων - Τριών Ιεραρχών (30η Ιανουαρίου)
- Εθνική Επέτειος 25ης Μαρτίου
- Εθνική Επέτειος 1ης Απριλίου
- Ημέρα της Ευρώπης (9η Μαΐου)

Οι θερινές διακοπές αρχίζουν την Πέμπτη που προηγείται της προτελευταίας Παρασκευής Ιουνίου και τελειώνουν με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, τη δεύτερη Δευτέρα Σεπτεμβρίου.

Οι εθνικές γιορτές γίνονται σε εργάσιμο χρόνο και σε αυτές μπορεί να προσκαλούνται και οι γονείς/κηδεμόνες.

Η γιορτή των Χριστουγέννων και η γιορτή για τη λήξη των μαθημάτων πραγματοποιούνται στην παρουσία των γονέων/κηδεμόνων, σε μη εργάσιμο χρόνο, κατά προτίμηση στον σχολικό χώρο, νοουμένου ότι υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις.

- Ημέρα Μνήμης και Απόδοσης Τιμής σε όσους θυσιάστηκαν ως αποτέλεσμα της φονικής έκρηξης της 11ης Ιουλίου 2011 στη Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης» (11η Μαΐου)
- Γιορτή για τη λήξη των μαθημάτων (Ιούνιος).

Καλό είναι οι γονείς/κπδεμόνες να παρευρίσκονται σε εκδηλώσεις και εορτασμούς, όταν προσκαλούνται, ώστε τα παιδιά να αισθάνονται ότι οι προσπάθειές τους αναγνωρίζονται και εκτιμώνται.

Επισκέψεις

Επίσκεψη είναι η ομαδική μετάβαση παιδιών ενός σχολείου ή ενός τμήματος σε τόπους που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από το σχολείο, η οποία γίνεται συνήθως με τα πόδια και αποβλέπει σε εκπαιδευτικούς σκοπούς. Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, οργανώνονται όσο το δυνατόν περισσότερες επισκέψεις.

Εκδρομές

Εκδρομή είναι η ομαδική μετάβαση παιδιών ενός σχολείου ή τμήματος, για εκπαιδευτικούς σκοπούς, σε τόπους που βρίσκονται σε τέτοια απόσταση από το σχολείο, ώστε να απαιτείται χρήση μεταφορικού μέσου. Για τον αριθμό των εκδρομών ανά έτος λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές δυνατότητες των παιδιών, στο σύνολό τους. Για τις εκδρομές ενημερώνονται, εκ των προτέρων, οι γονείς/κπδεμόνες.

Στόχος των εκδρομών είναι να δοθεί στα παιδιά η ευκαιρία να γνωρίσουν το φυσικό, πολιτιστικό και κοινωνικό περιβάλλον του τόπου μας και, παράλληλα, να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και με τους/τις εκπαιδευτικούς τους. Για τον λόγο αυτό δεν ενδείκνυται η μεταφορά και χρήση ηλεκτρονικών παιχνιδιών, όπως και η μεταφορά υπολογιστή με οθόνη αφής (π.χ., τύπου tablet), ακόμα και με το επιχείρημα ότι αυτός θα χρησιμοποιηθεί ως φωτογραφική μηχανή.

Καλλιτεχνικές παραστάσεις/Άλλες εκδηλώσεις

Το σχολείο μπορεί να οργανώσει για τα παιδιά παρακολούθηση καλλιτεχνικής, κινηματογραφικής ή θεατρικής παράστασης, σε χώρο εκτός του σχολείου, μία φορά ανά τρίμηνο.

- Οι εκδρομές και οι επισκέψεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης και αναγκαίο συμπλήρωμα της αγωγής των παιδιών.

Κατά τη διάρκεια των εκδρομών δεν επιτρέπεται η μεταφορά και χρήση κινητών τηλεφώνων και ηλεκτρονικών παιχνιδιών/υπολογιστών.

- Όλες οι θεατρικές και κινηματογραφικές παραστάσεις που παρακολουθούν τα παιδιά πρέπει να είναι εγκεκριμένες από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (Υ.Π.Α.Ν).

Άλλες εκδηλώσεις που προάγουν τους σκοπούς του σχολείου ή συνάδουν με αυτούς μπορεί να οργανώνονται είτε σε εργάσιμο είτε σε μη εργάσιμο χρόνο, κατά την κρίση του Διδακτικού Συλλόγου.

Κινητά τηλέφωνα και μαθητές/μαθήτριες

Στη Δημοτική Εκπαίδευση απαγορεύεται όχι μόνο η χρήση, αλλά και η μεταφορά κινητού τηλεφώνου στο σχολείο από τα παιδιά. Η απόφαση αυτή λήφθηκε όχι για να στερηθεί το παιδί το δικαίωμα επικοινωνίας με τους δικούς του (αυτό άλλωστε μπορεί να γίνει από το τηλέφωνο του σχολείου), αλλά για άλλους πιο ουσιαστικούς λόγους που αφορούν, κυρίως, στην αποφυγή:

- απομόνωσης των παιδιών κατά τα διαλείμματα, τηλεφωνώντας ή στέλνοντας μηνύματα ή παίζοντας παιχνίδια στο κινητό τους, αναπτύσσοντας έτσι αντικοινωνική συμπεριφορά
- διαρροής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μαθητών/ριών και εκπαιδευτικών
- πρόκλησης προβλημάτων υγείας στα παιδιά, αφού η υπερβολική χρήση του κινητού, ιδιαίτερα σε νεαρή ηλικία, βλάπτει σοβαρά την υγεία, όπως υποστηρίζουν οι ειδικοί
- δημιουργίας προστριβών ανάμεσα στα παιδιά και τους γονείς/κηδεμόνες τους, η οικονομική κατάσταση των οποίων δεν τους επιτρέπει να αγοράσουν κινητό στα παιδιά τους.

Καλές συνήθειες μαθητών/ριών

Τα παιδιά πρέπει να υιοθετήσουν τις παρακάτω καλές συνήθειες ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στα καθήκοντα και στις υποχρεώσεις τους ως μαθητές/μαθήτριες:

- να προσέρχονται στο σχολείο πριν από την έναρξη των μαθημάτων
- να προσέρχονται στο σχολείο με τη μαθητική τους στολή
- να προσέχουν την καθαριότητά τους, τη σωματική υγιεινή και την ευπρεπή εμφάνισή τους
- να παρακολουθούν και να συμμετέχουν στο μάθημα
- να ακολουθούν τις οδηγίες των εκπαιδευτικών τους

Απαγορεύεται η μεταφορά κινητού τηλεφώνου από τους/τις μαθητές/μαθήτριες στα σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης.

- Το διδακτικό προσωπικό κάθε σχολικής μονάδας, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Γονέων/Κηδεμόνων, αποφασίζουν το είδος της στολής που θα φορούν τα παιδιά. Το Υ.Π.Α.Ν., ύστερα από διαβουλεύσεις που είχε με την Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, γνωστοποίησε με σχετική εγκύκλιό του διάφορα είδη στολών, από τα οποία το κάθε σχολείο μπορεί να επιλέξει τη δική του.

- να σέβονται και να συμπεριφέρονται με ευγένεια στους/στις εκπαιδευτικούς και στους/στις συμμαθητές/συμμαθήτριές τους
- να διατηρούν καθαρή την τάξη τους και όλους τους χώρους του σχολείου
- να προστατεύουν τη σχολική περιουσία, καθώς και τα προσωπικά αντικείμενα των ιδίων αλλά και των συμμαθητών/ριών τους
- να εκτελούν μόνοι/ες τους την κατ' οίκον εργασία τους
- να ετοιμάζουν μόνοι/ες τους τη σχολική τους τσάντα από την προηγούμενη ημέρα, με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα.

- ❏ Για τη διατήρηση αγαστής σχέσης ανάμεσα στα παιδιά, την αποφυγή δημιουργίας αρνητικού κλίματος και την αποφυγή στιγματισμού παιδιών, οι μαθητές/μαθήτριες απαγορεύεται να φέρουν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του σχολείου, εμβλήματα ή διακριτικά (πολιτικών κομμάτων, αθλητικών σωματείων κ.λπ.) στη στολή τους ή στα βιβλία/τσάντες/τετράδιά τους κ.λπ.

Τα παιδιά φροντίζουν στη σχολική τσάντα να υπάρχουν μόνο τα σχολικά βιβλία και η γραφική ύλη που χρειάζονται για τα μαθήματα της συγκεκριμένης ημέρας, με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμά τους. Η συνεχής μεταφορά υπερβολικού βάρους στη σχολική τσάντα από τα παιδιά μπορεί να προκαλέσει σε αυτά προβλήματα υγείας.

Πειθαρχία - Συμπεριφορά μαθητών/ριών

Η πειθαρχία είναι αποτέλεσμα παιδείας και αποτελεί προϋπόθεση για την προαγωγή του σχολικού έργου και της ενδεδειγμένης συμπεριφοράς των παιδιών, η οποία επιτυγχάνεται με την παιδαγωγική πειθώ. Πρώτιστος στόχος είναι η ανάπτυξη, σε κάθε μαθητή/μαθήτρια, δεξιοτήτων για ενσυνείδητη αυτοπειθαρχία.

Ο Διδακταλικός Σύλλογος διαμορφώνει τον κώδικα καλής συμπεριφοράς του σχολείου του, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο γενικού κώδικα καλής συμπεριφοράς που ετοίμασε το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (Υ.Π.Α.Ν.) αλλά και με βάση τις ιδιαιτερότητες του σχολείου. Ο κώδικας καλής συμπεριφοράς κοινοποιείται στους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/ριών και αποτελεί αντικείμενο συζήτησης και επεξεργασίας μέσα στην τάξη, ώστε να γίνει κατανοητός από όλα τα παιδιά.

Η αυτοπειθαρχία αναπτύσσεται στο παιδί, μέσω της συνέπειας και της συνέχειας των πρακτικών που εφαρμόζονται από την οικογένεια και το σχολείο, σε συνεργασία μεταξύ τους.

Όταν το παιδί παραβιάζει έναν από τους κώδικες καλής συμπεριφοράς, και εφόσον το σχολείο έχει εξαντλήσει όλα τα μέσα που στηρίζονται στην πειθώ, μπορεί να κινηθεί στο πλαίσιο του πειθαρχικού κώδικα και να λάβει ή/και να επιβάλει πειθαρχικά μέτρα και κυρώσεις, ανάλογα με τη μορφή τυχόν ανεπιθύμητων συμπεριφορών και τις συνέπειές τους.

Η άσκηση οποιασδήποτε μορφής μέτρων σωματικής τιμωρίας στα σχολεία απαγορεύεται ρητά και κατηγορηματικά. Γ

Πειθαρχικά μέτρα και κυρώσεις:

- Παρατήρηση
- Επίπληξη ιδιαιτέρως
- Επίπληξη ενώπιον του γονέα/κηδεμόνα
- Παραπομπή στη Διεύθυνση του σχολείου
- Αποζημίωση για την προκληθείσα υλική ζημιά
- Υποχρεωτική προσφορά κοινωνικής εργασίας μέσα στο σχολείο
- Στέρηση συμμετοχής σε ενδοσχολικές εκδηλώσεις και αθλοπαιδιές, εντός του σχολείου, καθώς και σε άλλες ενδοσχολικές δραστηριότητες για μία μόνο περίοδο, από μία μέχρι τριάντα συνεχόμενες ημέρες μέσα στο ίδιο σχολικό έτος
- Αλλαγή τμήματος του/της μαθητή/μαθήτριας
- Αλλαγή σχολείου του/της μαθητή/μαθήτριας
- Άλλα μέτρα που κρίνει ως κατάλληλα ο Διδακταλικός Σύλλογος σε συνεργασία με το Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας και τον/την εκπαιδευτικό/ή ψυχολόγο

(Σε περίπτωση παιδιού που εμπίπτει στις πρόνοιες του περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Νόμου, την τελική απόφαση για αλλαγή σχολείου ή άλλα πειθαρχικά μέτρα λαμβάνει η Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.)

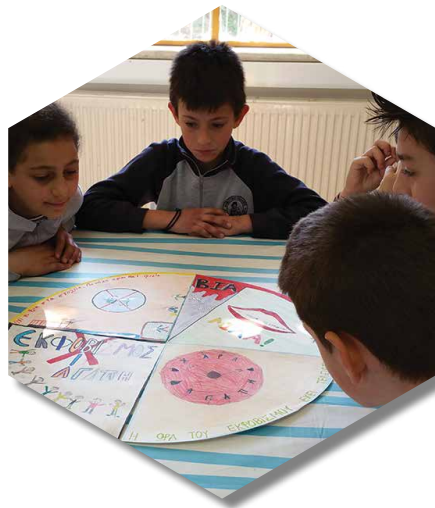
Μαθητικά Συμβούλια - Μαθητική Κοινότητα

Δύο φορές τον χρόνο, συνήθως, διενεργούνται εκλογές με στόχο η κάθε τάξη να εκλέξει το Μαθητικό της Συμβούλιο και, στη συνέχεια, να εκλεγεί, στο πλαίσιο της ενδεδειγμένης διαδικασίας, το Κεντρικό Μαθητικό Συμβούλιο.

Τα Μαθητικά Συμβούλια αποσκοπούν στη(ν):

- δημιουργία ελεύθερων, υπεύθυνων και δημοκρατικών μαθητών/ριών - πολιτών
- ανάπτυξη αυτοπειθαρχίας και αλληλοσεβασμού στους/στις μαθητές/μαθήτριες
- κοινωνικοποίηση και ανάπτυξη της πρωτοβουλίας και του συναισθήματος της ευθύνης
- ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και φιλαλληλίας ανάμεσα στους/στις μαθητές/μαθήτριες
- συνεργασία μαθητών/ριών, εκπαιδευτικών και Διεύθυνσης κ.λπ.

Η οργανωμένη Μαθητική Κοινότητα προσφέρει πολλαπλές ευκαιρίες για αξιοποίηση των δυνατοτήτων των παιδιών, ώστε τα σχολεία να εφαρμόζουν στην πράξη παιδοκεντρικές πολιτικές που να στηρίζονται στα δικαιώματα του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και την ωριμότητά τους.

Απουσίες εκπαιδευτικών

Όταν ο/η εκπαιδευτικός απουσιάζει, το σχολείο προβαίνει σε ενέργειες που διασφαλίζουν την αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου προς όφελος των μαθητών/ριών και την επιτήρησή τους σε συνθήκες ασφάλειας. Αν η απουσία εκπαιδευτικού είναι γνωστό ότι θα διαρκέσει πέραν των τριών εργάσιμων ημερών, η διεύθυνση του σχολείου ακολουθεί τη διαδικασία για τοποθέτηση αντικαταστάτη εκπαιδευτικού. Σε περιπτώσεις όπου η απουσία διαρκεί μέχρι και τρεις εργάσιμες ημέρες, η διεύθυνση ορίζει σε άλλους/ες εκπαιδευτικούς να αναλάβουν την τάξη, αν το επιτρέπει το πρόγραμμα του σχολείου. Όταν η ρύθμιση αυτή δεν είναι εφικτή, το σύνολο των παιδιών της τάξης μοιράζεται, κατά μικρές ομάδες, σε άλλα τμήματα. Και στις δύο περιπτώσεις, τα παιδιά απασχολούνται με εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σχετικές με το μαθησιακό τους επίπεδο και τους στόχους των μαθημάτων τους.

Στόχοι σχολείου και emphάσεις Υ.Π.Α.Ν.

Κάθε σχολείο καθορίζει κάθε χρόνο τους δικούς του υπό έμφαση εκπαιδευτικούς στόχους, οι οποίοι είναι προσαρμοσμένοι στις ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτήσεις των μαθητών/ριών και της ίδιας της σχολικής μονάδας.

Ανάμεσα στους άλλους στόχους που τίθενται κάθε χρόνο, διαχρονικά υπό έμφαση παραμένει ο στόχος «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ», για να τονίζει την αγωνιστική πτυχή της εκπαίδευσής μας, μέχρι την ποθητή απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας. Οι κύριες παράμετροι του συγκεκριμένου στόχου είναι τρεις:

(α) **Γνωρίζω τον τόπο μου:** Η στόχευση αυτή τονίζει την αναγκαιότητα οι μαθητές/μαθήτριες να γνωρίσουν την ιστορία, τις παραδόσεις, τους θρύλους, τους μύθους, τα ήθη και έθιμα των διάφορων περιοχών του τόπου μας, τόσο των ελεύθερων περιοχών όσο και της κατεχόμενης πατρίδας μας.

(β) **Δεν Ξεχνώ την κατεχόμενη γη μου:** Κυρίαρχη θέση στο εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα έχει η προσπάθεια διατήρησης άσβεστης της μνήμης των κατεχόμενων χωριών και πόλεων μας. Η κατεχόμενη γη μας θα πρέπει να ζωντανέψει στα μάτια των παιδιών, με την ανάπτυξη προγραμμάτων/δράσεων/πρωτοβουλιών που θα αναδεικνύουν, μέσα από γεωγραφικά, ιστορικά, πολιτισμικά και γλωσσικά στοιχεία, το ενιαίο και αδιαίρετο του τόπου μας.

(γ) **Διεκδικώ την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μου:** Η διεκδίκηση για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας δεν μπορεί παρά να είναι συνεχής, να εκφράζεται με ειρηνικά μέσα και στη βάση της εφαρμογής των βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου.

Ο στόχος «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ» προωθείται διαθεματικά, μέσα από διάφορες θεματικές ενότητες και όλα τα μαθήματα του Αναλυτικού Προγράμματος. Επίσης, αξιοποιούνται όλα τα σχετικά με το θέμα βιβλία, ενότητες, ταινίες, ζωντανές πηγές, επισκέψεις και εκδηλώσεις.

Γονείς/Κηδεμόνες - Εκπαιδευτικοί

Κηδεμόνες παιδιών

Φυσικός κηδεμόνας του παιδιού είναι ο πατέρας του ή η μητέρα του. Κανένας άλλος δεν μπορεί να είναι κηδεμόνας, εφόσον οι γονείς του παιδιού κατοικούν στην περιοχή όπου βρίσκεται το σχολείο. Σε περίπτωση μεγάλης διάρκειας απουσίας του φυσικού κηδεμόνα (π.χ., για λόγους υγείας, εργασίας κ.λπ.), αυτός ορίζει γραπτώς τον/την αντικαταστάτη/ριά του. Σε περίπτωση που υπάρχει αμφισβήτηση του φυσικού κηδεμόνα, αυτός ορίζεται από το δικαστήριο.

Οι γονείς/κηδεμόνες:

- Εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αναλαμβάνουν όλες τις υποχρεώσεις προς το σχολείο που απορρέουν από την ιδιότητά τους ως γονείς/κηδεμόνες.
- Κατά τη διάρκεια της φοίτησης των παιδιών που βρίσκονται κάτω από την κηδεμονία τους, παρακολουθούν τα παιδιά με το μεγαλύτερο δυνατό ενδιαφέρον και προσοχή, εποπτεύουν και ελέγχουν την τακτική φροντίσή τους στο σχολείο, την επιμέλεια, τη συμπεριφορά και το ήθος τους. Γνωστοποιούν στον/στη Διευθυντή/Διευθύντρια οτιδήποτε σχετικό προσέξουν, ώστε να επιτυγχάνεται συνεχής και γόνιμη συνεργασία οικογένειας και σχολείου, με στόχο τη βελτίωση και πρόοδο των παιδιών.
- Ειδοποιούν αμέσως, γραπτώς ή προφορικά, τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια για την αιτία τυχόν απουσίας των κηδεμονευομένων τους.
- Όταν κληθούν από τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια, προσέρχονται στο σχολείο για ζητήματα που αφορούν στα παιδιά τους. Είναι αναγκαίο και αποτελεσματικό να διατηρούν, οπωσδήποτε, στενή και σταθερή επαφή με το σχολείο, για την παρακολούθηση της συμπεριφοράς και της επίδοσης των παιδιών και να μετέχουν στις ειδικές συγκεντρώσεις γονέων/κηδεμόνων που οργανώνονται από το σχολείο.

Οι ενημερωτικές επισκέψεις των γονέων/κηδεμόνων στο σχολείο είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την πρόοδο του κάθε παιδιού. Οι συναντήσεις των γονέων/κηδεμόνων με τον/την εκπαιδευτικό του παιδιού τους, πέρα από τον ενημερωτικό τους χαρακτήρα, θα πρέπει να εστιάζονται στη γενικότερη συμπεριφορά των παιδιών. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να επιδιώκουν την επισήμανση ειδικών ενδιαφερόντων ή/και προβλημάτων και, πρωτίστως, να δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τη λήψη αποφάσεων, σε σχέση με την από κοινού δράση της οικογένειας και του σχολείου. Με αυτόν τον τρόπο, αναμένεται ότι θα προσεγγίζονται αποτελεσματικά οι ιδιαιτερότητες του κάθε παιδιού.

Στόχος όλων πρέπει να είναι οι καλές σχέσεις οικογένειας και σχολείου, για ενίσχυση και υποστήριξη των παιδιών σε όλους τους τομείς και την επίτευξη των βέλτιστων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Οι γονείς/κηδεμόνες είναι καλό να τηρούν το πρόγραμμα επισκέψεων και να αποφεύγουν την περιστασιακή και στιγμιαία ενημέρωση. Όταν είναι αδύνατη η συνάντηση γονέων/κηδεμόνων-εκπαιδευτικών στις τακτές ώρες που το σχολείο ορίζει, μπορεί, σε έκτακτες και επείγουσες περιπτώσεις, να διευθετηθεί συνάντηση γονέα/κηδεμόνα και εκπαιδευτικού σε άλλο μη διδακτικό χρόνο (όπως σε ώρα διαλείμματος, μη διδακτικό χρόνο του εκπαιδευτικού κ.λπ.).

Όσο περισσότερο οι γονείς/κηδεμόνες ανταλλάσσουν απόψεις και κρίσεις για τα παιδιά τους με τους/τις εκπαιδευτικούς, και πάνω σε αυτές χτίζουν την αγωγή των παιδιών τους, τόσο πιο πολύ αυτά βοηθούνται να διαμορφώσουν μία συγκροτημένη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Αναμφισβήτητα, η αρμονική συνεργασία οικογένειας και σχολείου έχει θετικά αποτελέσματα και επιτυχία. Στην αντίθετη περίπτωση, η οποιαδήποτε δυσαρμονία μπορεί να αποβεί επιζήμια για το παιδί.

Σύνδεσμος Γονέων/Κηδεμόνων

Στα σχολεία Προδημοτικής, Δημοτικής και Ειδικής Εκπαίδευσης λειτουργούν Σύνδεσμοι Γονέων/Κηδεμόνων, μέλη των οποίων είναι οι γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/ριών που φοιτούν κάθε χρόνο σε κάθε σχολείο, νοούμενου ότι έχουν καταβάλει την ετήσια συνδρομή στον Σύνδεσμο Γονέων/Κηδεμόνων του σχολείου. Όλα τα μέλη έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται. Στις αρχές κάθε σχολικής χρονιάς, η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Γονέων/Κηδεμόνων εκλέγει το Διοικητικό της Συμβούλιο. Ο

Σύνδεσμος Γονέων/Κηδεμόνων συνεργάζεται στενά με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, για την ομαλή και αποδοτική λειτουργία του σχολείου.

Η γόνιμη και εποικοδομητική συνεργασία του Σχολείου με τον Σύνδεσμο Γονέων/Κηδεμόνων και, γενικότερα, με την τοπική κοινότητα και κοινωνία, συμβάλλει ποικιλοτρόπως στην ομαλή λειτουργία του σχολείου. Ενθαρρύνεται η εμπλοκή των γονέων/κηδεμόνων σε σχολικές δραστηριότητες, με στόχο την ενημέρωση και την εξοικείωση των ιδίων με τη σχολική ζωή των παιδιών τους. Το παιδί ωφελείται σε μεγάλο βαθμό, όταν οι γονείς/κηδεμόνες γνωρίζουν την καθημερινή, παιδαγωγικά κατάλληλη, ενασχόληση του παιδιού στο σχολείο και με χαρά την εμπλουτίζουν και στο σπίτι.

Η ανάπτυξη και η πρόοδος του παιδιού γίνεται ακόμα πιο αποτελεσματική, όταν υπάρχει συνεχής συμπόρευση των γονέων/κηδεμόνων με το σχολείο. Γ

Παγκύπρια Σχολή Γονέων

Η Παγκύπρια Σχολή Γονέων έχει ως στόχο της τη στήριξη και επιμόρφωση των γονέων/κηδεμόνων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στο δύσκολο έργο του γονέα/κηδεμόνα. Σε επαγγελματικό επίπεδο, κάθε έργο ή ρόλος που αναλαμβάνει κανείς απαιτεί εκπαίδευση, μελέτη, προετοιμασία. Όταν, όμως, κάποιος/α αναλαμβάνει τον δυσκολότερο ρόλο, αυτόν του γονέα, δεν έχει την απαραίτητη εκπαίδευση και εφόδια. Για αυτό η Παγκύπρια Σχολή Γονέων, μέσα από τις εκδόσεις, τα προγράμματα, τα συνέδρια και τις επιμορφώσεις που διοργανώνει, βοηθά τους γονείς/κηδεμόνες να επιτύχουν στο έργο τους.

Διευθυντής/Διευθύντρια σχολείου - Διδασκαλικός Σύλλογος

Ο/Η Διευθυντής/Διευθύντρια του σχολείου έχει τη γενική ευθύνη για την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου που διευθύνει. Στο έργο του στηρίζεται από τον/τη ή τους/τις Βοηθούς Διευθυντές/Διευθύντριες και το διδακτικό προσωπικό του σχολείου. Ο/Η Διευθυντής/Διευθύντρια έχει τακτική επαφή με τους γονείς/κηδεμόνες, με σκοπό την ανάπτυξη πνεύματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας σχολείου και οικογένειας, ώστε να ασκείται κοινή εποικοδομητική προσπάθεια για την επίλυση ενδεχόμενων προβλημάτων και την ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού, την αποτελεσματική γνωριμία του με τον κόσμο και την κοινωνικοποίησή του.

Το διδακτικό προσωπικό κάθε σχολείου αποτελεί τον Διδασκαλικό Σύλλογο του σχολείου. Ο Διδασκαλικός Σύλλογος είναι το ανώτατο σώμα μέσα στο σχολείο και έχει την ευθύνη για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών στόχων, όπως καθορίζονται από το Υ.Π.Α.Ν. και τις εκπαιδευτικές αρχές. Συνεδριάζει τακτικά μία φορά την εβδομάδα και έκτακτα αν παρουσιαστεί ανάγκη. Οι συνεδριάσεις γίνονται, κατά τρόπο και σε χρόνο, που να μη χάνεται διδακτικός χρόνος για τα παιδιά.

Ο Διδασκαλικός Σύλλογος:

- Συζητεί εκπαιδευτικά και οργανωτικά θέματα που έχουν σχέση με την προαγωγή του σχολικού έργου.
- Αποφασίζει για την πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών εκδρομών και επισκέψεων των παιδιών και άλλων εκδηλώσεων του σχολείου.
- Αποφασίζει για την τακτική ενημέρωση γονέων/κηδεμόνων σε μόνιμη και σταθερή βάση, σχετικά με τη φοίτηση, την επίδοση και τη συμπεριφορά των παιδιών.
- Επιβάλλει στους/στις μαθητές/μαθήτριες τις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις ποινές κ.λπ.

Επαγγελματική Μάθηση Εκπαιδευτικών

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, με βάση σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου (19/8/2015, 12/7/2017) για το Πλαίσιο Ενιαίας Πολιτικής για την Επαγγελματική Μάθηση των εκπαιδευτικών, αποτελεί τον επίσημο φορέα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Προσφέρει ποικίλα προγράμματα επιμόρφωσης που είτε είναι επαναλαμβανόμενα και υποχρεωτικά για τους/τις εκπαιδευτικούς, γιατί προνοούνται από την εκπαιδευτική νομοθεσία ή τα σχέδια υπηρεσίας, είτε αναπτύσσονται με αναφορά στις τρέχουσες ανάγκες και το συγκείμενο των σχολικών μονάδων. Βασική επιδίωξή του είναι τα προγράμματα αυτά να διέπονται από συνοχή, συνέπεια και καθολικότητα και να δημιουργούν ευκαιρίες επαγγελματικής μάθησης και ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, μέσω ποικίλων οδών. Κάποια προγράμματα εστιάζουν στις ανάγκες των εκπαιδευτικών ως μελών της σχολικής κοινότητας και άλλα στις ανάγκες των εκπαιδευτικών ως ατόμων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

Σεμινάρια σε σχολική βάση και Σεμινάρια για Γονείς: Η διεξαγωγή των σεμιναρίων σε σχολική βάση πραγματοποιείται κατά τον χρόνο λειτουργίας των σχολείων, με ομάδες ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών ή στον χρόνο συνεδρίας των εκπαιδευτικών, ενώ τα Σεμινάρια για Γονείς πραγματοποιούνται συνήθως σε απογευματινό χρόνο. Καλύπτονται ποικίλα θέματα παιδαγωγικής, ψυχολογίας και κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης, μεθοδολογίας και διδακτικής συγκεκριμένων αντικειμένων του Αναλυτικού Προγράμματος και εκπαιδευτικής τεχνολογίας, τα οποία μπορούν να επιλέξουν τα σχολεία ή οι Σύνδεσμοι Γονέων στη βάση των αναγκών και προτεραιοτήτων τους.

Πρόγραμμα Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης: Κάθε σχολική χρονιά, μικρός αριθμός σχολείων (μέχρι και 30 δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία ετησίως) έχει τη δυνατότητα συστηματικής υποστήριξης από λειτουργό του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με

στόχο να δημιουργηθούν ευκαιρίες ανάπτυξης του διδακτικού προσωπικού, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες της σχολικής μονάδας και τις προτεραιότητες που θέτει από κοινού το προσωπικό. Ακολουθώντας διερευνητική μεθοδολογία, το σχολείο αρχίζει από την καταγραφή ενός θέματος που απασχολεί τους/τις εκπαιδευτικούς και προχωρεί στη διερεύνησή του, στο επίπεδο των μαθητών/ριών ή/και των γονέων/κηδεμόνων. Στη συνέχεια, διενεργείται σχετική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και το σχολείο προχωρεί στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση δράσεων, σχετικά με το θέμα, καθώς και στην αξιολόγησή τους.

Προαιρετικά Σεμινάρια Επιμόρφωσης: Οι σειρές προαιρετικών σεμιναρίων επιμόρφωσης έχουν ως στόχο την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών σε ατομικό επίπεδο και αφορούν σε ποικίλα θέματα που καλύπτουν ζητήματα παιδαγωγικής, ψυχολογίας και κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης, μεθοδολογίας, διδακτικής συγκεκριμένων αντικειμένων του Αναλυτικού Προγράμματος και εκπαιδευτικής τεχνολογίας. Τα σεμινάρια προσφέρονται, σε απογευματινό, μη εργάσιμο χρόνο, σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου ή/και διαδικτυακά.

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης (νεοπροαχθέντων/εισών Διευθυντών/ριών Σχολείων): Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης προσφέρεται στη βάση της σχετικής νομοθεσίας (σχέδια υπηρεσίας). Απευθύνεται στους/στις νεοπροαχθέντες/είσες Διευθυντές/Διευθύντριες Σχολείων και έχει στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων στους/στις ηγέτες/ιδες των σχολείων για να στηρίξουν και να ενισχύσουν την αναπτυξιακή πορεία των σχολείων και να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις σύγχρονες προκλήσεις. Το Πρόγραμμα εντάσσεται σε ένα συνολικό πλαίσιο ενίσχυσης της σχολικής ηγεσίας για εκσυγχρονισμό του Κυπριακού Εκπαιδευτικού Συστήματος και συνδέεται με τις σύγχρονες επιστημονικές τάσεις και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπαιδευτική ηγεσία.

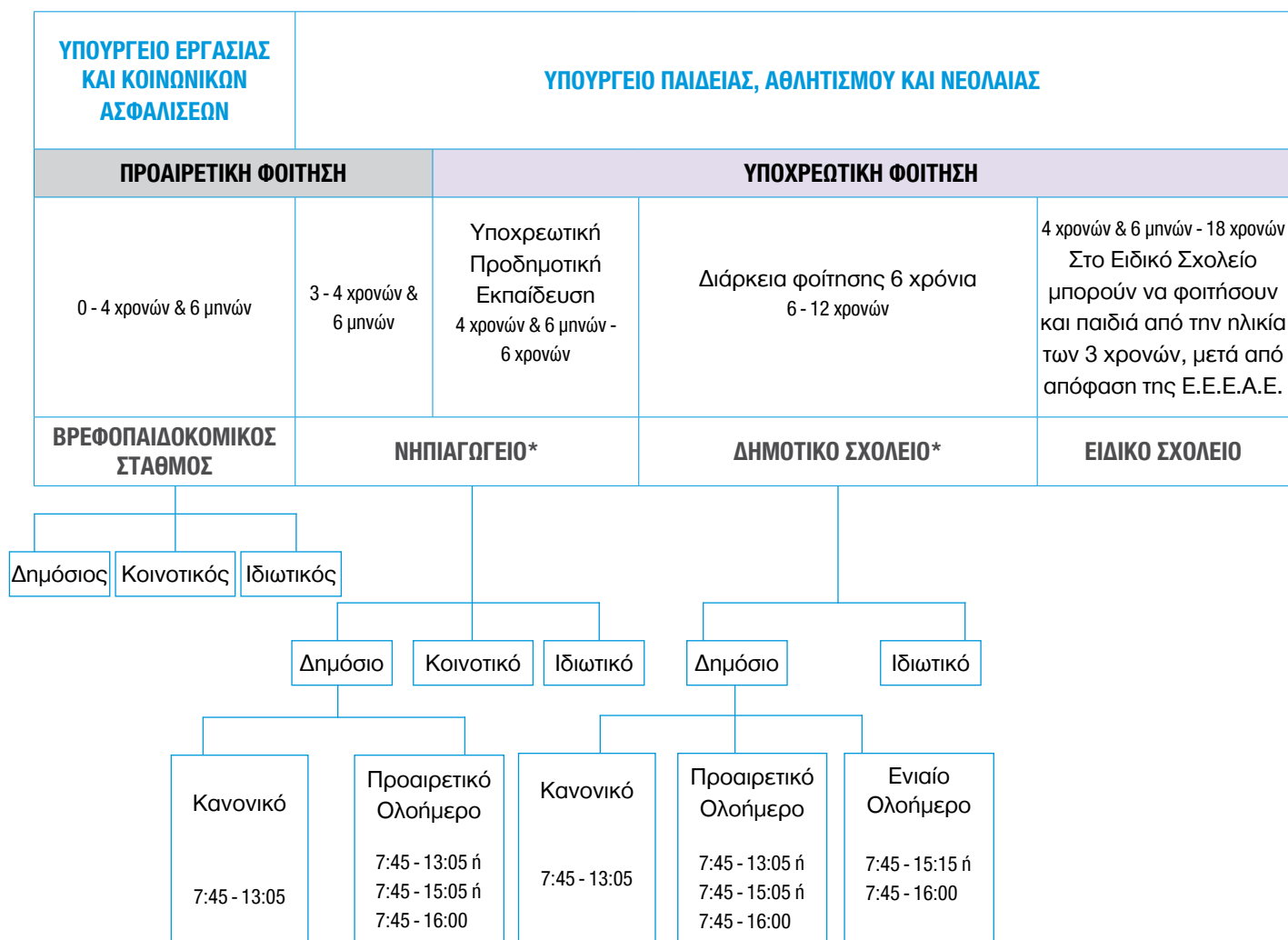
Επιμόρφωση κατά το Διήμερο Εκπαιδευτικού: Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης συνεργάζονται για τη διοργάνωση σεμιναρίων επιμόρφωσης, κατά τη διάρκεια του Διήμερου Εκπαιδευτικού, στις αρχές Σεπτεμβρίου, με βάση τη σχετική ισχύουσα νομοθεσία. Συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στους/στις εκπαιδευτικούς να δηλώσουν συμμετοχή σε επιμορφώσεις σε ατομικό επίπεδο, αλλά και να επιμορφωθούν συστηματικά στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής κοινότητας του σχολείου τους.

Άλλες επιμορφωτικές δραστηριότητες: Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου πραγματοποιεί κάθε χρόνο επιμορφωτικές δράσεις με τη μορφή Ημερίδων, Συνεδρίων, Εξειδικευμένων Σεμιναρίων ή Δικτύων Υποστήριξης Εκπαιδευτικών που έχουν ως επίκεντρο την ένταξη των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία, τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης, την εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής, την προώθηση της Φιλαναγνωσίας, την καλλιέργεια Ψηφιακών Ικανοτήτων και τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών, την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, καθώς και άλλα θέματα που τίθενται ως προτεραιότητα από το Υ.Π.Α.Ν. (π.χ., διαφοροποιημένη διδασκαλία, σεξουαλική αγωγή, ομαλή μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο κ.ά.).

Πληροφορίες για όλα τα Προγράμματα που έχουν ως στόχο την επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (www.pi.ac.cy).

Όλες οι αιτήσεις εκπαιδευτικών και σχολείων για συμμετοχή σε επιμορφωτικές δράσεις και Προγράμματα και οι αιτήσεις των Συνδέσμων Γονέων/Κηδεμόνων για διοργάνωση σεμιναρίων για γονείς υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω του διαδικτυακού περιβάλλοντος εγγραφών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, στη διεύθυνση <https://www.pi-eggrafes.ac.cy>.

ΔΟΜΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

* Στα Νηπιαγωγεία και στα Δημοτικά Σχολεία φοιτούν και παιδιά με ειδικές ανάγκες. Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες μπορούν να φοιτήσουν, ανάλογα με την απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.Α.Ε.) , στη γενική τάξη ή σε Ειδική Μονάδα του σχολείου.

Λειτουργία σχολείων

Εγγραφές μαθητών/ριών

Οι εγγραφές μαθητών/ριών στα Νηπιαγωγεία και σε όλες τις τάξεις των Δημοτικών Σχολείων (Α΄-Στ΄), για την επόμενη σχολική χρονιά, **γίνονται τον Ιανουάριο** σε ημερομηνίες που ορίζει κάθε χρόνο, με σχετική απόφασή του, ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης, οι οποίες ανακοινώνονται στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν. (<https://enimerosi.moec.gov.cy/d/dde>).

Οι μαθητές/μαθήτριες υποχρεωτικής προδημοτικής ηλικίας (δηλαδή 4 χρονών και 6 μηνών και άνω) και οι μαθητές/μαθήτριες Δημοτικού Σχολείου, σύμφωνα με τον περί Εκπαιδευτικών Περιφερειών Νόμο, πρέπει να εγγράφονται στο σχολείο της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας, ανάλογα με τη διεύθυνση διαμονής τους. Μαθητές/Μαθήτριες που διαμένουν σε άλλες οδούς, στις περιπτώσεις των σχολείων πόλεων/δήμων/μεγάλων κοινοτήτων, και σε άλλες κοινότητες, στις περιπτώσεις των περιφερειακών σχολείων, μπορούν να εγγραφούν σε σχολείο που δεν ανήκει στην εκπαιδευτική τους περιφέρεια, νοουμένου ότι θα εξασφαλίσουν μετεγγραφή από το οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας και αφού εγγραφούν αρχικά στο σχολείο της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας. Οι αναθεωρημένες εκπαιδευτικές περιφέρειες αναρτώνται στο διαδίκτυο γύρω στα τέλη Δεκεμβρίου, πριν από τις εγγραφές των μαθητών/ριών: www.moec.gov.cy/dde/ekpaideftikes-perifereies.html

Οι γονείς/κνδεμόνες θα πρέπει να εγγράψουν το παιδί τους στο σχολείο της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας, προσκομίζοντας τα απαραίτητα έντυπα/πιστοποιητικά, έστω και αν προτίθενται να ζητήσουν μετεγγραφή του παιδιού τους σε άλλο σχολείο.

- Όλα τα έντυπα/πιστοποιητικά που
- παραδίδονται από τους γονείς/κνδεμόνες
- στο σχολείο κατά την εγγραφή του παιδιού
- τους, φυλάσσονται στο αρχείο του,
- μέχρι την αποφοίτηση του παιδιού ή τη
- μετεγγραφή του σε άλλο σχολείο.

Όσοι γονείς/κνδεμόνες δεν παρουσιαστούν για νέα εγγραφή κατά την περίοδο εγγραφών, στη συνέχεια θα πρέπει να απευθύνονται στο οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας.

Μαθητές/Μαθήτριες Δημοτικού Σχολείου

Στην **Α΄ τάξη Δημοτικού** γίνονται δεκτά για εγγραφή παιδιά που συμπληρώνουν τα 6 χρόνια, πριν από την 1^η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς για την οποία γίνεται η εγγραφή.

Οι γονείς/κηδεμόνες, κατά την εγγραφή των παιδιών τους στην Α΄ τάξη, πρέπει, να προσκομίσουν αντίγραφο της σχετικής σελίδας του Βιβλιαρίου Υγείας, όπου παρουσιάζονται τα εμβόλια που έχει κάνει το παιδί τους. Με την είσοδό τους στο Δημοτικό Σχολείο, μέχρι την ηλικία των 5-6 χρονών, τα παιδιά συστήνεται να έχουν καλυφθεί με τα ακόλουθα εμβόλια:

- Διφθερίτιδας, Τετάνου, Κοκκύτη (D.T.P ή D.T.aP)
- Πολιομυελίτιδας (Polio)
- Ιλαράς, Παρωτίτιδας, Ερυθράς (M.M.R.)
- Ηπατίτιδας Β (Hep B)
- Μηνιγγιτιδόκοκκου C συζευγμένου (Men C)/Άλλο εμβόλιο που περιέχει τον Μηνιγγιτιδόκοκκο
- Αιμόφιλου της Ινφλουέντζας τύπου b (Hib)
- Πνευμονιόκοκκου συζευγμένου (PCV).

Μαθητές/Μαθήτριες Νηπιαγωγείου (υποχρεωτικής προδημοτικής ηλικίας 4 χρονών και 6 μηνών - 6 χρονών)

Στην Προδημοτική τάξη εγγράφονται παιδιά που συμπληρώνουν τα 5 χρόνια πριν από την 1^η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς για την οποία γίνεται η εγγραφή. Στην υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση εγγράφονται τα παιδιά που συμπληρώνουν την ηλικία των 4 ⁶/₁₂ χρονών πριν από την 1^η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς για την οποία γίνεται η εγγραφή.

Μαθητές/Μαθήτριες Νηπιαγωγείου (ηλικίας 3 - 4 χρονών και 6 μηνών)

Στα Δημόσια Νηπιαγωγεία προτεραιότητα εγγραφής έχουν τα παιδιά υποχρεωτικής προδημοτικής ηλικίας (4 χρονών και 6 μηνών - 6 χρονών). Αν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις, γίνονται δεκτά και μικρότερα παιδιά ηλικίας 3 - 4 χρονών και 6 μηνών πριν από την 1^η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς για την οποία γίνεται η εγγραφή.

Παιδί που συμπλήρωσε την ηλικία για εγγραφή στην Α΄ τάξη και έχει, κατά την κρίση των γονέων/κηδεμόνων του, ειδικά προβλήματα (π.χ., είναι ανώριμο, αλλόγλωσσο κ.λπ.), δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση να εγγραφεί στο Δημοτικό Σχολείο.

Οι γονείς/κηδεμόνες παιδιών ηλικίας 3 - 4 χρονών και 6 μηνών, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για εγγραφή των παιδιών τους σε οποιοδήποτε Νηπιαγωγείο. Συστήνεται, όμως, να υποβάλλουν αίτηση στο Νηπιαγωγείο της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας, ώστε το παιδί τους να συνεχίσει την εκπαίδευσή του στο ίδιο Νηπιαγωγείο, νοουμένου βέβαια ότι υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις και μπορεί να δοθεί έγκριση για φοίτηση στο συγκεκριμένο σχολείο. Η έγκριση των παιδιών γίνεται με βάση εγκεκριμένα, από τον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, κριτήρια επιλογής.

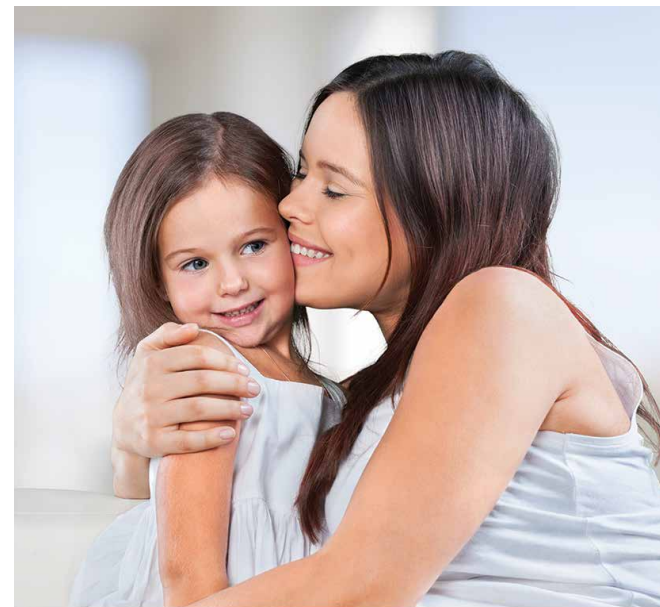
Σε περίπτωση που γονείς/κηδεμόνες προτιμήσουν να εγγράψουν το παιδί τους σε Νηπιαγωγείο εκτός της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας, αυτό δεν διασφαλίζει τη συνέχιση της φοίτησής του στο ίδιο Νηπιαγωγείο, όταν το παιδί θα είναι υποχρεωτικής προδημοτικής ηλικίας ούτε οποιοδήποτε προβάδισμα έναντι άλλων παιδιών, κατά την εξέταση τυχόν αίτησής τους για μετεγγραφή.

Μετεγγραφές μαθητών/ριών Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου (υποχρεωτικής προδημοτικής ηλικίας 4 χρονών και 6 μηνών και άνω)

Αιτήσεις για μετεγγραφή (Έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 33), για εγγραφή, δηλαδή, σε σχολείο που δεν ανήκει στην εκπαιδευτική περιφέρεια του παιδιού, υποβάλλονται από τους γονείς/κηδεμόνες, την περίοδο των εγγραφών Ιανουαρίου. Το έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 33 είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Δημοτικής Εκπαίδευσης (www.moec.gov.cy/dde/entypa.html).

Παράταση φοίτησης

Οι γονείς/κηδεμόνες που επιθυμούν να δοθεί παράταση φοίτησης στο παιδί τους πρέπει να υποβάλουν σχετική αίτηση (Έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 35), κατά την περίοδο των εγγραφών Ιανουαρίου, και να την παραδώσουν στο σχολείο στο οποίο φοιτά το παιδί τους. Το έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 35 είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Δημοτικής Εκπαίδευσης (www.moec.gov.cy/dde/entypa.html).

Διευκρινίζεται ότι δεν γίνονται αιτήσεις για μετεγγραφή στα οικεία Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας από γονείς/κηδεμόνες παιδιών ηλικίας 3 - 4 χρονών και 6 μηνών.

Παιδιά που την 1η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς, για την οποία γίνεται η εγγραφή, θα είναι ηλικίας 13 χρονών και άνω, δεν επιτρέπεται να φοιτήσουν σε Δημοτικό Σχολείο. Μόνο μετά από αιτιολογημένη αίτηση των γονέων/κηδεμόνων του μπορεί να δοθεί παράταση φοίτησης του παιδιού στο Δημοτικό Σχολείο (Στ' τάξη).

Οι γονείς/κηδεμόνες παιδιών με ειδικές ανάγκες που φοιτούν σε Ειδικό Σχολείο και βρίσκονται στο 18^ο έτος της ηλικίας τους έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση προς την Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, για παράταση φοίτησης. Η αίτηση υποβάλλεται ανά έτος. Σημειώνεται ότι παράταση φοίτησης δεν μπορεί να επιτραπεί αν, την 1^η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς για την οποία υποβάλλεται το αίτημα, το παιδί θα έχει συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας του. Οι γονείς/κηδεμόνες μπορούν να αιτηθούν την παράταση φοίτησης του παιδιού τους, συμπληρώνοντας το Έντυπο ΥΠΑΝ ΕΕ 04. Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου και να παραδίδονται στο σχολείο του παιδιού. Το έντυπο ΥΠΑΝ ΕΕ 04 είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Δημοτικής Εκπαίδευσης (www.moec.gov.cy/dde/entypa.html).

Αναστολή φοίτησης

Οι γονείς/κηδεμόνες που επιθυμούν να δοθεί αναστολή φοίτησης στο παιδί τους πρέπει, καταρχάς, να εγγράψουν κανονικά το παιδί τους στην Α΄ τάξη, κατά την περίοδο των εγγραφών Ιανουαρίου. Στη συνέχεια, κατά την περίοδο **10-15 Μαρτίου**, πρέπει να συμπληρώσουν την αίτηση για «Αναστολή Φοίτησης στο Δημοτικό Σχολείο» (Έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 34) και να την παραδώσουν στο Νηπιαγωγείο, όπου φοιτά το παιδί τους. Νοουμένου ότι εγκριθεί η αίτηση, το παιδί θα συνεχίσει τη φοίτησή του στο Νηπιαγωγείο (Προδημοτική τάξη) για ακόμα έναν χρόνο και, στη συνέχεια, θα πρέπει να φοιτήσει στο Δημοτικό Σχολείο. Το έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 34 είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Δημοτικής Εκπαίδευσης (www.moec.gov.cy/dde/entypa.html).

Επιβεβαίωση εγγραφών μαθητών/ριών

Μαθητές/Μαθήτριες Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου

Η επιβεβαίωση των εγγραφών στα Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία (για τα παιδιά υποχρεωτικής προδημοτικής ηλικίας και μικρότερης ηλικίας που εγκρίθηκε η αίτησή τους) πραγματοποιείται σε ημερομηνίες που ορίζει κάθε χρόνο ο

Τα παιδιά ηλικίας 6 χρονών, πριν από την 1^η Σεπτεμβρίου της σχολικής χρονιάς για την οποία γίνεται η εγγραφή, πρέπει να φοιτήσουν στην Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Μετά από αιτιολογημένη αίτηση των γονέων/κηδεμόνων, μπορεί να δοθεί αναστολή φοίτησης στο Δημοτικό και το παιδί να παραμείνει για ακόμα έναν χρόνο στην Προδημοτική τάξη.

Η διαδικασία που ακολουθείται για αξιολόγηση της αίτησης κάθε παιδιού αποφασίζεται από τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, ανάλογα με την κάθε περίπτωση. Οι γονείς/κηδεμόνες ενημερώνονται για την έγκριση ή απόρριψη του αιτήματος αναστολής ή παράτασης φοίτησης, πριν από την επιβεβαίωση των εγγραφών.

Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης, συνήθως **αρχές Απριλίου**, και οι οποίες ανακοινώνονται στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν. Όλοι οι γονείς/κηδεμόνες πρέπει να **επιβεβαιώσουν** την εγγραφή των παιδιών τους, για να διασφαλιστεί η θέση τους στο συγκεκριμένο σχολείο.

Μαθητές/Μαθήτριες Νηπιαγωγείου (ηλικίας 3 - 4 χρονών και 6 μηνών)

Όσοι γονείς/κηδεμόνες ειδοποιηθούν από το Νηπιαγωγείο ότι εγκρίθηκε η αίτησή τους για εγγραφή του παιδιού τους, πρέπει να επιβεβαιώσουν την εγγραφή του παιδιού τους.

Προσωρινή διακοπή ή Τερματισμός φοίτησης

Ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, μπορεί να δώσει οδηγίες, ώστε ένα παιδί να διακόψει προσωρινά ή να τερματίσει τη φοίτησή του σε Δημοτικό Σχολείο ή σε Ειδικό Σχολείο, έπειτα από τεκμηριωμένη έκθεση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Επανάληψη τάξης

Ένα παιδί μπορεί να φοιτήσει στην ίδια τάξη, για δεύτερο κατά συνέχεια χρόνο, αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο μία φορά, κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο Δημοτικό Σχολείο, έπειτα από εισήγηση του/της εκπαιδευτικού του παιδιού, του/της εκπαιδευτικού/ής ψυχολόγου (αν το παιδί παρακολουθείται από εκπαιδευτικό/ή ψυχολόγο) και του/της Διευθυντή/Διευθύντριας του σχολείου και έγκριση από τον/την οικείο/α Επιθεωρητή/Επιθεωρήτρια. Οι γονείς/κηδεμόνες ενημερώνονται, σχετικά, από τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια του σχολείου ή τον/την εκπαιδευτικό του παιδιού.

Ολοήμερο Σχολείο

Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο

Ως Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία λειτουργούν Δημοτικά Σχολεία, Νηπιαγωγεία και Ειδικά Σχολεία. Τα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία λειτουργούν καθημερινά τον Οκτώβριο μέχρι τον Μάιο, με τρεις επιπρόσθετες απογευματινές περιόδους (μέχρι τις 3:05 μ.μ.) ή με τέσσερις επιπρόσθετες απογευματινές περιόδους (μέχρι τις 4:00 μ.μ.), για τα παιδιά που θα επιλέξουν να συμμετέχουν στο απογευματινό σχολείο. Το πρωινό αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα παραμένουν ως έχουν και λειτουργούν, με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς λειτουργίας των σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης. Στο απογευματινό πρόγραμμα του προαιρετικού Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου περιλαμβάνονται περίοδοι για σίτιση, διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας, ενισχυτική διδασκαλία και διδασκαλία μαθημάτων ενδιαφέροντος (π.χ., χορός, θέατρο κ.λπ.), ενώ στο απογευματινό πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου και Ειδικού Σχολείου περιλαμβάνονται περίοδοι για σίτιση, ξεκούραση, ψυχαγωγία και δημιουργικές δραστηριότητες.

Τα Προαιρετικά Ολοήμερα Νηπιαγωγεία/Δημοτικά/Ειδικά Σχολεία διαφοροποιούνται κάθε χρόνο, ανάλογα με το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι οικείοι Σύνδεσμοι Γονέων/Κηδεμόνων.

Απαραίτητη προϋπόθεση, για να λειτουργήσει ένα σχολείο ως Προαιρετικό Ολοήμερο, είναι ο ελάχιστος αριθμός παιδιών που θα δηλώσουν ενδιαφέρον (16 παιδιά για τα μικρά σχολεία και 36 για τα μεγαλύτερα σχολεία). Εξαιρέσεις μπορούν να γίνουν σε περιπτώσεις που ένα σχολείο κρίνεται ότι πρέπει απαραίτητως, λόγω ειδικών συνθηκών (π.χ., απομακρυσμένη περιοχή/ζώνη εκπαιδευτικής προτεραιότητας κ.ά.), να λειτουργήσει ως ολοήμερο. Στα Ολοήμερα Σχολεία, προσφέρεται στους/στις μαθητές/μαθήτριες γεύμα, το κόστος του οποίου καλύπτεται από τους γονείς/κηδεμόνες, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις μαθητών/ριών των οποίων η σίτιση επιχορηγείται (τα κριτήρια για την επιχορήγηση της σίτισης αναφέρονται στη σχετική εγκύκλιο που αναρτάται κατά την έναρξη κάθε σχολικής χρονιάς).

Όσα παιδιά επιλέξουν να συμμετέχουν στο Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο μένουν στο σχολείο υποχρεωτικά μέχρι τις 3:05 μ.μ. ή μέχρι τις 4:00 μ.μ. Τα υπόλοιπα παιδιά αποχωρούν από το σχολείο κανονικά, στη 1:05 μ.μ.

Αν ο Σύνδεσμος Γονέων/Κηδεμόνων ενός σχολείου επιθυμεί να λειτουργήσει το σχολείο του ως Προαιρετικό Ολοήμερο, πρέπει να υποβάλει σχετικό αίτημα προς το Υ.Π.Α.Ν.

Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο

Παγκύπρια, λειτουργούν, επίσης, 14 Ενιαία Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία. Ο χρόνος λειτουργίας τους είναι από την έναρξη μέχρι τη λήξη της σχολικής χρονιάς, με τρεις επιπρόσθετες περιόδους (μέχρι τις 3:15 μ.μ.) ή τέσσερις επιπρόσθετες περιόδους (μέχρι τις 4:00 μ.μ.). Το Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο λειτουργεί με ενιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα, ενιαία Διεύθυνση και προσωπικό και αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό περιεχόμενο.

Οι επιπρόσθετες περίοδοι αξιοποιούνται για σίτιση, ενισχυμένη διδασκαλία των Αγγλικών, Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, Γαλλικά και διδασκαλία θεμάτων ενδιαφέροντος (π.χ., χορός, θέατρο, αθλοπαιδιές κ.λπ.)

Τα 14 Ενιαία Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία είναι συγκεκριμένα, αφού η λειτουργία τους, ως υποχρεωτικά ολοήμερα σχολεία, αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και είναι τα ακόλουθα:

- Επαρχία Λευκωσίας: Άγιος Αντώνιος, «Πεύκιος Γεωργιάδης», Καπέδες, Παλαιχώρι
- Επαρχία Λεμεσού: Απεσιά, Ερήμη - Πανίκου Χατζηχαμπή, «Ιαματική», Κυπερούντα, Πελένδρι, Τριμήκλινη
- Επαρχία Λάρνακας: Ζύγι - Μαρί, Χοιροκοιτία
- Επαρχία Αμμοχώστου: Σωτήρα Γ΄
- Επαρχία Πάφου: Γιόλου.

Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

Οι ανάγκες ενός παιδιού, με στόχο την παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ή άλλης στήριξης αξιολογούνται από το αρμόδιο σώμα που είναι η Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Η εν λόγω Επιτροπή συγκροτεί πολυθεματική ομάδα αξιολόγησης και ενημερώνει γραπτώς τους γονείς/κηδεμόνες, γνωστοποιώντας τους, παράλληλα, το δικαίωμα να παρίστανται κατά την αξιολόγηση του παιδιού, μόνοι ή με ειδικό επιστήμονα της δικής τους επιλογής.

Στα Ενιαία Ολοήμερα Σχολεία τα παιδιά μένουν στο σχολείο, υποχρεωτικά μέχρι τις 3:15 μ.μ. ή μέχρι τις 4:00 μ.μ., εκτός της Τετάρτης που τα παιδιά αποχωρούν από το σχολείο στη 1:05 μ.μ.

Με βάση την αξιολόγηση του παιδιού, η Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης μπορεί να αποφασίσει:

- α) το εκπαιδευτικό πλαίσιο (γενική τάξη δημόσιου σχολείου, Ειδική Μονάδα, Ειδικό Σχολείο, κατ' οίκον εκπαίδευση),
- β) την παροχή εξειδικευμένης εκπαιδευτικής ή θεραπευτικής βοήθειας, εξειδικευμένου εξοπλισμού, δωρεάν μεταφοράς, βοηθητικού προσωπικού,
- γ) τη δημιουργία απαραίτητης κτηριακής ή άλλης υποδομής στη σχολική μονάδα όπου φοιτά το παιδί.

Ιστότοποι Δημόσιων Σχολείων

Η Υπηρεσία Διαδικτύου και Επικοινωνίας (Υ.Δ.Ε) του Υ.Π.Α.Ν. παρέχει ιστοχώρο σε όλα τα Δημόσια Σχολεία της Κύπρου, για δημιουργία σχολικού ιστότοπου, αποσκοπώντας στην προβολή του έργου του σχολείου στην ευρύτερη κοινωνία. Τα Δημόσια Σχολεία διατηρούν τον σχολικό ιστότοπο, στον οποίο φιλοξενείται πληροφοριακό υλικό που αφορά: στο ιστορικό του σχολείου, στον αριθμό των μαθητών/ριών και του διδακτικού προσωπικού, στις δράσεις και τα προγράμματα του σχολείου. Στον ιστότοπο του σχολείου αναρτώνται, επίσης, φωτογραφίες, εργασίες των μαθητών/ριών, εκδηλώσεις του σχολείου κ.ο.κ. Μέσω του σχολικού ιστότοπου, οι γονείς/κηδεμόνες εκτός του ότι μπορούν να ενημερωθούν για το σχολικό ημερολόγιο δραστηριοτήτων, τα ενημερωτικά δελτία και τις σχετικές ανακοινώσεις, αναφορικά με τις δράσεις και δραστηριότητες του σχολείου, μπορούν επίσης να επικοινωνήσουν με το σχολείο, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή της ηλεκτρονικής φόρμας υποβολής αίτησης (αν υπάρχει). Οι ιστοτόποι των Δημόσιων Σχολείων βρίσκονται στην ιστοσελίδα

της Εκπαιδευτικής Πύλης: <http://schools.ac.cy>.

Οι γονείς/κηδεμόνες καλούνται να δηλώσουν, γραπτώς, στην αρχή της σχολικής χρονιάς, στο σχετικό έντυπο που αποστέλλεται από τη Διεύθυνση του σχολείου, τη συγκατάθεσή τους ή όχι για δημοσιοποίηση στον σχολικό ιστότοπο οπτικοακουστικού υλικού στο οποίο παρουσιάζονται τα παιδιά τους (φωτογραφίες ή και βίντεο).

Την ευθύνη της δημιουργίας, της τεχνικής διαχείρισης και δημοσιοποίησής του την έχει η Διεύθυνση του σχολείου. Το υλικό που δημοσιοποιείται στον σχολικό ιστότοπο τυγχάνει έγκρισης από την Επιτροπή Ιστότοπου του σχολείου, η οποία συγκεντρώνει το υλικό, μεριμνά για την τήρηση του κώδικα δεοντολογίας και επικοινωνεί κεντρικά με την Υ.Δ.Ε. για θέματα που αφορούν στον ιστότοπο.

Αναδόμηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων στη βάση Δεικτών Επιτυχίας και Δεικτών Επάρκειας

Το Υ.Π.Α.Ν., στο πλαίσιο της προώθησης του εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού μας συστήματος, έχει προωθήσει την αναδόμηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων Προδημοτικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα, τα Αναλυτικά Προγράμματα αναδομήθηκαν, προσδίδοντας έμφαση όχι στη διδακτέα ύλη, αλλά στα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και σε ό,τι χρειάζεται να διδαχθεί, προκειμένου αυτά να επιτευχθούν με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο. Για κάθε μάθημα έχουν καθορισθεί Δείκτες Επιτυχίας, δηλαδή, αυτό που αναμένεται να επιτευχθεί από τους/τις μαθητές/μαθήτριες (δεξιότητες, γνώσεις, στάσεις)

και Δείκτες Επάρκειας, δηλαδή, αυτό που αναμένεται να διδαχθεί από τους/τις εκπαιδευτικούς, ώστε να προκύψει το προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

Επομένως, η προσοχή στρέφεται από το «ποια ύλη καλύπτεται» στο «τι μαθαίνει ο/η μαθητής/μαθήτρια» και γίνεται διαφοροποίηση της διδασκαλίας, ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες και την ιδιαιτερότητα κάθε μαθητή/μαθήτριας. Οι Δείκτες περιλαμβάνουν όλα τα είδη μάθησης, δηλαδή πληροφορίες, έννοιες, δεξιότητες, τρόπο σκέψης και στρατηγικές, στάσεις και αξίες, τις οποίες αναμένεται να αναπτύξει ο/η μαθητής/μαθήτρια μέσα από κάθε επίπεδο εκπαίδευσης, και που συμβάλλουν στην καλλιέργεια δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και δημιουργικότητας. Με αυτόν τον τρόπο, και σε συνδυασμό με την εφαρμογή του Νέου Ωρολογίου Προγράμματος, αναμένεται σημαντική βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα οποία συνιστούν τη βάση για ενεργό συμμετοχή των νέων μας στη σύγχρονη κοινωνία και βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Για ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων, οι Δείκτες είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν.: www.moec.gov.cy/analytika_programmata.

Ελληνικά: Πλαίσιο μάθησης και διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος σήμερα

Ελληνικά και Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Το μάθημα των Ελληνικών κατέχει μία σημαντική θέση στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου. Συγκεκριμένα, από τη σχολική χρονιά 2015-2016, στο πλαίσιο της εφαρμογής των Νέων Ωρολογίων

Προγραμμάτων, οι ώρες διδασκαλίας του μαθήματος των Ελληνικών αυξήθηκαν και διδάσκονται: στις τάξεις Α΄ και Β΄ για δώδεκα διδακτικές περιόδους, στις τάξεις Γ΄ και Δ΄ για δέκα διδακτικές περιόδους και στις τάξεις Ε΄ και ΣΤ΄ για εννέα διδακτικές περιόδους.

Σκοπός και προσεγγίσεις του μαθήματος των Ελληνικών

Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η άριστη κατάρτιση της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και ο γραμματισμός σε διάφορα περιβάλλοντα και καταστάσεις επικοινωνίας. Ο σκοπός αυτός συναρτάται άμεσα με την ανάπτυξη της ικανότητας των παιδιών να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη γλώσσα, σε ποικίλα πλαίσια.

Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν ποικιλία προσεγγίσεων, ώστε τα παιδιά να μπορούν ταυτόχρονα: (α) να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν βασικά στοιχεία για τη δόμηση κειμένων (π.χ., φθόγγους/αλφάβητο, γραμματική, κειμενικές δομές, μη γλωσσικά στοιχεία), (β) να αναγνωρίζουν τα διάφορα κειμενικά είδη και τις λειτουργίες που αυτά επιτελούν (π.χ., αφηγήσεις, περιγραφές, οδηγίες, επιχειρήματα), (γ) να κατανοούν και να παράγουν διάφορα κείμενα (γραπτά, προφορικά, ψηφιακά, οπτικά), μέσα σε διαφορετικά κοινωνικά, πολιτισμικά και άλλα πλαίσια και (δ) να αναλύουν και να αξιολογούν τα κείμενα, με κριτική διάθεση και από ποικίλες οπτικές.

Μάθηση και διδασκαλία της γλώσσας σήμερα

Σήμερα αναγνωρίζεται ότι η ίδια η γλώσσα και, κατ' επέκταση, η μάθηση και η διδασκαλία της γλώσσας, έχει πολλές διαστάσεις. Τα παιδιά, δηλαδή, μαθαίνουν, όπως και παλαιότερα, ορθογραφία και γραμματική, σε ένα πολύ πιο ευρύ, όμως, και συνεχώς

εκσυγχρονιζόμενο πλαίσιο μάθησης και διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν πλέον τη γλώσσα πολυδιάστατα, γι' αυτό και βοηθούν τα παιδιά να κατανοούν και να παράγουν λόγο το ίδιο πολυδιάστατα. Αναλυτικότερα, βοηθούν τα παιδιά:

- Να μάθουν το αλφάβητο, να αποκωδικοποιούν, να διαβάζουν, να γράφουν και να παράγουν κείμενα.
- Να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν τα γλωσσικά στοιχεία και τις γλωσσικές δομές κειμένων (γράμματα, λέξεις, προτάσεις, παραγράφους), όπως και μη γλωσσικά στοιχεία (π.χ., εικόνες, χρώμα και μέγεθος γραμμάτων κ.ά.), τα οποία είναι εξίσου σημαντικά για το πώς δομείται το νόημα ενός κειμένου.
- Να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν γραμματικούς κανόνες και συμβάσεις (χαρακτηριστικά) διάφορων κειμένων, σε συνάρτηση με τις δικές τους γνώσεις και εμπειρίες και το περιβάλλον όπου αυτά αναπτύσσονται.
- Να αναγνωρίζουν τη λειτουργική χρήση των κειμένων που διαβάζουν ή και παράγουν (εντός και εκτός του σχολείου), η οποία συνδέεται άμεσα με το ύφος και τα νοήματά τους.
- Να αναλύουν και να αναθεωρούν κείμενα, με βάση το τι επιδιώκουν σκόπιμα να προβάλουν.
- Να αναγνωρίζουν πώς μέσα από κείμενα, δικά τους και άλλων συγγραφέων, παρουσιάζονται συγκεκριμένες αντιλήψεις για τον κόσμο και να διερευνούν, πέρα από αυτά, με ποιων τις εμπειρίες σχετίζονται.
- Να γράφουν και να διαβάζουν κείμενα, λαμβάνοντας υπόψη το πώς τοποθετούνται σε πλαίσιο που αφορά στο τι συμβαίνει, ανάμεσα σε ποιους και πώς αυτό διασυνδέεται με την ίδια την κοινωνία.

Γλωσσική διδασκαλία και διδακτικά μέσα

Οι εκπαιδευτικοί επικεντρώνονται «στο να μάθει ο/η μαθητής/μαθήτρια» και όχι στο να διδάξουν το σχολικό εγχειρίδιο, σελίδα προς σελίδα, κείμενο προς κείμενο, άσκηση προς άσκηση. Το σχολικό εγχειρίδιο είναι ένα από τα διδακτικά μέσα που οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν στο γλωσσικό μάθημα, αλλά όχι το μοναδικό. Η επιλογή και η αξιοποίηση κατάλληλων για τα παιδιά κειμένων μπορεί να διευκολύνει την επίτευξη των σκοπών και των στόχων της γλωσσικής διδασκαλίας και να εξυπηρετήσει τη διαδικασία που σχετίζεται με τη γλωσσική εκπαίδευση και την ανάπτυξη του γραμματισμού των παιδιών, γενικότερα.

Οι εκπαιδευτικοί, δηλαδή, έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν και να αξιοποιούν ποικίλα κείμενα, με λογοτεχνικό (π.χ., παραμύθια, μύθους, ποιήματα) και μη λογοτεχνικό περιεχόμενο (π.χ., δημοσιογραφικά άρθρα, διαφημίσεις, τιμολόγια), εντός αλλά και εκτός του σχολικού εγχειριδίου, λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των παιδιών και αξιοποιώντας εργαλεία και εφαρμογές της σύγχρονης τεχνολογίας.

Οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας που άρχισαν να ενσωματώνονται και στη γλωσσική διδασκαλία από τη σχολική χρονιά 2015-2016, προσανατολίζουν τους/τις εκπαιδευτικούς στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και «στο τι πρέπει να επιτύχει να μάθει ο/η μαθητής/μαθήτρια και πώς». Η «κάλυψη της ύλης», άρα και η «κάλυψη των σελίδων του βιβλίου», δεν μπορεί να είναι αυτοσκοπός.

Μαθηματικά: Διδασκαλία και Μάθηση

Τα Μαθηματικά έχουν πρωτεύοντα ρόλο στους σχεδιασμούς του Υ.Π.Α.Ν. στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον που οικοδομείται.

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών έχει ως κύριο στόχο να προετοιμάσει τα παιδιά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε να αγαπήσουν τα Μαθηματικά και να κεντρίσει το ενδιαφέρον και την επιθυμία τους να ασχοληθούν συστηματικά με αυτά. Παράλληλα, σκοπό έχει να διασφαλίσει ότι κάθε παιδί θα αποκτήσει τις απαραίτητες μαθηματικές γνώσεις και ικανότητες που θα του επιτρέψουν να διαβιώσει ως αυτόνομο και παραγωγικό μέλος μιας σύγχρονης κοινωνίας.

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών, ακολουθώντας έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό από την Προδημοτική Εκπαίδευση μέχρι το Λύκειο, εδράζεται σε τέσσερις αρχές: (α) οι μαθηματικές έννοιες διερευνώνται με τρόπο που υποκινούν το ενδιαφέρον και την περιέργεια των παιδιών, (β) δίνεται έμφαση στη λύση προβλήματος, (γ) η τεχνολογία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της μαθηματικής εκπαίδευσης και (δ) όλα τα παιδιά ενθαρρύνονται να αποκτήσουν εμπειρίες μέσα από ένα ποιοτικό πρόγραμμα Μαθηματικών.

Για κάθε τάξη, από την Προδημοτική μέχρι και την Γ' Λυκείου, το αναθεωρημένο Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών στηρίζεται σε πέντε θεματικές περιοχές: τους Αριθμούς και τις Πράξεις, την Άλγεβρα, τη Γεωμετρία, τη Μέτρηση και τη Στατιστική-Πιθανότητες.

Τα νέα διδακτικά εγχειρίδια των Μαθηματικών που αναπτύχθηκαν στη βάση των αρχών του αναθεωρημένου Αναλυτικού Προγράμματος, απευθύνονται σε όλα τα παιδιά, με τρόπους που να ικανοποιούν τις ιδιαιτερότητες του/της καθενός/καθεμιάς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερευνητική μάθηση. Τα παιδιά διερευνούν τις μαθηματικές έννοιες, ώστε να υποκινείται το ενδιαφέρον και η περιέργειά τους. Δραστηριότητες όπως η «Εξερεύνηση» και η «Διερεύνηση» δίνουν στα παιδιά την ευκαιρία να προβληματιστούν και να οικοδομήσουν τις νέες έννοιες. Επιπλέον, τα νέα διδακτικά εγχειρίδια περιλαμβάνουν δραστηριότητες για εξάσκηση και εμπέδωση, καθώς και δραστηριότητες εμπλουτισμού σε κάθε διδακτική ενότητα, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα για διαφοροποίηση των στόχων, του περιεχομένου και της αξιολόγησης του μαθήματος.

Πέρα από τη διδασκαλία και μάθηση συγκεκριμένων μαθηματικών εννοιών, τα παιδιά αναπτύσσουν βασικές μαθηματικές πρακτικές όπως:

- κατανόηση μέσω της επίλυσης προβλήματος
- ανάπτυξη ισχυρισμών και κρίση συλλογισμού
- στρατηγική χρήση εργαλείων
- παρατήρηση και έκφραση κανονικοτήτων σε επαναλαμβανόμενο συλλογισμό
- παρατήρηση της δομής των μαθηματικών εννοιών
- ακρίβεια κατά την επικοινωνία
- κατασκευή μοντέλων για επίλυση προβλημάτων
- ποσοτική και αφηρημένη σκέψη.

Φυσικές Επιστήμες

Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στη Δημοτική Εκπαίδευση αποσκοπεί στη γνωριμία των παιδιών με τον έμβιο και άβιο κόσμο και την εξοικείωσή τους με σχετικά φαινόμενα και γεγονότα. Μέσα από την εμπλοκή τους στις δραστηριότητες της μαθησιακής διαδικασίας, τα παιδιά προετοιμάζονται, για να μπορούν να δρουν αυτόνομα και δημιουργικά, στην κοινωνία του 21ου αιώνα, όπου, τόσο οι επιστημονικές έννοιες και οι εφαρμογές τους όσο και οι διαδικασίες που καλλιεργούν οι Φυσικές Επιστήμες, κατέχουν σημαντικό ρόλο.

Το Πρόγραμμα Σπουδών των Φυσικών Επιστημών της Δημοτικής Εκπαίδευσης εστιάζει τη φιλοσοφία, τη δομή και το περιεχόμενό του σε δύο βασικούς άξονες:

- στην απόκτηση γνώσεων και οικοδόμηση εννοιών, που συνδέονται με τον κόσμο της καθημερινής εμπειρίας, οι οποίες θα βοηθήσουν τα παιδιά να διαμορφώσουν τις ερμηνείες των φαινομένων που παρατηρούν γύρω τους, και
- στην καλλιέργεια δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης ικανοτήτων, οι οποίες είναι χρήσιμες για την καθημερινή ζωή και τη «δια βίου» μάθηση.

Η διερευνητική φύση του μαθήματος παρέχει στα παιδιά ευκαιρίες να θέτουν ερωτήματα, να σχεδιάζουν και να υλοποιούν πειραματικές διαδικασίες, να εκτιμούν την ακρίβεια μίας παρατήρησης, μέτρησης ή περιγραφής, να επιλύουν προβλήματα που σχετίζονται με την καθημερινή εμπειρία και να ελέγχουν την αποτελεσματικότητα των συλλογιστικών διεργασιών και των προσεγγίσεων που ακολούθησαν. Στην πορεία μίας διερεύνησης ή παρουσίασης ερευνητικών αποτελεσμάτων, τα παιδιά

ενθαρρύνονται να αμφισβητούν υποκειμενικές απόψεις, δικές τους ή άλλων, και να τις αναθεωρούν, με βάση δεδομένα της αντικειμενικής εμπειρίας και επιχειρήματα που στηρίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία. Σταδιακά, αυτές οι μαθησιακές ευκαιρίες καλλιεργούν στα παιδιά πνεύμα περιέργειας, αμφισβήτησης, κριτικής διάθεσης και έρευνας, μακριά από προκαταλήψεις και δογματισμούς, ακόμα και για ζητήματα που δεν σχετίζονται με τις Φυσικές Επιστήμες.

Μαθαίνοντας μία ξένη γλώσσα - Τα Αγγλικά στη Δημοτική Εκπαίδευση

Η ικανότητα να μιλά κανείς μία ξένη γλώσσα είναι από τις πιο βασικές ικανότητες που πρέπει να κατέχει ο πολίτης του 21ου αιώνα.

Το Υ.Π.Α.Ν., εισάγει, σταδιακά, την ξένη γλώσσα, συγκεκριμένα την αγγλική γλώσσα, από την προσχολική εκπαίδευση, με τρόπο συστηματικό και παιδαγωγικά κατάλληλο για την ηλικία των παιδιών. Στις μικρές ηλικίες τα παιδιά μαθαίνουν την ξένη γλώσσα, μέσα από το παιχνίδι, το τραγούδι και το παραμύθι. Στόχος, για όλα τα παιδιά, είναι να αγαπήσουν την ξένη γλώσσα και να βιώσουν την επιτυχία στην εκμάθηση της, χωρίς πίεση και άγχος. Τα Αγγλικά διδάσκονται στο Δημοτικό Σχολείο δύο περιόδους την εβδομάδα, ενώ στην προσχολική ηλικία τα παιδιά έρχονται σε επαφή με τα Αγγλικά, μέσα από τις καθημερινές ρουτίνες της σχολικής ζωής και τις διαφορετικές θεματικές ενότητες με τις οποίες ασχολούνται. Στο νηπιαγωγείο η εξοικείωση με την αγγλική γλώσσα γίνεται μέσω της συνδυασμένης εκμάθησης γλώσσας και περιεχομένου, γνωστής ως CLIL.

Επίσης, στην προσχολική ηλικία και στην Α΄ τάξη του Δημοτικού δεν γίνεται διδασκαλία του γραπτού λόγου. Το μάθημα γίνεται με προφορικές δραστηριότητες, με στόχο τα παιδιά να εμπλουτίσουν τα ακούσματά τους στην ξένη γλώσσα, να αποκτήσουν βασικό λεξιλόγιο και αυτοπεποίθηση. Στη Β΄ τάξη γίνονται τα πρώτα βήματα στον γραπτό λόγο και το παιδί προχωρεί, από την αναγνώριση των γραμμάτων του αλφαβήτου και τον λειτουργικό τρόπο γραφής του, στην αναγνώριση λέξεων και, τέλος, στο επίπεδο πρότασης. Από την Γ΄ Δημοτικού και μετά όλες οι γλωσσικές δεξιότητες (προφορικού και γραπτού λόγου) καλλιεργούνται και αναπτύσσονται ισόρροπα.

Σκοπός του μαθήματος είναι η δημιουργία πολλών ευκαιριών, ώστε όλα τα παιδιά να επιτύχουν στην εκμάθηση της ξένης γλώσσας. Οι διάφορες δομές της γλώσσας, καθώς και το λεξιλόγιο που διδάσκεται, επαναφέρονται συστηματικά, μέσα σε διαφορετικά πλαίσια, δίνοντας την ευκαιρία σε κάθε παιδί να κατακτήσει τη γλώσσα με τους δικούς του ρυθμούς.

Οι γονείς μπορούν, αν το επιθυμούν, να βοηθούν τα παιδιά τους παρακολουθώντας την εξέλιξή τους, συζητώντας και παίζοντας μαζί τους διάφορα γλωσσικά παιχνίδια, διαβάζοντας επιλεγμένα παραμύθια και αξιοποιώντας τις ώρες επισκέψεων στο σχολείο, για συζήτηση με τον/την εκπαιδευτικό του σχολείου, ο/η οποίος/α μπορεί να εισηγηθεί διάφορες δραστηριότητες για το παιδί.

Διδασκαλία Διπλής Εστίασης - Μαθαίνω χρησιμοποιώντας μία ξένη γλώσσα

Το Υ.Π.Α.Ν. εφαρμόζει σε ορισμένα σχολεία την προσέγγιση CLIL (Content and Language Integrated Learning) στη Δημοτική και την Προσχολική Εκπαίδευση. Η προσέγγιση CLIL αφορά στη

συνδυασμένη διδασκαλία σχολικών θεμάτων με τη διδασκαλία μίας ξένης γλώσσας, τα Αγγλικά, στην περίπτωση της Κύπρου. Τα παιδιά έχουν, δηλαδή, την ευκαιρία να μελετήσουν διάφορα σχολικά θέματα, χρησιμοποιώντας την ξένη γλώσσα ως μέσο και εργαλείο μάθησης.

Τέχνη και Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εικαστικής/Μουσικής Αγωγής

Το μάθημα της Τέχνης διδάσκεται σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Μέσα από το μάθημα αυτό, τα παιδιά μαθαίνουν να εκφράζονται δημιουργικά και να αναπαριστούν εμπειρίες, ιδέες, αξίες και συναισθήματα. Η μάθηση και διδασκαλία στην Τέχνη βασίζεται στις εμπειρίες, στα ενδιαφέροντα και στις ικανότητες των παιδιών, στοχεύοντας στην ανάπτυξη κριτικά σκεπτόμενων, συνειδητοποιημένων δημιουργών-θεατών, που συμβάλλουν ενεργά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους σε μία δημοκρατική κοινωνία.

Το μάθημα της Τέχνης παρέχει τη δυνατότητα στα παιδιά για διερεύνηση της εικαστικής γλώσσας με τη χρήση διάφορων μέσων και υλικών, για εικαστική έκφραση και δημιουργία, ερμηνεία και κριτική της εικόνας, καλλιέργεια ευαισθησίας και κρίσης για το περιβάλλον και τον πολιτισμό, ανάπτυξη αισθητικής κρίσης και δράσης κ.λπ.

Παράλληλα με το μάθημα της Τέχνης, οι στόχοι για την Εικαστική Αγωγή επιδιώκονται και μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα Εικαστικής Αγωγής σε πινακοθήκες και μουσεία. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα Εικαστικής Αγωγής άρχισαν τη λειτουργία τους το 2004 και οργανώνονται από τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Πολιτισμού, το

Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ και τους Δήμους Λεμεσού και Πάφου. Από τότε εξελίσσονται και εμπλουτίζονται είτε με την προσθήκη καινούριων είτε με την τροποποίηση των υφιστάμενων προγραμμάτων.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα Εικαστικής Αγωγής εντάσσονται στον θεσμό της Μουσειακής Αγωγής, ο οποίος άρχισε το 1996 με την εφαρμογή προγραμμάτων σε μουσεία, πινακοθήκες και άλλους μουσειακούς χώρους της ελεύθερης Κύπρου. Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται από καταρτισμένους/ες εκπαιδευτικούς (αποσπασμένους/ες Συμβούλους), υπό την εποπτεία και καθοδήγηση των Επιθεωρητών/ριών Δημοτικής Εκπαίδευσης και στοχεύουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ατόμου, μέσα από την κατάκτηση γνώσεων και την καλλιέργεια στάσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται στην κοινωνία του 21ου αιώνα. Σχεδιάζονται με τρόπο που να προκαλούν το ενδιαφέρον και τη συνεργασία μεταξύ των παιδιών, με διάφορες παιγνιώδεις δραστηριότητες, όπως, π.χ., υπόδυση ρόλων, θεατρικά παιχνίδια, εικαστικές δημιουργίες, συναρμολόγηση παζλ κ.ά. Συμβάλλουν, έτσι, στην ενεργοποίηση των αισθήσεων, της φαντασίας, της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας, ενθαρρύνοντας τα παιδιά να αναζητούν τη δική τους ερμηνεία και να οδηγούνται στη δική τους προσωπική ανάγνωση των εκθεμάτων.

Η Μουσική Αγωγή στο Δημοτικό Σχολείο

Η αξία της μουσικής και των επιρροών που αυτή ασκεί στον άνθρωπο είναι αδιαμφισβήτητη σημαντική. Έρευνες δεικνύουν ότι η μουσική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην πνευματική, συναισθηματική και ψυχοκινητική ανάπτυξη του παιδιού. Η συγκεκριμένη φιλοσοφία προάγεται μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα, όπου η μουσική

αντιμετωπίζεται ως αξία ζωής και δίνει σε κάθε παιδί τη δυνατότητα ενασχόλησης με αυτήν, ώστε να απολαμβάνει, στη ζωή του, τα οφέλη και την ομορφιά της. Μέσα από τη διαδικασία της Μουσικής Αγωγής οι μαθητές/μαθήτριες επιδιώκεται να εμπλέκονται οι ίδιοι/ες στη μουσική δημιουργία και να την απολαμβάνουν έχοντας οικοδομημένο μουσικό υπόβαθρο.

Το μάθημα της Μουσικής διεξάγεται σε δύο σαραντάλεπτες περιόδους την εβδομάδα και στις έξι τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Μέσα από τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο μάθημα, προάγεται σε μεγάλο βαθμό η συνεργασία, το ομαδικό πνεύμα και η συναισθηματική αγωγή, εφόσον τα παιδιά πρέπει να επιτύχουν αρμονική συνύπαρξη, για να έχουν καλό μουσικό αποτέλεσμα. Ταυτόχρονα, δημιουργείται γεφύρωση των διαφορετικών ικανοτήτων των παιδιών, αφού, μέσω της Μουσικής, δίνεται η δυνατότητα για διαφοροποίηση της διδασκαλίας και μάθησης, κατά τρόπο που κάθε παιδί να μπορεί να διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο στο μάθημα. Συνεπώς, παρέχονται ίσες ευκαιρίες στους/στις μαθητές/μαθήτριες για ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, μέσα από ποικιλία δραστηριοτήτων (κίνηση, συνεργασία σε μικρές ομάδες, συμμετοχή σε ευρύτερες ομάδες και παρουσιάσεις σε ενδοσχολικούς εορτασμούς ή σε εκδηλώσεις προς τους γονείς ή την κοινότητα).

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Μουσικής εστιάζει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των παιδιών στο τρίπτυχο: ακρόαση, εκτέλεση, αυτοσχεδιασμός/ σύνθεση. Οι τρεις αυτές περιοχές δεξιοτήτων διαπλέκονται και αλληλοσυμπληρώνονται μεταξύ τους, στοχεύοντας στην ολόπλευρη μουσική ανάπτυξη.

Η μουσική παιδεία στο Δημοτικό Σχολείο στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών, μέσα από εμπειρίες, οι οποίες εδραιώνουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις, τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους, ώστε με την ενεργητική συμμετοχή τους, ως ακροατές, εκτελεστές και συνθέτες, να επικοινωνούν, μέσω της μουσικής, και να οικοδομούν μία διά βίου δημιουργική σχέση με αυτή.

Σχεδιασμός και Τεχνολογία - Ψηφιακές Τεχνολογίες

Το μάθημα Σχεδιασμός και Τεχνολογία - Ψηφιακές Τεχνολογίες θεωρείται σήμερα πρωταρχικό στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, τόσο για την προσέγγιση των στόχων του σημερινού σχολείου, όσο και για την εφαρμογή των αρχών και μεθόδων της σύγχρονης παιδαγωγικής. Σκοπός της Τεχνολογικής Εκπαίδευσης είναι ο Τεχνολογικός Αλφαριθμητισμός, ο οποίος επιτυγχάνεται μέσα από την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Το μάθημα εστιάζει σε τεχνολογικές γνώσεις και συνδυάζει παράλληλα πρακτικές δεξιότητες με την εφαρμογή των γνώσεων αυτών στην κατασκευή τεχνολογικών προϊόντων. Ταυτόχρονα, όμως, καλλιεργεί και στάσεις και αξίες που σχετίζονται με την τεχνολογία και την κοινωνία, τη βιομηχανία, το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη.

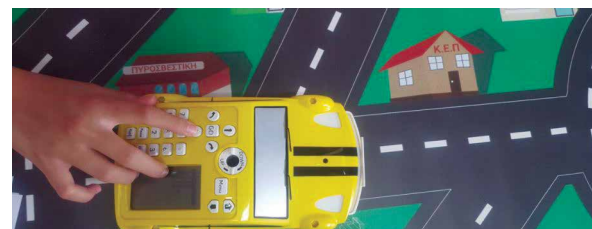
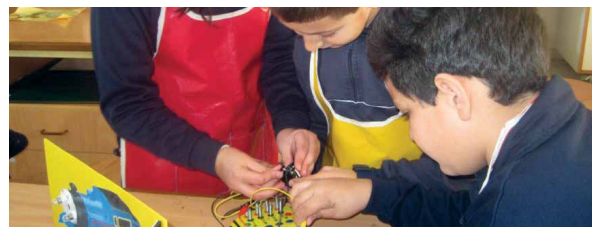
Κεντρικό ρόλο στη διδασκαλία του μαθήματος έχει η εφαρμογή της διαδικασίας λύσης προβλήματος (design process), η οποία προκύπτει από μια ανάγκη/ πρόβλημα. Κατά τη διαδικασία αυτή, οι μαθητές/ μαθήτριες αναπτύσσουν τη νοητική δεξιότητα επίλυσης προβλημάτων (διατύπωση προβλήματος, ανάλυση δεδομένων, διερεύνηση, παραγωγή λύσεων, αναστοχασμό, δοκιμή, αξιολόγηση και επικοινωνία) καθώς και την αλγοριθμική και την κριτική σκέψη. Το

μάθημα προωθεί τη συνεργατική και τη διερευνητική μάθηση καθώς και τη δημιουργικότητα και την καινοτομία, αφού τα παιδιά καλούνται να ανακαλύψουν μια λύση, διαφοροποιημένη και πρωτότυπη. Με τη διαθεματική προσέγγιση, συνδυάζονται θέματα από διάφορες ενότητες του αναλυτικού προγράμματος (μαθηματικά, επιστήμη, γλώσσα, τέχνη, κ.λπ.) και έτσι, η μάθηση γίνεται βιωματική.

Τέλος, το μάθημα, εισάγει τα παιδιά στον κόσμο της ρομποτικής και προσφέρει ευκαιρίες για καλλιέργεια της αλγοριθμικής σκέψης και του προγραμματισμού, που αποτελούν ουσιαστικές δεξιότητες του 21ου αιώνα.

Πες μου και θα το θυμάμαι για μερικές ώρες.
Δείξε μου και θα το θυμάμαι για μερικές μέρες.
Άφησέ με να το κάνω και θα το θυμάμαι για πάντα.

(John Dewey)

Εγγραφές στο Γυμνάσιο

Το Γυμνάσιο αποτελεί τον πρώτο τριετή κύκλο της Μέσης Εκπαίδευσης, στον οποίο η φοίτηση είναι υποχρεωτική. Οι κατάλογοι των παιδιών, που θα φοιτήσουν τη νέα σχολική χρονιά σε Δημόσιο Γυμνάσιο, αποστέλλονται από τα Δημοτικά Σχολεία στις Σχολικές Εφορείες. Οι Σχολικές Εφορείες, ακολούθως, ενημερώνουν, με σχετική επιστολή (Εντυπο έγκρισης εγγραφής), τους γονείς/κηδεμόνες κάθε παιδιού, για το Γυμνάσιο φοίτησής του, σύμφωνα με την εκπαιδευτική περιφέρεια στην οποία υπάγεται η διεύθυνση κατοικίας του.

Οι γονείς/κηδεμόνες έχουν δικαίωμα να υποβάλουν ένσταση για την εγγραφή του παιδιού στο συγκεκριμένο Γυμνάσιο και να αιτηθούν εγγραφή του σε άλλο σχολείο από αυτό της εκπαιδευτικής τους περιφέρειας, μία φορά μόνο. Η ένσταση υποβάλλεται στη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης (Επαρχιακά Γραφεία Υ.Π.Α.Ν.), μέσω της Σχολικής Εφορείας από την οποία ενημερώθηκαν σχετικά, προσκομίζοντας τα έντυπα/πιστοποιητικά που θα τους ζητηθούν.

Οι εγγραφές των παιδιών στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου πραγματοποιούνται **τον Ιούνιο** σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν. (<http://enimerosi.moec.gov.cy/>).

Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Προσέγγισης με έμφαση στην Ελληνική Γλώσσα και τις Θετικές Επιστήμες - STEAM

Στη Μέση Εκπαίδευση λειτουργεί Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής - Διεπιστημονικής Προσέγγισης με έμφαση στην Ελληνική Γλώσσα και τις Θετικές Επιστήμες – STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) σε ένα γυμνάσιο σε κάθε επαρχία. Το Παγκύπριο Γυμνάσιο στη Λευκωσία, λειτουργεί χωρίς εκπαιδευτική περιφέρεια. Ως εκ τούτου, οι ενδιαφερόμενοι γονείς/κηδεμόνες μπορούν να αιτηθούν εγγραφής για την Α΄ τάξη

Γυμνασίου, ανεξαρτήτως της διεύθυνσης διαμονής τους.
Στις άλλες Επαρχίες το εν λόγω Πρόγραμμα λειτουργεί στα πιο κάτω Γυμνάσια:

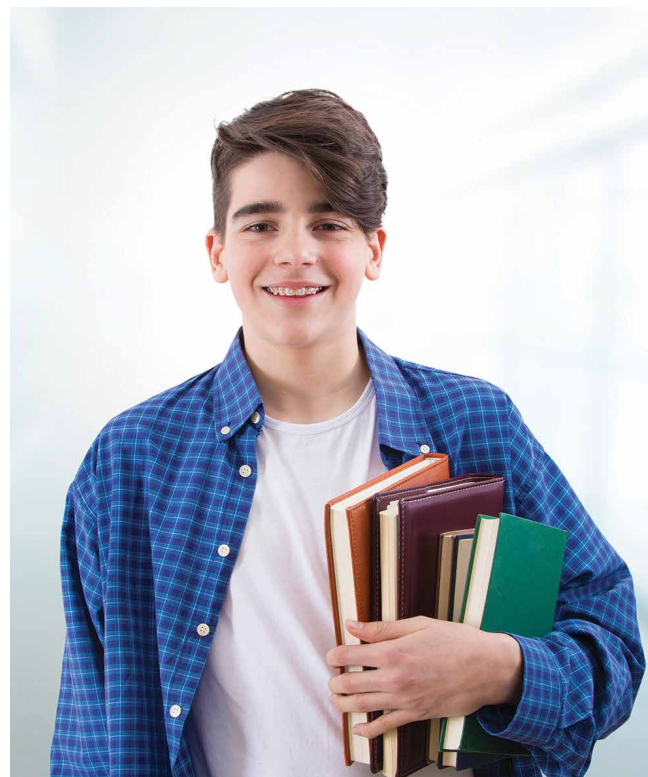
- Λανίτειο Γυμνάσιο στη Λεμεσό
- Ευριβιάδειο Γυμνάσιο στη Λάρνακα
- Νικολαΐδειο Γυμνάσιο στην Πάφο
- Γυμνάσιο Παραλιμνίου στην Αμμόχωστο.

Σημειώνεται ότι, το Πρόγραμμα είναι προαιρετικό για τους/τις μαθητές/μαθήτριες και η επιλογή των μαθητών/ριών που θα αιτηθούν να συμμετάσχουν στο εν λόγω Πρόγραμμα γίνεται από τις Διευθύνσεις των σχολικών μονάδων, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

Σημειώνεται επίσης ότι, η φοίτηση κατά τον πρωινό χρόνο πραγματοποιείται βάσει του υφιστάμενου Ωρολογίου Προγράμματος των Γυμνασίων, ενώ η φοίτηση κατά τον απογευματινό χρόνο πραγματοποιείται 4 ημέρες την εβδομάδα (Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή) για 2 περιόδους την ημέρα (14:00 - 15:20). Στα παιδιά του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής - Διεπιστημονικής Προσέγγισης προσφέρεται δωρεάν σίτιση (13:35 - 14:00).

Στο πρόγραμμα η γνώση δεν περιορίζεται και δεν χωρίζεται στα μαθήματα του σχολείου. Η διεπιστημονικότητα φέρνει όλες τις επιστήμες (Φιλολογικά, Μαθηματικά, Φυσιογνωστικά, Πληροφορική και Τεχνολογία) σε συνεργασία μεταξύ τους, ώστε η γνώση να προσεγγίζεται ως ενιαία.

Τονίζεται ότι, η διδασκαλία κατά τον απογευματινό χρόνο βασίζεται στη μεθοδολογία του problem/project-based learning, η οποία δίνει τη δυνατότητα για βαθύτερη κατανόηση των εννοιών, διεύρυνση των γνώσεων των μαθητών/ριών, βελτίωση των επικοινωνιακών και ηγετικών ικανοτήτων και ενίσχυση της δημιουργικότητάς τους.

Μουσικό Σχολείο

Το Υ.Π.Α.Ν., από τη σχολική χρονιά 2016-2017, εφαρμόζει τον θεσμό του ολοήμερου εξατάξιου Μουσικού Σχολείου σε όλες τις επαρχίες. Για τη λειτουργία των Μουσικών Σχολείων, το Υ.Π.Α.Ν. φρόντισε ώστε να δημιουργηθεί η απαραίτητη εργαστηριακή υποδομή στα Γυμνάσια και Λύκεια όπου φιλοξενούνται τα Μουσικά Σχολεία. Συγκεκριμένα, τα Μουσικά Σχολεία φιλοξενούνται στα πιο κάτω σχολεία:

- Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας: Παγκύπριο Γυμνάσιο (εξατάξιο)
- Μουσικό Σχολείο Λεμεσού: Γυμνάσιο και Λύκειο Λαντείου
- Μουσικό Σχολείο Λάρνακας: Λύκειο Αγίου Γεωργίου (εξατάξιο)
- Μουσικό Σχολείο Αμμοχώστου: Γυμνάσιο και Λύκειο Κοκκινοχωρίων
- Παράρτημα Μουσικού Γυμνασίου Αμμοχώστου: Γυμνάσιο Παραλιμνίου (αποκλειστικά για παιδιά που θα φοιτήσουν στο συγκεκριμένο σχολείο)
- Μουσικό Σχολείο Πάφου: Νικολαΐδειο Γυμνάσιο και Λύκειο Α' Εθνάρχη Μακαρίου Γ'.

Στόχος του Μουσικού Σχολείου είναι η προσφορά μίας σφαιρικής, ποιοτικής και σύγχρονης δημόσιας μουσικής εκπαίδευσης σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες που επιθυμούν να αναπτύξουν περαιτέρω τις μουσικές τους γνώσεις και δεξιότητες.

Το Μουσικό Γυμνάσιο έχει σχεδιαστεί και λειτουργεί στο πλαίσιο του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και στη βάση του Ολοήμερου Σχολείου. Με την επέκταση του θεσμού στον Γυμνασιακό Κύκλο, έχει επιτευχθεί ο στόχος να καταστούν τα Μουσικά Σχολεία εξατάξια. Οι μαθητές/μαθήτριες παρακολουθούν το πρόγραμμα των πρωινών μαθημάτων, με ενισχυμένο το μάθημα της Μουσικής σε όλες τις τάξεις και σε απογευματινό χρόνο το υπόλοιπο ειδικό πρόγραμμα.

Ο θεσμός του Μουσικού Σχολείου δεν αποτελεί μονόδρομη επιλογή για οποιοδήποτε/οποιαδήποτε μαθητή/μαθήτρια, σε περίπτωση που, αργότερα, αποφασίσει να ακολουθήσει διαφορετικές σπουδές.

Δικαίωμα φοίτησης, μέσω διεκδίκησης θέσης, έχουν όλοι/ες οι μαθητές/μαθήτριες που φοιτούν στην Στ΄ Δημοτικού κάθε σχολικής χρονιάς αφού παρακαθίσουν σε εισαγωγικές εξετάσεις-ακροάσεις. Επίσης, κάθε σχολική χρονιά, οργανώνονται κατατακτήριες εξετάσεις για τις άλλες τάξεις του Μουσικού Σχολείου, εάν και εφόσον υπάρχει κενή θέση και ο/η υποψήφιος/α έχει το αντίστοιχο επίπεδο, ώστε να παρακολουθήσει το σύνολο των μαθημάτων. Το πρόγραμμα του Μουσικού Σχολείου προσφέρεται στους/στις μαθητές/μαθήτριές του υπό τη μορφή της πλήρους υποτροφίας.

Οι εισαγωγικές εξετάσεις/ακροάσεις για την Α΄ τάξη Γυμνασίου περιλαμβάνουν μία σειρά μουσικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα φιλικών προς τα παιδιά, με στόχο τη διάγνωση των μουσικών τους ικανοτήτων και προοπτικών. Συγκεκριμένα, στην Εισαγωγική Εξέταση οι υποψήφιοι/ες εξετάζονται σε μουσικές δεξιότητες που αφορούν στα ακόλουθα:

- Γραπτό εξεταστικό δοκίμιο (Το δοκίμιο περιέχει αρκετές ασκήσεις. Δύο από αυτές απαιτούν μερικό μουσικό γραμματισμό.)
- Ρυθμική αντίληψη και ικανότητα
- Μελωδική αντίληψη και ικανότητα
- Οι υποψήφιοι/ες που έχουν παρακολουθήσει μαθήματα μουσικής ερμηνεύουν στην επιτροπή έργα από το ρεπερτόριο που μελετούν (μέγιστη διάρκεια 5 λεπτά).

Αθλητικό Γυμνάσιο

Τα Αθλητικά Γυμνάσια λειτουργούν με τη μορφή Αθλητικών Τμημάτων σε επιλεγμένα Γυμνάσια (ένα σε κάθε επαρχία), στοχεύοντας στην πολύπλευρη στήριξη των μαθητών/ριών - αθλητών/ριών, που διακρίνονται στον Αθλητισμό, για σωστή

Οι μαθητές/μαθήτριες που αποφοιτούν από το Μουσικό και το Αθλητικό Γυμνάσιο αποκτούν το ίδιο Απολυτήριο Γυμνασίου με τους/τις υπόλοιπους/ες μαθητές/μαθήτριες, αφού ταυτόχρονα ολοκληρώνουν και το πρόγραμμα Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

προετοιμασία και προαγωγή της άθλησης και του αγωνιστικού αθλητισμού, την προώθηση της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της αριστείας στον αθλητισμό. Τα Αθλητικά Σχολεία ευελπιστούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της αθλητικής παιδείας και στην αναβάθμιση του σχολικού αθλητισμού.

Αθλητικά Τμήματα λειτουργούν στο Γυμνάσιο Έγκωμης στη Λευκωσία, στο Λανίτειο Γυμνάσιο στη Λεμεσό, στο Γυμνάσιο Βεργίνας στη Λάρνακα, στο Γυμνάσιο Παραλιμνίου στην Αμμόχωστο και στο Γυμνάσιο Αγίου Θεοδώρου στην Πάφο.

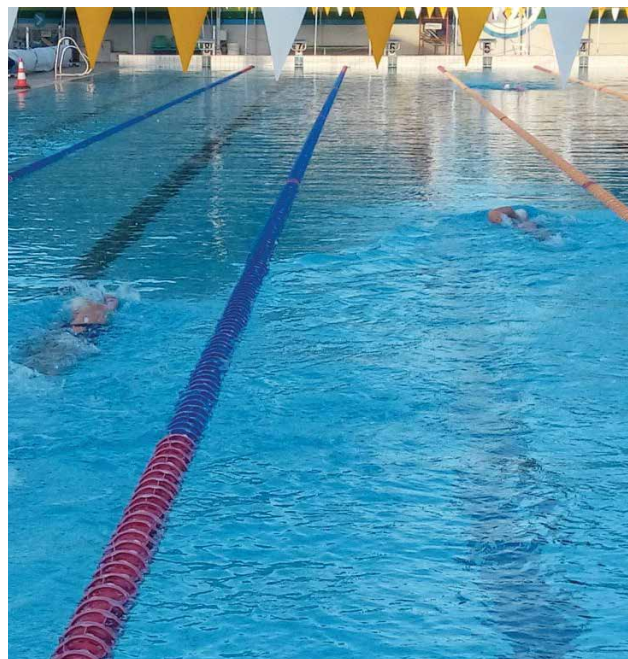
Στόχος των Αθλητικών Τμημάτων Γυμνασίων είναι η πολύπλευρη στήριξη των ταλέντων στον αθλητισμό με:

- ενίσχυση της προπονητικής δραστηριότητας των μαθητών/ριών - αθλητών/ριών
- συνεχή αξιολόγηση και προώθηση των ταλέντων στον αθλητισμό
- συνεχή παρακολούθηση της ακαδημαϊκής προόδου των μαθητών/ριών - αθλητών/ριών
- υιοθέτηση ορθής αθλητικής συμπεριφοράς (Ευ Αγωνίζεσθαι).

Για να φοιτήσει ένας/μία απόφοιτος/η Δημοτικού Σχολείου στα Αθλητικά Τμήματα Γυμνασίου απαιτούνται τα ακόλουθα:

- αθλητική διάκριση σε άθλημα/αγώνισμα που καλλιεργείται από τις αναγνωρισμένες ομοσπονδίες Ολυμπιακών Αθλημάτων (πιστοποίηση από επίσημο Σωματείο/Ομοσπονδία)
- «Άριστη» ή «Πολύ Καλή» ακαδημαϊκή επίδοση (χαρακτηρισμός από τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια του Δημοτικού Σχολείου φοίτησης του/της μαθητή/μαθήτριας)
- άριστο ήθος
- για τα ομαδικά αθλήματα απαιτείται εξειδικευμένη δοκιμασία τεχνικής κατάρτισης των μαθητών/ριών.

Τα Αθλητικά Τμήματα Γυμνασίου έχουν σχεδιαστεί και λειτουργούν στο πλαίσιο του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος. Οι

μαθητές/μαθήτριες παρακολουθούν το ίδιο πρόγραμμα σπουδών με το κανονικό Γυμνάσιο και, παράλληλα, προπονούνται τρεις φορές την εβδομάδα (Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευή κατά τις δύο πρώτες περιόδους) σε συγκεκριμένους προπονητικούς χώρους.

Με σχετική εγκύκλιο του Υ.Π.Α.Ν., ενημερώνονται οι γονείς/κηδεμόνες για την περίοδο αιτήσεων (Μάρτιος-Απρίλιος) αλλά και για τα κριτήρια που απαιτούνται κατά άθλημα για ένταξη στα Αθλητικά Τμήματα Γυμνασίου.

Οι λεπτομέρειες και τα κριτήρια για ένταξη στα Αθλητικά Τμήματα είναι αναρτημένα στις ιστοσελίδες των Αθλητικών Γυμνασίων.

Επισημάνσεις

Ασφάλεια των μαθητών/ριών

Οι εκπαιδευτικοί επιβλέπουν τους/τις μαθητές/μαθήτριες και φροντίζουν για την ασφάλειά τους, καθόλη τη διάρκεια της παραμονής τους στο σχολείο, όπως και καθόλη τη διάρκεια των ποικίλων ενδοσχολικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων του σχολείου.

Κανένα παιδί δεν μπορεί να βγει έξω από τον σχολικό χώρο, κατά τη διάρκεια λειτουργίας του σχολείου, εκτός και αν συνοδεύεται από τον γονέα/κηδεμόνα του ή κάποιο εξουσιοδοτημένο άτομο και έχει πάρει σχετική άδεια από τη Διεύθυνση.

Η στάθμευση των οχημάτων έξω από το σχολείο πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Όταν οι γονείς/κηδεμόνες προσέρχονται στο σχολείο, για να αφήσουν ή για να παραλάβουν τα παιδιά τους, πρέπει να προσέχουν, ώστε να μην προκαλείται κυκλοφοριακή συμφόρηση ή ατύχημα.

Περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης

Κάθε σχολείο καταρτίζει Σχέδιο Πολιτικής Άμυνας, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση οποιουδήποτε έκτακτου περιστατικού (π.χ., φυσικές καταστροφές, εκθρικές ενέργειες κ.λπ.). Το Σχέδιο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, για την προπαρασκευή, οργάνωση, καθοδήγηση και κινητοποίηση όλου του έμπυχου και άψυχου δυναμικού του σχολείου.

Στις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, κανένα παιδί δεν αποχωρεί από το σχολείο μόνο του. Τα παιδιά παραδίδονται στους γονείς/κηδεμόνες τους ή σε άλλα πρόσωπα που οι γονείς/κηδεμόνες έδωσαν γραπτώς την εξουσιοδότησή τους, για τον σκοπό αυτό.

Οι μαθητές/μαθήτριες δεν ενδείκνυται να φορούν στο σχολείο ρολόγια και κοσμήματα μεγάλης αξίας, για ευνότους λόγους. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση απώλειάς τους δεν φέρει καμία ευθύνη το σχολείο. Παράλληλα, και κυρίως για λόγους ασφάλειας των ίδιων των παιδιών, συστήνεται να μη φορούν κοσμήματα ή άλλου είδους προσωπικά στολίδια (π.χ., περιδέραια, βραχιόλια), εφόσον τέτοια αντικείμενα μπορεί να αποτελέσουν αιτία τραυματισμού. Επιπρόσθετα, την ημέρα που τα παιδιά έχουν Φυσική Αγωγή, δεν πρέπει να φορούν οποιοδήποτε κόσμημα/στολίδι ή ρολόι.

Η Διεύθυνση του σχολείου ενημερώνει τους γονείς/κηδεμόνες για τους χώρους συγκέντρωσης ή/και προστασίας των παιδιών σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Σε περίπτωση που οι γονείς/κηδεμόνες ή τα άλλα πρόσωπα δεν εντοπίζονται ή αδυνατούν να παραλάβουν τα παιδιά, η Διεύθυνση του σχολείου, μετά από εύλογο χρονικό διάστημα και το πέρας του ωρολογίου προγράμματος, θα επικοινωνήσει με την Πολιτική Άμυνα κάθε επαρχίας, προκειμένου να πάρει οδηγίες για το πού θα παραδοθούν τα παιδιά, ώστε να τύχουν κάθε φροντίδας μέχρι να καταστεί δυνατή η επανασύνδεσή τους με τις οικογένειές τους.

Απαγόρευση εισόδου στα σχολεία

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Λειτουργίας των σχολείων, οι γονείς/κηδεμόνες μπορούν να επισκέπτονται το σχολείο κατά τον καθορισμένο χρόνο. Άλλες επισκέψεις μπορούν να γίνονται, ύστερα από σχετική άδεια που δίνεται από τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια του σχολείου. Η είσοδος στο σχολείο δεν επιτρέπεται για διαφήμιση ή πώληση προϊόντων ή προσφορά υπηρεσιών ή για διεξαγωγή εργασίας που δεν αφορά στη λειτουργία του.

Η είσοδος των γονέων/κηδεμόνων στο σχολείο και η παραμονή τους έξω από την τάξη, κατά την προσέλευση ή αποχώρηση των παιδιών τους, δεν επιτρέπεται, καθώς αποσπά την προσοχή των παιδιών από το μάθημα και δεν τους επιτρέπει να αυτονομηθούν στο σχολείο.

Ιατρικές και οδοντιατρικές εξετάσεις

Το Υ.Π.Α.Ν. συνεργάζεται στενά με το Υπουργείο Υγείας για διασφάλιση της υγείας των παιδιών. Λειτουργοί Υγείας πραγματοποιούν επισκέψεις σε σχολεία για διάφορες προληπτικές εξετάσεις των παιδιών που γίνονται περιοδικά, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους. Οι εξετάσεις αυτές βοηθούν στη συνολική αξιολόγηση και παρακολούθηση της υγείας των παιδιών από τις Οδοντιατρικές και Ιατρικές Υπηρεσίες, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση, αντιμετώπιση και παρακολούθηση σχετικών προβλημάτων.

Οι εξετάσεις, που γίνονται με απόλυτη εμπιστευτικότητα και κύριο μέλημα τη διασφάλιση της ατομικότητας και αξιοπρέπειας του

Άτομα που δεν έχουν άμεση σχέση με τη διεξαγωγή των εργασιών ή την προαγωγή του έργου του σχολείου δεν επιτρέπεται να επισκέπτονται το σχολείο, χωρίς εξουσιοδότηση από τον Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Οι εξετάσεις διενεργούνται μόνο αν οι γονείς/κηδεμόνες δώσουν τη γραπτή συγκατάθεσή τους σε σχετικό έντυπο που αποστέλλεται, κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

παιδιού, περιλαμβάνουν εξέταση των δοντιών, του καρδιαγγειακού συστήματος (π.χ., για παρουσία φυσήματος ή αρρυθμίας), του αναπνευστικού συστήματος, της κοιλιακής χώρας, του ουροποιογεννητικού συστήματος των αγοριών (για αποκλεισμό κρυφορχίας ή φήμωσης), της σπονδυλικής στήλης (π.χ., για παρουσία κύφωσης ή σκολίωσης) και της στοματικής κοιλότητας. Γίνεται, επίσης, σωματομέτρηση, έλεγχος οπτικής και ακουστικής οξύτητας και, όπου κρίνεται αναγκαίο, έλεγχος για αχρωματοψία.

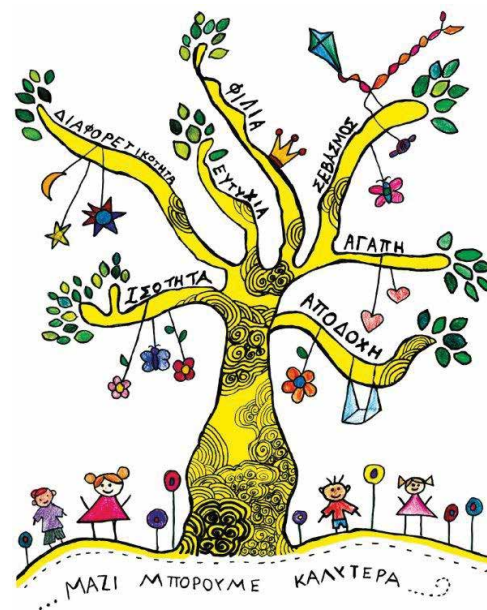

Προγράμματα/Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

«Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ ΔΡΑ.Σ.Ε.+»

Το Πρόγραμμα «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ (ΔΡΑ.Σ.Ε.+» περιλαμβάνεται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα του Υ.Π.Α.Ν. από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Κυπριακή Δημοκρατία και εφαρμόζεται από τη σχολική χρονιά 2021-2022. Αποτελεί συνέχιση, διεύρυνση και βελτίωση της λειτουργίας του θεσμού των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας και του Προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε..

Το Πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ κατά τη σχολική χρονιά 2023-2024 εφαρμόστηκε σε σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων (55 Δημόσια Νηπιαγωγεία, 91 Δημοτικά Σχολεία, 29 Γυμνάσια και Λύκεια, 3 Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές Εκπαίδευσης και Κατάρτισης), οι οποίες επιλέχθηκαν στη βάση συγκεκριμένων αντικειμενικών και μετρήσιμων κριτηρίων, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική περιοχή στην οποία βρίσκονται. Το Πρόγραμμα καλύπτει, περίπου, το 27% του μαθητικού πληθυσμού παγκύπρια. Κατάλογος των σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα αναρτάται κάθε χρόνο στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν.. Μέσα από το συγκεκριμένο Πρόγραμμα επιδιώκεται η στήριξη μαθητών/ριών που προέρχονται από οικογένειες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή και κοινωνικού αποκλεισμού, η διασφάλιση της κοινωνικής πρόνοιας και στήριξης των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού, η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, η μείωση της σχολικής αποτυχίας και παραβατικότητας, η ενίσχυση της δυνατότητας συμμετοχής των μαθητών/ριών σε εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης, καθώς και η περαιτέρω ενίσχυση μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία.

Στις σχολικές μονάδες οι οποίες είναι ενταγμένες στο Πρόγραμμα, δίνεται η δυνατότητα εφαρμογής ποικίλων δράσεων:

- Προσφορά δωρεάν προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και δημιουργικής απασχόλησης προς μαθητές και μαθήτριες, σε πρωινό και απογευματινό χρόνο
- Προσφορά δωρεάν μαθημάτων εκμάθησης της Ελληνικής γλώσσας σε γονείς/κηδεμόνες
- Προσφορά ενισχυτικής διδασκαλίας και διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε πρωινό χρόνο, ανάλογα με το επίπεδο, σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες (μεταβατική φάση και φάση τελικής ένταξης)
- Προσφορά πρόσθετων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης και διαπολιτισμικής διαμεσολάβησης, από συμβουλευτικούς και κλινικούς ψυχολόγους, προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες και τους γονείς/κηδεμόνες τους.
- Προσφορά προγραμμάτων συνεχούς επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών
- Προμήθεια υποστηρικτικού εξοπλισμού και εκπαιδευτικού υλικού στα σχολεία
- Προσφορά προγραμμάτων εναλλακτικής εκπαίδευσης
- Προσφορά παροχής υπηρεσιών μετάφρασης σε αραβόφωνους μαθητές, μαθήτριες και γονείς.

Από την εφαρμογή του Προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ προκύπτουν πολλαπλά οφέλη, όπως:

- Στήριξη των ευάλωτων ομάδων του μαθητικού πληθυσμού.
- Άμεση υποστήριξη μαθητών/ριών που αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού ή ασυνέχειας στη ζωή τους λόγω αναγκαστικής μετακίνησης.
- Υποστήριξη μαθητών/ριών που παρουσιάζουν υψηλό ρίσκο να παραμείνουν λειτουργικά αναλφάβητοι/ες και να αποφοιτήσουν από το σχολείο χωρίς να κατέχουν τις απαραίτητες δεξιότητες για τη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης.
- Πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων παραβατικότητας, σχολικής αποτυχίας και πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

- Υποδοχή και υποστήριξη οικογενειών με μεταναστευτική βιογραφία σε θέματα έγκαιρης εκμάθησης της Ελληνικής γλώσσας και βελτίωσης των κοινωνικών δεξιοτήτων τους.
- Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης για νέους επιστήμονες.
- Εμπλουτισμός των εμπειριών των μαθητών/ριών των σχολείων που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Πρόγραμμα Στήριξης Παιδιών Ευάλωτων Ομάδων σε δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης σε απογευματινό χρόνο

Το Υ.Π.Α.Ν., με ειδικό Φορέα την Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (Ε.Α.Υ.Π.), εφαρμόζει τα τελευταία χρόνια το Πρόγραμμα Στήριξης Παιδιών που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού για δημιουργική απασχόληση, εκτός σχολικού χρόνου. Το Πρόγραμμα άρχισε τη λειτουργία του τη σχολική χρονιά 2013-2014, στηρίζοντας 160 ατομικές δράσεις παιδιών, ενώ κατά τα τελευταία χρόνια οι δράσεις που επικορρηγούνται ανέρχονται περίπου στις 800 ετήσια.

Το Πρόγραμμα στηρίζει μαθητές/μαθήτριες ευάλωτων ομάδων (περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, παιδιά με παραβατική συμπεριφορά, παιδιά που προέρχονται από οικογένειες με εξαιρετικά δύσκολες οικονομικές συνθήκες, σοβαρή οικογενειακή δυσλειτουργία, άσκηση βίας στην οικογένεια, σοβαρά προβλήματα υγείας άλλου μέλους ή του ίδιου του παιδιού, διαμονή στην Παιδική Στέγη, οικογένειες που βρίσκονται υπό την επιμέλεια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, οικογένειες με μέλος στη φυλακή, ανεργία, αλκοολισμό κ.λπ.), σε δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης που επιλέγουν οι ίδιοι/ες στην κοινότητα, σε μη σχολικό χρόνο (π.χ., μουσική, τέχνη, θέατρο, χορό, αθλητισμό, κολύμβηση, ηλεκτρονικοί υπολογιστές).

Το Πρόγραμμα στοχεύει στην ουσιαστική στήριξη των μαθητών και μαθητριών που συμμετέχουν, μέσα από την ανάδειξη και καλλιέργεια του ταλέντου τους, την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους και του τρόπου αλληλεπίδρασης με τον κοινωνικό περίγυρο.

Από τα αποτελέσματα της εφαρμογής διαφαίνεται ότι οι δράσεις αυτές συμβάλλουν θετικά στη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών τόσο στον κοινωνικό τομέα, όσο και στον συναισθηματικό, διασφαλίζοντας σε αρκετές περιπτώσεις ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον κατά τον απογευματινό χρόνο, συμβάλλοντας παράλληλα και σε ενίσχυση του ακαδημαϊκού παράγοντα, μέσα από μια υγιή ανάπτυξη των παιδιών.

Εφαρμογή Προγράμματος S.T.E.M. σε σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει, σε διεθνές επίπεδο, έντονο ερευνητικό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη και την εφαρμογή αποτελεσματικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων S.T.E.M. Ο όρος S.T.E.M. αποτελεί ακρωνύμιο των όρων Science, Technology, Engineering και Mathematics και δηλώνει την εκπαιδευτική πολιτική και κατεύθυνση, η οποία προάγει μία ολοκληρωμένη διεπιστημονική προσέγγιση της διδασκαλίας. Διασφαλίζει την εμπλοκή των μαθητών/ριών στην εκτέλεση σχεδίων εργασίας (projects), τα οποία τους παρέχουν ευκαιρίες να αξιοποιούν γνώσεις, έννοιες, διαδικασίες και πρακτικές από τα γνωστικά πεδία των Φυσικών Επιστημών, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής και των Μαθηματικών, για να αντιμετωπίζουν προβληματικές καταστάσεις και ζητήματα που σχετίζονται με τον κόσμο της καθημερινής ζωής.

Από τη σχολική χρονιά 2019-2020 λειτουργεί σε αριθμό σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, σε όλες τις επαρχίες, πρόγραμμα με δραστηριότητες S.T.E.M. Τη σχολική χρονιά 2023-2024 το πρόγραμμα επεκτάθηκε από 9 σε 14 σχολεία. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται δύο συνεχόμενες σαραντάλεπτες περιόδους, μετά τη λήξη των μαθημάτων (1.05 μ.μ.), δύο φορές την εβδομάδα και απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες της Στ' τάξης που επιλέγουν να το παρακολουθήσουν.

Για την αποτελεσματικότερη επίβλεψη της πειραματικής, διερευνητικής και πρακτικής φύσης της εργασίας που απαιτεί η εκτέλεση των projects, συγκροτούνται τμήματα που αριθμούν από 7 έως 13 μαθητές/μαθήτριες. Στα σχολεία που ανήκουν στον θεσμό

του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου (Π.Ο.Σ.), το υφιστάμενο ωρολόγιο πρόγραμμα της απογευματινής ζώνης ενισχύεται με μάθημα δραστηριοτήτων S.T.E.M., το οποίο εντάσσεται στα θέματα ενδιαφέροντος για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της ΣΤ΄ τάξης. Στα σχολεία που δεν ανήκουν στον θεσμό του Π.Ο.Σ, το πρωινό πρόγραμμα επεκτείνεται μετά τη λήξη των μαθημάτων κατά τις ημέρες που διεξάγεται το μάθημα S.T.E.M. για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της ΣΤ΄ τάξης, για να περιλάβει μία περίοδο σίτισης-διαλείμματος και δύο συνεχόμενες περιόδους για τις δραστηριότητες του συγκεκριμένου γνωστικού αντικειμένου.

Θερινό Δημόσιο Σχολείο

Τα Θερινά Δημόσια Σχολεία προσφέρουν δημιουργική απασχόληση κατά την περίοδο του καλοκαιριού. Ο θεσμός εφαρμόστηκε για πρώτη φορά με μεγάλη επιτυχία το καλοκαίρι του 2015 σε 22 Δημοτικά Σχολεία και στις πέντε επαρχίες, σε πόλη και σε ύπαιθρο, και το καλοκαίρι του 2016 επεκτάθηκε και σε δύο νηπιαγωγεία παγκύπρια. Το 2020 επεκτάθηκε η λειτουργία του Θερινού Δημοσίου Σχολείου και σε απογευματινή βάση (προαιρετική φοίτηση μέχρι και τις 16:00). Το 2021 ο θεσμός λειτούργησε παγκύπρια σε 49 σχολεία (35 δημοτικά σχολεία και 14 νηπιαγωγεία), το 2022 λειτούργησε σε 54 σχολεία (36 δημοτικά σχολεία και 18 νηπιαγωγεία) και το 2023 σε 58 σχολεία (37 δημοτικά σχολεία και 21 νηπιαγωγεία). Επιπρόσθετα, το 2023 ο θεσμός εφαρμόστηκε πιλοτικά και σε δύο Ειδικά Σχολεία.

Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Θερινού Δημοσίου Σχολείου δίνεται έμφαση σε δημιουργικές δραστηριότητες, οι οποίες είναι συνηθισμένες με τα ενδιαφέροντα, τις διαφορετικές ικανότητες και ανάγκες των παιδιών, μέσα από: Εικαστική Αγωγή, Σχεδιασμό και Τεχνολογία, Μουσική, Θέατρο, Χορό, Φυσική Αγωγή, Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, Αγωγή Ζωής - Οικιακή Οικονομία, Θέματα συναφή με την περίοδο του καλοκαιριού, Ομαδικά παιχνίδια εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, Σχολικό κήπο, Κουκλοθέατρο, Βιβλιοθήκη, Επισκέψεις κ.λπ.

Το Υ.Π.Α.Ν. προβαίνει σε έγκαιρη ενημέρωση των γονέων/ κηδεμόνων, για τις ημερομηνίες εγγραφών και λειτουργίας των Θερινών Δημόσιων Σχολείων, οι οποίες ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου (enimerosi.moec.gov.cy/d/dde) και στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις

Οι Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις, όπως και τα σχετικά προγράμματα φιλοξενίας στην Κύπρο και την Ελλάδα δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να ζήσουν μακριά από το οικογενειακό τους περιβάλλον, σε μία οργανωμένη κοινωνία, γεγονός που βοηθά, μεταξύ άλλων, στην κοινωνικοποίηση, αυτοεκτίμηση και αυτογνωσία, την αυτοοργάνωση και αυτοσυντήρηση, την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και τη δημιουργία του συναισθήματος της ευθύνης. Επίσης, συμβάλλουν στη βελτίωση της υγείας του παιδιού και του προσφέρουν οργανωμένη ψυχαγωγία. Ακόμη, υπηρετούν τις σύγχρονες τάσεις της αγωγής, μέσα από τη βιωματική περιβαλλοντική αγωγή και την ενεργό συμμετοχή των παιδιών στην οργάνωση κοινωνικής ζωής στην κατασκήνωση.

Οι Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις λειτουργούν σε δύο περιόδους, τον Οκτώβριο-Νοέμβριο και τον Απρίλιο-Ιούνιο και σε αυτές συμμετέχουν παιδιά των Δημοτικών Σχολείων της Κύπρου και της Κυπριακής Παροικίας της Μεγάλης Βρετανίας. Στις Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις μπορούν να λάβουν μέρος τμήματα μαθητών/ριών των τάξεων Ε΄-ΣΤ΄, μαζί με τους/τις εκπαιδευτικούς τους.

Οι Θερινές Κατασκηνώσεις λειτουργούν Ιούνιο-Αύγουστο και σε αυτές συμμετέχουν παιδιά της Ε΄ τάξης των Δημοτικών Σχολείων. Η τελική επιλογή των μαθητών/ριών που θα συμμετέχουν γίνεται από το σχολείο, με βάση κριτήρια τα οποία καθορίζονται με σχετική εγκύκλιο του Υ.Π.Α.Ν., η οποία αναρτάται στο διαδίκτυο τον Φεβρουάριο, στις εγκυκλίους της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται από τα σχολεία τον Σεπτέμβριο κάθε σχολικής χρονιάς (για συμμετοχή στις Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις της περιόδου Οκτωβρίου-Νοεμβρίου) και τον Φεβρουάριο (για συμμετοχή στις Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις της περιόδου Απριλίου-Ιουνίου).

Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας

Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (Υ.Ε.Ψ.) είναι διατμηματική υπηρεσία και εξυπηρετεί όλες τις βαθμίδες της δημόσιας εκπαίδευσης. Αποστολή της είναι η προστασία και προαγωγή της ψυχικής υγείας και η ολόπλευρη ανάπτυξη κάθε ατόμου που μετέχει στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς επίσης και η διευκόλυνση της μάθησης όλων των παιδιών και εφήβων.

Οι υπηρεσίες των εκπαιδευτικών ψυχολόγων, πρωταρχικά, απευθύνονται στους/στις ίδιους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες, στους/στις εκπαιδευτικούς και στους γονείς/κηδεμόνες. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται είτε υπό τη μορφή της εξατομικευμένης αντιμετώπισης των παιδιών, που παρουσιάζουν προβλήματα μάθησης και προσαρμογής, είτε υπό τη μορφή ευρύτερων προληπτικών προγραμμάτων και άλλων δράσεων μέσα στο πλαίσιο της τάξης και γενικότερα του σχολείου.

Ο/Η κάθε εκπαιδευτικός ή γονέας/κηδεμόνας που χρειάζεται τη βοήθεια των εκπαιδευτικών ψυχολόγων, ώστε να χειριστεί θέματα μάθησης, συμπεριφοράς ή και θέματα συναισθηματικής φύσεως που αφορούν ένα παιδί, μπορεί να αποταθεί στον/στην εκπαιδευτικό/ή ψυχολόγο του σχολείου (μέσω της Διεύθυνσης του σχολείου), για παροχή διαλεκτικής συμβουλευτικής.

Από τη σχολική χρονιά 2014-2015, εφαρμόζεται σε όλα τα σχολεία της Κύπρου, η Διαδικασία Έγκαιρης Παρέμβασης, που αποσκοπεί σε μια πιο συστημική παρέμβαση. Περαιτέρω, στόχος της προσπάθειας αυτής είναι ο έγκαιρος εντοπισμός καθώς και η παροχή άμεσης βοήθειας στα άτομα που το χρειάζονται. Το σχετικό έντυπο ΥΠΑΝ ΥΕΨ Δ02 «Παραπομπή μαθητή/μαθήτριας στην Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας», είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Α.Ν.: www.moec.gov.cy/edu_psychology/entypa.html. Σε έκτακτες και επείγουσας φύσεως περιπτώσεις, ο/η εκπαιδευτικός/ή ψυχολόγος ανταποκρίνεται αμέσως, ακόμα και κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας.

- Βασική αρχή στην αντιμετώπιση ατομικών περιπτώσεων είναι η συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων, για παραπομπή της περίπτωσης του παιδιού στην Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Σε περιπτώσεις παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, προτού κριθεί ότι ένα παιδί εμπίπτει στον περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο και παραπεμφθεί για επίσημη αξιολόγηση στην Υ.Ε.Ψ., ο/η εκπαιδευτικός της τάξης παρέχει διαφοροποιημένη διδασκαλία και συνεργάζεται με την οικογένεια, ώστε να προωθηθούν συγκεκριμένες εισηγήσεις ανάλογα με τις ανάγκες και το συμφέρον του κάθε παιδιού εντός και εκτός σχολείου.

Ο/Η εκπαιδευτικός/ή ψυχολόγος εργάζεται συστηματικά με το παιδί, την οικογένεια και το σχολείο για την επίλυση της οποιασδήποτε δυσκολίας που εντοπίζεται. Στη βάση των ευρημάτων του/της, και σε συνεργασία με όλους/ες τους/τις εμπλεκόμενους/ες, προωθούνται εισηγήσεις για χειρισμό της κάθε περίπτωσης. Οι πληροφορίες που συλλέγει ο/η εκπαιδευτικός/ή ψυχολόγος, στο πλαίσιο της εργασίας αυτής, είναι εμπιστευτικές.

Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί/ές ψυχολόγοι αναπτύσσουν προληπτικά προγράμματα καθώς και άλλες δράσεις, σε συνεργασία με τα σχολεία και τους/τις εκπαιδευτικούς, έχοντας ως στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της θετικής εκπαίδευσης στα παιδιά. Επιπλέον, η Υ.Ε.Ψ., μέσω του εκπαιδευμένου προσωπικού της, διαχειρίζεται και παρεμβαίνει άμεσα σε καταστάσεις κρίσης στον χώρο του σχολείου.

Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη

Η Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη (Ε.Π.Α.Α.), αποτελεί οριζόντια δομή του Υ.Π.Α.Ν., η οποία στοχεύει από την πρώτη παιδική ηλικία και διά βίου, στην προώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης των μαθητών/ριών και στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Υπό την ευθύνη της Μονάδας Ε.Π.Α.Α. βρίσκεται το σύνολο των δράσεων, οι οποίες αφορούν στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και στην εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη στο σχολείο, αλλά και σε εξωτερικά περιβάλλοντα μάθησης, όπως είναι το Κρατικό Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, το οποίο προσφέρει

Καθοριστικός παράγοντας για τη διαμόρφωση περιβαλλοντικά υπεύθυνων πολιτών, αποτελεί η δημιουργική ενασχόληση των γονέων/κηδεμόνων με τα παιδιά τους. Η συμμετοχή των οικογενειών σε προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αλλά και άλλες περιβαλλοντικές δραστηριότητες, συμβάλλει τα μέγιστα στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης για μικρούς/ές και μεγάλους/ες.

σε εφτά περιβαλλοντικά κέντρα σε όλη την Κύπρο πέραν των 150 προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε μονοήμερη, ολοήμερη, διήμερη, τριήμερη και πενήμερη βάση, για τα παιδιά της προδημοτικής και δημοτικής εκπαίδευσης.

Στις δράσεις της Μονάδας Ε.Π.Α.Α. εντάσσεται και η ενίσχυση και προαγωγή της περιβαλλοντικής συνείδησης στο πλαίσιο της οικογένειας και της δημιουργικής αλληλεπίδρασης γονέων/κηδεμόνων με τα παιδιά σε εξωτερικά περιβάλλοντα. Δεδομένου μάλιστα του σημαντικού ρόλου που η οικογένεια έχει να επιτελέσει στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών, η Μονάδα έχει συγγράψει σειρά εκπαιδευτικών βιβλίων και βοηθημάτων για διάφορα θέματα του περιβάλλοντος, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν με παιγνιώδη και δημιουργικό τρόπο από τους γονείς/κηδεμόνες με τα παιδιά τους. Όλο το εκπαιδευτικό υλικό, οι δράσεις, εκδηλώσεις και προγράμματα της Μονάδας είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα: <https://mepaa.moec.gov.cy/index.php/el/>.

Μερικές συμβουλές προς τους γονείς/κηδεμόνες

Ομαλή μετάβαση από το σπίτι στο Νηπιαγωγείο

Κάθε περιβάλλον που βιώνει το παιδί έχει τη δική του σημασία, ενώ παράλληλα, κάθε μετάβαση από το ένα περιβάλλον στο άλλο σηματοδοτεί το «πέρασμα» από μια γνωστή κατάσταση σε μια άλλη, άγνωστη. Στη σχολική ζωή των παιδιών υπάρχουν διάφορες μεταβάσεις από γνωστές προς άγνωστες συνθήκες, για αυτό και κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης έχει τη δική της αξία. Η αξία αυτή συχνά σχετίζεται με τις επιπτώσεις που αυτή έχει στη μελλοντική εκπαιδευτική ζωή των παιδιών, αφού αποτελεί επένδυση για το μέλλον καθώς μεγαλώνουν.

Τη χρονική στιγμή κατά την οποία το παιδί θα βιώσει την εμπειρία της φοίτησής του στο Νηπιαγωγείο, οι γονείς/κηδεμόνες πρέπει να το προετοιμάσουν ώστε φυσιολογικά και αβίαστα να μεταβεί από το ζεστό και φιλικό περιβάλλον της οικογένειάς του στο πρώτο οργανωμένο σχολικό του περιβάλλον. Μιλώντας μαζί του με πολλή αγάπη, με ηρεμία και ενθουσιασμό για το τι μπορεί να του προσφέρει η φοίτησή του στο Νηπιαγωγείο (παιχνιδότοπο, νέους φίλους, παιχνίδια, τραγούδια, παραμύθια, μάθηση κ.ο.κ.). Ανάλογα με την ηλικία του παιδιού, δίνεται έμφαση σε άλλες πτυχές της σχολικής ζωής.

Οι γονείς/κηδεμόνες θα πρέπει να μεταδώσουν στο παιδί τη χαρά τους, γιατί αυτό μεγάλωσε πια και θα πάει στο Νηπιαγωγείο και ακόμη την αισιοδοξία και βεβαιότητά τους για την όμορφη περίοδο στην οποία εισέρχεται. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να βοηθήσουν τα παιδιά τους:

- Να καλλιεργήσουν βασικές δεξιότητες επικοινωνίας (π.χ., να παίζουν μόνο τους και με φίλους, να κατανοούν προφορικές οδηγίες και να τις εκτελούν, να ανταποκρίνονται ακούγοντας το όνομά τους, να μπορούν να διηγούνται βιώματά τους ή ιστορίες που άκουσαν).

- Η πρώτη ημέρα στο σχολείο μοιάζει με γιορτή! Το παιδί χρειάζεται ηρεμία και χαρά
- όχι άγχος και ένταση! Μετά το σχολείο,
- είναι ιδιαίτερα χρήσιμες συζητήσεις με το παιδί για το πώς πέρασε, πώς ένιωσε, τι σκέφτεται.

- Να αποκτήσουν κοινωνικές δεξιότητες (π.χ., να έχουν καλές σχέσεις με άλλα παιδιά, να αποδέχονται τη διαφορετικότητα, να μπορούν να μοιράζονται πράγματα, να επιλύουν προβλήματα χωρίς την παρέμβαση ενηλίκων).
- Να ενδυναμωθούν συναισθηματικά (π.χ., να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, να βοηθούν άλλα παιδιά που έχουν ανάγκη, να βιώνουν τη σχολική ζωή ως μία ευχάριστη εμπειρία).
- Να αναπτυχθούν γνωστικά (π.χ., να παίζουν παιχνίδια μνήμης και παρατηρητικότητας, να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές και να βάζουν αντικείμενα σε ομάδες ως προς ένα κριτήριο, να δείχνουν ενδιαφέρον για τα βιβλία και να τους αρέσει να τα ξεφυλλίζουν και να τα «διαβάζουν», να εκφράζουν και να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους κ.ά.).

Είναι σημαντικό να γίνεται σεβαστό ότι το παιχνίδι αποτελεί τροφή για κάθε παιδί, μέσω του οποίου θα μπορέσει να αναπτύξει όλες του τις δεξιότητες/ικανότητες και θα εξελιχθεί σε ολοκληρωμένη προσωπικότητα ως ενήλικος.

Οι νηπιαγωγοί μπορούν να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν τους γονείς/κηδεμόνες, ως προς τον γονικό τους ρόλο αλλά και να συνεργαστούν μαζί τους για την ολοκλήρωση των στόχων της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και της μαθησιακής διαδικασίας των παιδιών τους.

Ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο

Όταν τα παιδιά μεταβαίνουν από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο, αυτά και οι οικογένειές τους συχνά βιώνουν μία περίοδο σημαντικών αλλαγών. Τα παιδιά γίνονται μέλη μίας μεγαλύτερης ομάδας, με ποικίλες απαιτήσεις και συνήθειες.

Η μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στην πρώτη τάξη του Δημοτικού Σχολείου σηματοδοτεί μία νέα εποχή σχολικών καθηκόντων και απαιτήσεων για το παιδί. Με την είσοδό του στο Δημοτικό Σχολείο έχει να αντιμετωπίσει ένα περιβάλλον που είναι διαφορετικό, σε σχέση με τις προηγούμενες εμπειρίες του, όσον αφορά στο πρόγραμμα, στον χώρο και στα πρόσωπα. Το παιδί-μαθητής/μαθήτρια, καλείται να προσαρμοστεί σε αυτές τις καινούριες συνθήκες.

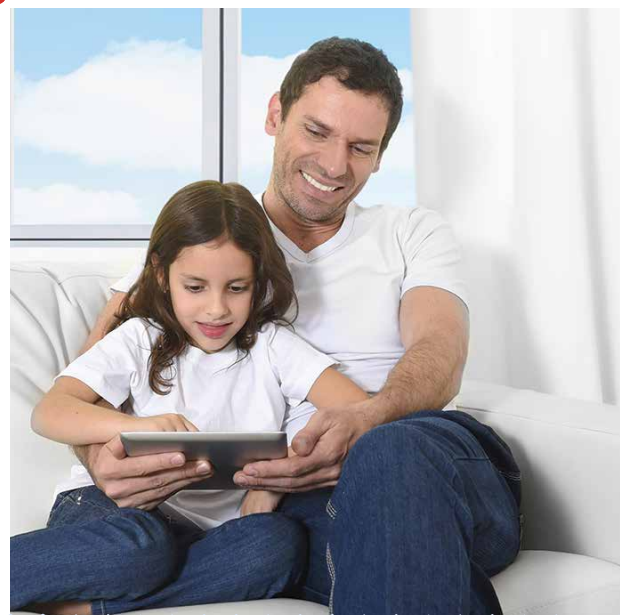
Οι πρώτες εμπειρίες που αποκτά το παιδί στον χώρο του Νηπιαγωγείου επιδρούν καταλυτικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του και επηρεάζουν τη μετέπειτα φυσική, νοητική και συναισθηματική του ανάπτυξη.

Το «πέρασμα» από τη γνωστή κατάσταση του Νηπιαγωγείου σε μία άλλη άγνωστη κατάσταση, αποτελεί ένα ατομικό, προσωπικό, ιδιαίτερο και μοναδικό βίωμα για το κάθε άτομο. Το κάθε παιδί ανάλογα με τις εμπειρίες, τη συναισθηματική και κοινωνική του ωριμότητα βιώνει την αίσθηση της αλλαγής με διαφορετικό τρόπο, γι' αυτό είναι σημαντικό να υπάρξει η κατάλληλη προετοιμασία για μια πετυχημένη μετάβαση.

Η συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή προσαρμογή, αλλά και για τη γενικότερη συμπεριφορά του παιδιού στο νέο του σχολείο. Για τον σκοπό αυτό το Νηπιαγωγείο σε συνεργασία με το Δημοτικό Σχολείο, οργανώνει και υλοποιεί προγράμματα ομαλής μετάβασης από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο, με τη συμμετοχή και εμπλοκή των γονέων/κηδεμόνων. Οι δράσεις που οργανώνονται βοηθούν το παιδί να αναπτύξει θετική στάση για το Δημοτικό Σχολείο και συμβάλλουν στη μείωση εμφάνισης δυσκολιών προσαρμογής του παιδιού στο νέο του περιβάλλον.

Ειδικότερα οι γονείς/κηδεμόνες έχουν να διαδραματίσουν πολύ σοβαρό ρόλο στην ομαλή μετάβαση του παιδιού από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο. Ενέργειες όπως οι ακόλουθες

Ο σεβασμός στον αναπτυξιακό ρυθμό κάθε παιδιού είναι απαραίτητος. Οι υψηλές προσδοκίες για κάθε παιδί είναι το ίδιο σημαντικές και απαραίτητες.

μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην προετοιμασία, την ομαλή μετάβαση και προσαρμογή του παιδιού:

- Οι γονείς/κηδεμόνες μιλούν με θετικά λόγια στο παιδί τους για το Δημοτικό Σχολείο και του απαντούν σε απορίες που το απασχολούν σχετικά με το νέο σχολείο που θα φοιτήσει.
- Δίνουν την ευκαιρία στο παιδί να επιλέξει τη σχολική του τσάντα, ενισχύοντας έτσι την αυτοπεποίθησή του.
- Ενθαρρύνουν το παιδί τους να πηγαίνει μόνο του στην τάξη, μεταφέροντας μόνο του την τσάντα του. Μαθαίνουν έτσι να είναι υπεύθυνα για τα δικά τους πράγματα.
- Διευθετούν τον χώρο μελέτης του παιδιού και βοηθούν το παιδί να έχει σταθερό πρόγραμμα μελέτης και να μάθει να τακτοποιεί τον χώρο του και όλα του τα πράγματα.
- Καθορίζουν συγκεκριμένο πρόγραμμα με σταθερές ώρες ύπνου, φαγητού, μελέτης και παιχνιδιού.
- Μεριμνούν να πηγαίνει έγκαιρα στο σχολείο του. Αυτό θα βοηθήσει στην προσαρμογή του παιδιού στο νέο του περιβάλλον
- Βοηθούν το παιδί τους να αναπτύξει δεξιότητες επικοινωνίας. Δηλαδή, το παιδί να είναι σε θέση να επικοινωνεί με σαφήνεια για τις ανάγκες του και να κατανοεί τους άλλους (ικανότητα ομιλίας και ακρόασης). Προς τούτο οι γονείς διαβάζουν στο παιδί ιστορίες, παραμύθια κ.λπ. Το προκαλούν για αναδίηψη, συζήτηση, εμπλουτισμό κ.λπ.
- Παρέχουν ευκαιρίες στο παιδί τους να αναπτύξει κοινωνικές δεξιότητες. Είναι σημαντικό οι γονείς να βοηθήσουν το παιδί να αποκτήσει την ικανότητα ανάληψης ευθύνης, επίδειξης σεβασμού, επίλυσης προβλημάτων χωρίς την παρέμβαση ενήλικου και προσαρμογής σε ρουτίνες.
- Σέβονται τις ανάγκες του παιδιού και επιβραβεύουν τα επιτεύγματά του.
- Σε κάθε περίπτωση οι γονείς φροντίζουν το παιδί τους να έχει σωστή διατροφή, επαρκή ύπνο, κατάλληλο ντύσιμο και να μπορεί να αυτοεξυπηρετείται.

Τα παιδιά χρειάζονται πρόγραμμα, προκειμένου να μάθουν να οργανώνονται, αλλά και να διευκολύνεται η καθημερινότητα η δική τους και της οικογένειάς τους.

Το παιχνίδι αποτελεί τροφή για κάθε παιδί, μέσω του οποίου θα μπορέσει να αναπτύξει όλες του τις ικανότητες και θα εξελιχθεί σε ολοκληρωμένη προσωπικότητα ως ενήλικος/η.

Ο σεβασμός στις ιδιαίτερες ανάγκες και στα ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού, μέσα σε συνθήκες διαρκούς στήριξης και θετικής ενίσχυσης, συμβάλλει στην υγιή και ισόρροπη ψυχοσωματική του ανάπτυξη.

Η επιβράβευση ενδυναμώνει κάθε παιδί και αποτελεί πάντα το ισχυρότερο κίνητρο, για την περαιτέρω εξέλιξη, πρόοδο και ανάπτυξή του.

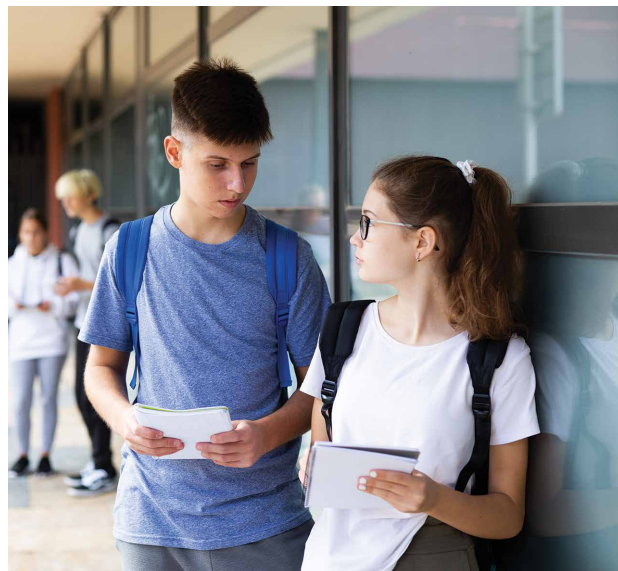

Επιπρόσθετα, οι γονείς θα ήταν καλό να έχουν συχνή και ουσιαστική επαφή με το νέο σχολείο του παιδιού και να ενημερώνουν έγκαιρα τους/τις εκπαιδευτικούς, για τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Η συστηματική επικοινωνία και συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς συμβάλλει στην επίλυση όλων των θεμάτων που προκύπτουν και βοηθά στη μέγιστη δυνατή επίδοση και πρόοδο του παιδιού- μαθητή/μαθήτριας.

Η μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό και μετά στο Γυμνάσιο είναι αναπόφευκτες αλλαγές στη ζωή του παιδιού και των γονέων/κηδεμόνων. Όπως και με τις άλλες αλλαγές, χρειάζεται χρόνος, υπομονή και θετική στάση από όλα τα εμπλεκόμενα μέλη. Το παιδί που εισπράττει απαισιοδοξία από το περιβάλλον του αποθαρρύνεται, ενώ αυτό που απολαμβάνει την αισιοδοξία, προχωρά με σταθερό βηματισμό.

Προετοιμασία για το Γυμνάσιο

Η μετάβαση από το Δημοτικό Σχολείο στο Γυμνάσιο είναι ένα πολύ σημαντικό στάδιο αλλαγής στη ζωή των παιδιών, για αυτό χρειάζεται να γίνεται ομαλά και με όσο το δυνατόν λιγότερο άγχος. Παρόλο που η Δημοτική και η Μέση Εκπαίδευση χαρακτηρίζονται από διαφορές μεταξύ τους, το Δημοτικό Σχολείο και το Γυμνάσιο είναι από κοινού υπεύθυνα να φροντίσουν για την ομαλή προετοιμασία των παιδιών για τη μετάβαση και για την ομαλή υποδοχή τους στο νέο περιβάλλον. Τα σχολεία θα βοηθήσουν τα παιδιά να αναπτύξουν γνωστικές δεξιότητες οι οποίες τα βοηθούν να συνεχίζουν να μαθαίνουν στη ζωή τους, όπως, για παράδειγμα, οι δεξιότητες να ερμηνεύουν, να αναλύουν, να εξάγουν συμπεράσματα, να επεξηγούν και άλλες. Παράλληλα, τα σχολεία θα βοηθήσουν τα παιδιά να ενδυναμωθούν συναισθηματικά για τη μετάβαση, να εξοικειωθούν με τις νέες συνθήκες (π.χ. γνωριμία με τον χώρο και τους ανθρώπους) και να νιώσουν ασφάλεια. Είναι σημαντικό τα παιδιά να κρίνουν θετικά τη φοίτησή τους στο Γυμνάσιο και να συζητούν τυχόν ανησυχίες και προβληματισμούς τους με τους γονείς/κηδεμόνες τους, αλλά και τους/τις εκπαιδευτικούς.

- Τα παιδιά θα είναι καλύτερα προετοιμασμένα για το Γυμνάσιο, αν από το Δημοτικό μάθουν να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες, να αναλαμβάνουν ευθύνες και να οργανώνουν τη μελέτη τους και το πρόγραμμά τους στην καθημερινή τους ζωή.

Εκτός από το σχολείο και οι γονείς/κηδεμόνες έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν, ώστε να βοηθήσουν το παιδί να προετοιμαστεί για το Γυμνάσιο. Οι γονείς/κηδεμόνες καλό θα ήταν να φροντίσουν ώστε να μπορέσει το παιδί να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Να καθιερώσει από νωρίς ένα πρόγραμμα μελέτης το οποίο θα ακολουθεί καθημερινά. Σταδιακά θα πρέπει να ασκηθεί, ώστε να βάζει τους δικούς του στόχους για τη μάθησή του.
- Να έχει τον δικό του χώρο, όπου θα μπορεί να μελετά, μακριά από εξωτερικά ερεθίσματα που αποσπούν την προσοχή (π.χ., τηλεόραση, τηλεφωνο).
- Να αντιληφθεί ότι κατά τη μελέτη χρειάζεται να αξιοποιεί διάφορες δεξιότητες (π.χ., ερμηνεία, ανάλυση, επεξήγηση).
- Να έχει θετική αυτοεικόνα, την οποία και να ενδυναμώνει συνεχώς, μέσω ανατροφοδότησης και αυτοαξιολόγησης.
- Να προσδίδει σημασία στο περιεχόμενο και στην ποιότητα των εργασιών του.
- Να αποκτήσει την απαραίτητη αυτοδυναμία στον τρόπο μελέτης και εργασίας του στο σπίτι.
- Να αναπτύξει θετική στάση απέναντι στο σχολείο και τους/τις εκπαιδευτικούς.

Οι γονείς/κηδεμόνες είναι καλό να βοηθήσουν το παιδί τους να καλλιεργήσει την υπευθυνότητα στη ζωή του. Μέσα από καθημερινές ρουτίνες, το παιδί μαθαίνει να είναι υπεύθυνο για το δωμάτιό του, τη διαχείριση του χαρτζιλικιού του, την ετοιμασία της σχολικής του τσάντας για την επόμενη μέρα, το κατοικίδιο που το ίδιο επέμενε να πάρει στο σπίτι κ.ο.κ. Επιπλέον, με αυτόν τον τρόπο το παιδί αποκτά την αίσθηση της υπευθυνότητας και την αναγκαία ωριμότητα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στο Γυμνάσιο.

Το άγχος είναι ένα φαινόμενο που φυσιολογικά μπορεί να καταβάλει ένα παιδί, το οποίο έχει να διαχειριστεί μία τόσο απότομη αλλαγή στη ζωή του, όπως είναι η μετάβαση από το Δημοτικό στο

Οι στρατηγικές μελέτης βοηθούν το παιδί να αναπτύξει δεξιότητες και να μάθει αποτελεσματικότερα. Τέτοιες στρατηγικές είναι:

- η υπογράμμιση στο βιβλίο με χρωματιστούς μαρκαδόρους
- η περίληψη
- ο εντοπισμός λέξεων-κλειδιά
- η επισήμανση των σημαντικότερων σημείων
- η ετοιμασία ερωτήσεων και απαντήσεων κ.λπ.

Γυμνάσιο. Για αυτόν τον λόγο, οι γονείς/κηδεμόνες έχουν έναν ακόμη σοβαρό ρόλο να διαδραματίσουν, βοηθώντας το παιδί τους να ξεπεράσει το συγκεκριμένο άγχος ή, ακόμη καλύτερα, βοηθώντας προληπτικά ώστε να μην εμφανιστεί το άγχος αυτό στο παιδί τους. Μερικές συμβουλές για διαχείριση του φαινομένου «άγχος» στα παιδιά είναι οι ακόλουθες:

- Συζητάμε συχνά με το παιδί μας: για τον εαυτό του, τα ενδιαφέροντά του, τη σχολική του ζωή, τους/τις φίλους/ες του, την αναμενόμενη μετάβαση στο νέο του σχολείο.
- Προσαρμόζουμε τις προσδοκίες μας για το παιδί μας στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του και του εφικτού.
- Δεν το συγκρίνουμε ποτέ με άλλα μας παιδιά ή συμμαθητές/συμμαθήτριες και φίλους/ες.
- Του δείχνουμε την αγάπη μας και του την προσφέρουμε χωρίς όρους.
- Η κριτική μας για τις πράξεις του πρέπει να διατυπώνεται, αρχίζοντας με τα θετικά των ενεργειών του και πάντα έχοντας κατά νου να δίνουμε εισηγήσεις και εναλλακτικές μορφές δράσης.
- Το εμπιστευόμαστε, δεν το υπερπροστατεύουμε και δεν το υποτιμούμε.
- Λειτουργούμε πάντα ως παράδειγμα για εκείνο.
- Του επιτρέπουμε και να συγκινηθεί και να κλάψει και να ζητήσει συγγνώμη. Το εκπαιδεύουμε να αναγνωρίζει και να αποδέχεται τα συναισθήματά του, θετικά ή αρνητικά.
- Το ενθαρρύνουμε να κατανοήσει τη μοναδικότητά του και τη σημασία που έχει να μάθει να αγαπά τον εαυτό του, για αυτό που είναι και για αυτά που μπορεί να κάνει και, ενδεχομένως, να πετύχει.
- Καλλιεργούμε με κάθε τρόπο την αυτοπεποίθησή του. Ένα παιδί που πιστεύει στον εαυτό του έχει τη δύναμη να αντιμετωπίσει δυσκολίες και να μην κυριεύεται από άγχος.

Κατ' οίκον εργασία - Βασικά βήματα

Η κατ' οίκον εργασία αποτελεί το πρώτο κοινωνικό συμβόλαιο μεταξύ σχολείου και οικογένειας και είναι αναπόσπαστο συμπλήρωμα της εργασίας που γίνεται στην τάξη. Είναι απαραίτητη, για να μάθουν τα παιδιά να εργάζονται μόνα τους, να δημιουργούν, να αυτενεργούν, να είναι υπεύθυνα. Μερικές βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται κατά την εκτέλεση της κατ' οίκον εργασίας από τους γονείς/κηδεμόνες, είναι οι παρακάτω:

- Γονείς/κηδεμόνες και παιδί συναποφασίζουν την ώρα μελέτης και φροντίζουν για την τήρησή της.
- Οι γονείς/κηδεμόνες εξασφαλίζουν τις κατάλληλες συνθήκες μελέτης για το παιδί. (Το παιδί πρέπει να έχει έναν δικό του χώρο εργασίας που θα είναι άνετος, μακριά από θορύβους, με κατάλληλο φωτισμό, αερισμό και θερμοκρασία.)
- Καθοδηγούν το παιδί και του παρέχουν βοήθεια, όταν το ίδιο το ζητήσει. Συζητούν και, με μικρές υποδείξεις, βοηθούν το παιδί να βρει από μόνο του τη λύση. Προτρέπουν το παιδί, όπου είναι αναγκαίο, να χρησιμοποιεί λεξικό, εγκυκλοπαίδεια, ηλεκτρονικό υπολογιστή. Σε καμία περίπτωση δεν κάνουν οι ίδιοι την εργασία του παιδιού.
- Συζητούν με το παιδί για την εργασία του και επαινούν τα θετικά της σημεία. Με τον τρόπο αυτό αποδεικνύουν το ενδιαφέρον τους, προσδίδουν αξία σε αυτό που κάνει το παιδί και το ενθαρρύνουν για περαιτέρω προσπάθεια.

- Η συζήτηση με τους/τις εκπαιδευτικούς για τυχόν δυσκολίες του παιδιού σε μαθησιακό ή συναισθηματικό επίπεδο, είναι σημαντική.
- Όσο πιο γρήγορα διαγνωστούν τέτοιες δυσκολίες, τόσο πιο εύκολα μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Οι γονείς/κηδεμόνες συμμετέχουν στη μελέτη του παιδιού, απλώς επιβλέποντάς το. Στόχος είναι το παιδί να μάθει να διαβάζει αυτόνομα, όσο το δυνατό νωρίτερα. Οι γονείς/κηδεμόνες δεν κάνουν τις εργασίες του παιδιού αντί αυτού. Αποφεύγουν επίσης, να του προκαλούν άγχος.

- Γονείς/κηδεμόνες και εκπαιδευτικοί πρέπει να εμπιστεύονται ο/η ένας/μία τον/την άλλο/η και να έχουν ως κοινό τους στόχο την ανάπτυξη των παιδιών. Αν για κάποιον λόγο, οι γονείς/κηδεμόνες ή οι εκπαιδευτικοί έχουν παράπονα, αναφορικά με την κατ' οίκον εργασία του παιδιού, συζητούν μεταξύ τους, χωρίς να μοιράζονται με το παιδί τις ανησυχίες τους. Το παιδί πρέπει να αφήνεται ελεύθερο, ώστε να εμπιστευτεί τους γονείς/κηδεμόνες του και τους/τις εκπαιδευτικούς του και να αποδώσει τα μέγιστα των δυνατοτήτων του.

Καλλιέργεια φιλαναγνωσίας

Η καλλιέργεια της αγάπης των παιδιών για το βιβλίο και η ανάπτυξη φιλικής σχέσης με την ανάγνωση, στοχεύουν στην όξυνση της κριτικής τους σκέψης, την αφύπνιση της φαντασίας τους, τη διεύρυνση του ορίζοντα των εμπειριών και του βάθους της ευαισθησίας τους, την καλλιέργεια του προβληματισμού σε σύγχρονα κοινωνικά θέματα, τη βελτίωση της γλωσσικής έκφρασης, την ανάπτυξη του αισθητικού τους κριτηρίου, την ενίσχυση της κριτικής-ερμηνευτικής τους ικανότητας.

Η ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας στα παιδιά αρχίζει από την οικογένεια και συνεχίζεται στο σχολείο. Στόχος είναι η απόλαυση της ανάγνωσης, από πολύ μικρή ηλικία, μέσα στην οικογένεια. Το σχολείο ενισχύει την προσπάθεια για ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας με την οργάνωση δράσεων, όπως είναι, π.χ., η δανειστική βιβλιοθήκη, οι επισκέψεις συγγραφέων στο σχολείο, οι επισκέψεις των παιδιών σε βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία, τυπογραφεία και άλλους χώρους που σχετίζονται με το βιβλίο, η γνωριμία με εικονογράφους, οι λέσχες ανάγνωσης, οι διαγωνισμοί συγγραφής λογοτεχνικών κειμένων από τα παιδιά, οι βιβλιοπαρουσιάσεις, οι εκδόσεις με δημιουργικές εργασίες των παιδιών, οι δράσεις φιλαναγνωσίας με τη συμμετοχή γονέων/κηδεμόνων κ.λπ.

Είναι πολύ σημαντικό, οι γονείς/κηδεμόνες να δημιουργήσουν ένα κλίμα ευνοϊκό για την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας. Ο καλύτερος τρόπος, για να αγαπήσει το παιδί το διάβασμα, είναι να βλέπει τους γονείς/κηδεμόνες του να διαβάζουν. Η συμπεριφορά των γονέων/κηδεμόνων, σε σχέση με το βιβλίο, καθορίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό τη στάση του παιδιού απέναντι στο βιβλίο και το διάβασμα. Από τη νηπιακή ηλικία, οι γονείς/κηδεμόνες πρέπει να διαβάζουν βιβλία στα παιδιά τους. Ακόμα και ένα βρέφος πρέπει να έρχεται σε επαφή με βιβλία με εικόνες και πολύ απλά κείμενα, γεγονός που συμβάλλει στη μετέπειτα φιλαναγνωστική του ανάπτυξη.

- Βοηθήστε το παιδί σας να εντάξει το διάβασμα βιβλίων στις καθημερινές του συνήθειες.
- Διαβάστε μαζί με το παιδί σας κάποιο βιβλίο.
- Επισκεφθείτε βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία και εκθέσεις βιβλίων με το παιδί. Είναι σημαντικό το παιδί να εξερευνά τους χώρους αυτούς, να ζει την ατμόσφαιρά τους και να δανείζεται ή να αγοράζει βιβλία.
- Φροντίστε να έχετε στο σπίτι σας μία βιβλιοθήκη ή έστω ένα ράφι με βιβλία. Βοηθήστε το παιδί να δημιουργήσει σιγά σιγά τη δική του βιβλιοθήκη.
- Δωρίστε βιβλία στο παιδί σας και στα παιδιά φίλων/συγγενών σας.

Δημιουργία καλού σχολικού κλίματος

Τα παιδιά που βιώνουν θετικά συναισθήματα για το σχολείο τους έχουν λιγότερες πιθανότητες να αναπτύξουν παραβατικές συμπεριφορές. Παράλληλα, ενδέχεται να έχουν καλύτερα εκπαιδευτικά-μαθησιακά αποτελέσματα. Το θετικό σχολικό κλίμα δεν δημιουργείται εύκολα ή τυχαία. Για να προωθηθούν κάποιες αλλαγές, χρειάζεται η στήριξη τόσο της Διεύθυνσης και των εκπαιδευτικών του σχολείου όσο και των γονέων/κηδεμόνων, της κοινότητας/ενορίας, της σχολικής εφορείας κ.λπ. Οι γονείς/κηδεμόνες πρέπει να συμβάλλουν στην καλλιέργεια του αισθήματος περηφάνιας για το σχολείο, στην έμπρακτη και όχι εικονική εμπλοκή σε δράσεις, στην προαγωγή μίας ενθαρρυντικής, βοηθητικής και φιλικής ατμόσφαιρας.

Ουσιαστικός είναι ο ρόλος όλων μας στον καθορισμό και στην τήρηση των κανονισμών του σχολείου, με συνέπεια και σταθερότητα.

Αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών στο σχολείο

Καθώς το σχολικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από πολλαπλές μορφές ετερότητας, ως προς την εμφάνιση, την εθνικότητα, την αναπηρία, την κοινότητα, το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τη γλώσσα, την ηλικία, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το καθεστώς παραμονής στη χώρα κ.λπ., είναι σημαντικό να διασφαλίζεται για όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες ένα περιβάλλον ασφάλειας, σεβασμού της διαφορετικότητας, μη διάκρισης και ισότητας, στο οποίο να μπορούν να απολαμβάνουν εκπαιδευτικές ευκαιρίες, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς. Η αντιρατσιστική πολιτική του Υ.Π.Α.Ν. «Κώδικας Συμπεριφοράς Κατά του Ρατσισμού & Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών» ανταποκρίνεται στη νομική και ηθική υποχρέωση της εκπαίδευσης να διατηρεί ένα εκπαιδευτικό και μαθησιακό περιβάλλον στο οποίο παρέχονται ίσες ευκαιρίες. Σκοπός της πολιτικής είναι η αναγνώριση οποιωνδήποτε άμεσων ή έμμεσων, σκόπιμων ή άσκοπων λόγων, πράξεων και διαδικασιών που οδηγούν σε αρνητικές διακρίσεις σε βάρος συγκεκριμένων ατόμων με βάση τη διαφορετικότητά τους και η ανάληψη ενεργού δράσης για πρόληψη και αντιμετώπισή τους, καθώς και η ανάπτυξη αντιρατσιστικής κουλτούρας.

Οποιαδήποτε εκδήλωση ρατσιστικής συμπεριφοράς πρέπει να εντοπίζεται, να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται έγκαιρα και αποφασιστικά. Τα ρατσιστικά περιστατικά έχουν ως αποτέλεσμα την περιθωριοποίηση, τον αποκλεισμό ή τις διακρίσεις σε βάρος ατόμων και ομάδων ατόμων, εξαιτίας της διαφορετικότητάς τους και περιλαμβάνουν γελοιοποίηση προφορών ή κινήσεων, χρήση υποτιμητικής γλώσσας, ρατσιστικά ανέκδοτα/σχόλια, διάδοση φήμης για τη διαφορετικότητα ή υποτιθέμενη διαφορετικότητα ενός ατόμου, αποκλεισμό από συμμετοχή σε κοινωνικές ομάδες, προσβλητικά, απειλητικά ή ρατσιστικά γκράφιτι ή σύμβολα ή σωματική βία στη βάση της ιδιαιτερότητας ενός ατόμου. Εάν τα

ρατσιστικά περιστατικά μείνουν απαρατήρητα, επηρεάζουν και καλλιεργούν περιβάλλον εχθρότητας προς όλα τα πρόσωπα που μοιράζονται συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Επομένως, πληγώνουν και βλάπτουν τα θύματα, όχι μόνο ως άτομα, αλλά και ως μέλη της μειονότητας στην οποία ανήκουν, ενώ επέρχονται σοβαρές επιπτώσεις και σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα και στην κοινωνία γενικότερα.

Τα σχολεία οφείλουν να αναφέρουν οποιαδήποτε τέτοια περιστατικά σημειώνονται σε αυτά. Ο χειρισμός των ρατσιστικών περιστατικών γίνεται πρωτίστως με παιδαγωγικά εργαλεία (π.χ. έντυπο αναστοχασμού) και αποσκοπεί στην αλλαγή συμπεριφορών, χωρίς αυτόματη προσφυγή σε τιμωρητικά μέτρα.

Οι οικογένειες των μαθητών/ριών πρέπει να στηρίζουν τα παιδιά τους στις δεσμεύσεις που τους αναλογούν στο πλαίσιο εφαρμογής της αντιρατσιστικής πολιτικής, ώστε:

- να σέβονται την προσωπικότητα, την ελευθερία και την αξιοπρέπεια όλων
- να αναγνωρίζουν τα διάφορα ρατσιστικά περιστατικά και να τα αναφέρουν άμεσα σε μία/έναν εκπαιδευτικό του σχολείου
- να αρνούνται να εμπλακούν σε ρατσιστικές συμπεριφορές
- να ενημερώνουν άτομα που λένε ρατσιστικά ανέκδοτα ότι μπορεί με αυτό τον τρόπο να πληγώνουν κάποια άλλα άτομα ή ομάδες
- να περιλαμβάνουν παιδιά στις παρέες και δραστηριότητές τους που μπορεί να αποκλείονται λόγω της διαφορετικότητάς τους
- να αμφισβητούν οποιαδήποτε στερεότυπα ή ρατσιστικές αντιλήψεις ακούνε στο περιβάλλον τους
- να σέβονται τα εθνικά και θρησκευτικά σύμβολα, όχι μόνο τα δικά τους αλλά και των άλλων.

Η αντιρατσιστική πολιτική βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα <http://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp2933d>

Αντιμετώπιση ενδοσχολικού εκφοβισμού

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού (bullying) είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο αναφέρεται στην επαναλαμβανόμενη, στοχευμένη και εμπρόθετη επιθετική συμπεριφορά από μαθητή/μαθήτρια ή ομάδα μαθητών/ριών προς ένα άτομο ή ομάδα μαθητών/ριών που γίνεται με σκοπό την πρόκληση σωματικού ή ψυχολογικού πόνου. Κανένα παιδί δεν αξίζει και δεν πρέπει να γίνεται θύμα βίας στο σχολείο. Η ανοχή στη βία, στην περιθωριοποίηση, στον αποκλεισμό ή στις διακρίσεις πληγώνει τα θύματα, επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα και υπονομεύει τη λειτουργία του σχολείου. Για αυτό τον λόγο, γονείς/κηδεμόνες, σχολείο και Πολιτεία έχουμε ευθύνη να ανταποκρινόμαστε άμεσα και αποτελεσματικά σε περιστατικά ενδοσχολικής βίας. Το Υ.Π.Α.Ν. έχει υιοθετήσει σχετική πολιτική για πρόληψη και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού (<https://enimerosi.moec.gov.cy/ypp11441>).

Για να σπάσουμε τη σιωπή των παιδιών-θύματων και να περιορίσουμε τον σχολικό εκφοβισμό χρειάζεται η σωστή ενημέρωση όλων, γονέων/κηδεμόνων, εκπαιδευτικών και παιδιών. Η κατάλληλη και αποτελεσματική ενημέρωση θα βοηθήσει στον έγκαιρο εντοπισμό των περιστατικών και στην άμεση στήριξη τόσο των παιδιών που δέχονται βία όσο και αυτών που την εκδηλώνουν, ώστε να συνειδητοποιήσουν τι έχουν προκαλέσει με τη συμπεριφορά τους και να επανορθώσουν.

Πρέπει, επίσης, να ενδυναμώσουμε κάθε παρατηρητή/ παρατηρήτρια, είτε αυτός/ή είναι παιδί είτε ενήλικος/η, ώστε όταν γίνεται μάρτυρας τέτοιων περιστατικών να μην σιωπά, να μην παρακολουθεί αμήχανα ή αδιάφορα, αλλά να έχει έναν ενεργητικό ρόλο: να σταματά τους/τις θύτες/ριες, αν μπορεί, ή να απομακρύνει το θύμα ή να το στηρίζει ή να αναφέρει το περιστατικό σε άλλους/ες ενήλικους/ες, ώστε αυτοί/ές να αναλάβουν τη διαχείριση.

Τις περισσότερες φορές τα παιδιά που βιώνουν εκφοβισμό δεν το μαρτυρούν σε κανέναν/καμία, γιατί ντρέπονται, φοβούνται, νιώθουν ότι φταίνε ή σκέφτονται ότι θα απογοητεύσουν ή θα στενοχωρήσουν τους γονείς/κηδεμόνες τους. Βασική προϋπόθεση για να μιλήσουν τα παιδιά που είναι θύματα εκφοβισμού είναι να νιώσουν ασφάλεια. Να νιώσουν ότι υπάρχει κάποιος πρόσωπο στο περιβάλλον τους, που μπορεί να τα ακούσει και να τα πιστέψει, χωρίς να τα ενοχοποιήσει ή να τα ειρωνευτεί. Κάποιος πρόσωπο το οποίο θα διαχειριστεί το πρόβλημά τους με διακριτικότητα, χωρίς να τα θέσει σε μεγαλύτερο κίνδυνο.

Αν κάποιος/α γονέας/κηδεμόνας αντιληφθεί ότι το παιδί του/της εκφοβίζεται στο σχολείο, τότε άμεσα ενημερώνει το σχολείο, ώστε η διαχείριση του θέματος να γίνει από τους/τις εκπαιδευτικούς και όχι από τον/την ίδιο/α. Η πρακτική να αναλαμβάνει ο/η ίδιος/α ο/η γονέας/κηδεμόνας τη διαχείριση του θέματος, μιλώντας, συζητώντας, ερχόμενος/η σε σύγκρουση, είτε με το άλλο παιδί είτε με τους γονείς/κηδεμόνες του παιδιού που εκδηλώνει εκφοβιστική συμπεριφορά απέναντι στο δικό του, συνήθως, επιδεινώνει την κατάσταση.

Συμβουλές προς γονείς/κηδεμόνες των οποίων το παιδί βιώνει εκφοβισμό

1. Προσέξτε για αλλαγές στη συμπεριφορά και τη στάση του παιδιού σας, εφόσον παιδιά που υπόκεινται σε εκφοβισμό δίνουν ενδείξεις πως κάτι δεν πάει καλά. Πιθανές ενδείξεις είναι οι εξής:
 - Μπορεί να παρουσιάζουν απροθυμία να πάνε στο σχολείο ή και σωματικά συμπτώματα, όπως, π.χ., πονοκέφαλο, πόνο στο στομάχι και διαταραχές του ύπνου.
 - Παρουσιάζουν σοβαρές διακυμάνσεις στη διάθεσή τους.
 - Μειώνεται η σχολική τους επίδοση.
 - Δείχνουν να μην έχουν φίλους/ες.
 - Επηρεάζονται οι δεξιότητες επικοινωνίας τους.
 - Γίνονται επιθετικά, παράλογα, ανήσυχα.
 - Μπορεί να παρουσιάσουν ανορεξία ή βουλιμία.
2. Ακούστε το προσεκτικά. Αποκτήστε μία ξεκάθαρη αντίληψη των περιστατικών (χώρος, χρόνος, διάρκεια, επανάληψη, θεατές, περιγραφή των περιστατικών).
3. Απεννοχοποιήστε το παιδί και επιβραβεύστε το για την αποκάλυψη (συνήθως ένα παιδί φοβάται μήπως δεν το κατανοήσουν, του επιρρίψουν την ευθύνη ή θεωρηθεί ότι είναι διαφορετικό από το «φυσιολογικό»).
4. Εξηγήστε του ότι κανείς δεν έχει το δικαίωμα να του φέρεται έτσι.
5. Πιστέψτε το, όταν σας εκμυστηρευτεί ότι υπέστη εκφοβισμό στο σχολείο.
6. Ζητήστε του να σας πει εάν έχει επιχειρήσει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με κάποιο τρόπο, χωρίς όμως να το ενοχοποιήσετε αν δεν το έχει προσπαθήσει. Διερευνήστε μαζί και άλλους τρόπους αντιμετώπισης.
7. Μην του ζητήσετε να κάνει στο άλλο παιδί «τα ίδια».
8. Ενθαρρύνετέ το να αναφέρει το περιστατικό σε έναν/μία εκπαιδευτικό.
9. Εξηγήστε τη διαφορά του «προδίδω/καταγγέλλω» από το «ζητάω βοήθεια».
10. Επικοινωνήστε και εσείς με τον/την υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό του παιδιού σας.

-
-
11. Μάθετε στο παιδί σας να αντιμετωπίζει τον εκφοβισμό, αν μπορεί, με τρόπους όπως:
 - Να αντιδρά λεκτικά, λέγοντας: «δεν μου αρέσει αυτό που είπες ή έκανες» ή «μπορείς να πεις ό,τι θες, αλλά δεν είναι αλήθεια».
 - Να απομακρύνεται από τον/τη δράστη/ρια.
 - Να χρησιμοποιεί χιούμορ.
 12. Κάντε εξάσκηση με το παιδί σας ώστε, να δίνει σύντομες αποστομωτικές απαντήσεις (αστείες, όχι εχθρικές), όπως:
 - Πείραγμα: Γιατί έχεις κόκκινα μαλλιά;
 - Απάντηση: Με κάνει να ξεχωρίζω μέσα στο πλήθος.
 - Πείραγμα: Φαίνεσαι χαρούμενος με τα γυαλάκια σου.
 - Απάντηση: Ναι, έχω επιπρόσθετα μάτια, για να ελέγχω τα πάντα.
 - Πείραγμα: Έχεις μεγάλα αυτιά, σαν τον ελέφαντα.
 - Απάντηση: Ναι, είναι για να ακούω καλύτερα.
 13. Υπενθυμίζετε στο παιδί σας να χρησιμοποιεί τη γλώσσα του σώματος, που θα του δώσει περισσότερη αυτοπεποίθηση (όρθιο, ανοικτοί ίσιοι ώμοι, διατήρηση οπτικής επαφής).
 14. Ενθαρρύνετέ το να χρησιμοποιεί το πρώτο πρόσωπο στις συνομιλίες του, ώστε να είναι διεκδικητικό: «εγώ πιστεύω ότι αυτό που κάνεις δεν είναι σωστό/δίκαιο...».
 15. Μάθετε στο παιδί σας:
 - Να σκέφτεται θετικά για τον εαυτό του, ώστε να ενισχυθεί η αυτοεκτίμησή του.
 - Να βρίσκεται σε χώρους όπου υπάρχουν ενήλικοι/ες ως παιδονόμοι.
 - Να κυκλοφορεί μαζί με άλλα παιδιά.
 16. Βοηθήστε το παιδί σας να αναπτύξει τις κοινωνικές του δεξιότητες.
 17. Προωθήστε θετικές κοινωνικές σχέσεις και δραστηριότητες.
 - Βοηθήστε το παιδί σας να αποκτήσει φίλους/ες, εντός και εκτός σχολείου, με τους/τις οποίους/ες να ταιριάζει και προτείνετε δραστηριότητες που μπορούν να κάνουν μαζί.
 - Βρείτε δραστηριότητες που το παιδί σας απολαμβάνει και κάνει με επιτυχία.
 18. Εξασφαλίστε για τα μικρά παιδιά εικονογραφημένα βιβλία με θέμα τον σχολικό εκφοβισμό.

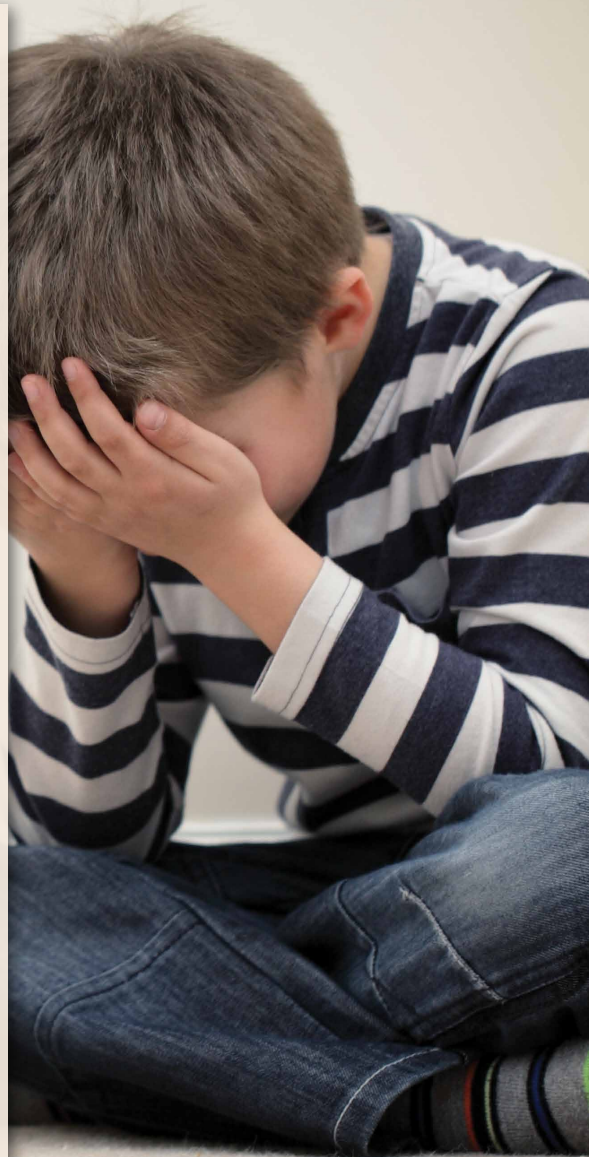
Συμβουλές προς γονείς/κηδεμόνες των οποίων το παιδί παρουσιάζει εκφοβιστική συμπεριφορά

1. Ακούστε το προσεκτικά.
2. Βοηθήστε το να αντιληφθεί ότι η συμπεριφορά του έχει επιπτώσεις, τόσο για το ίδιο όσο και για τους/τις άλλους/ες.
3. Μην χρησιμοποιείτε βία ως τιμωρία για τις επιθετικές συμπεριφορές του παιδιού. Προτιμήστε την αφαίρεση προνομίων.
4. Μάθετέ του εναλλακτικές επικοινωνιακές τεχνικές, που δεν περιλαμβάνουν βία (π.χ., διαχείριση θυμού, διεκδίκηση με ευγενικό τρόπο).
5. Επαινείτε και ενισχύετε το παιδί σας, κάθε φορά που επιδεικνύει συνεργατικές και φιλικές σχέσεις προς άλλα παιδιά.
6. Ρωτήστε το αναφορικά με τα βιώματά του στο σχολείο (φίλους/ες, παιχνίδια, αν το εκφοβίζουν ή αν το αναγκάζουν άλλοι/ες να εκφοβίζεται).
7. Διερευνήστε τι προσπαθεί να καταφέρει μέσα από την εκφοβιστική συμπεριφορά.
8. Συνεργαστείτε με το σχολείο, για εξεύρεση κοινών τρόπων αντιμετώπισης της συμπεριφοράς του παιδιού.

Συμβουλές προς γονείς/κηδεμόνες των οποίων το παιδί είναι θεατής περιστατικού εκφοβιστικής συμπεριφοράς

1. Ακούστε το παιδί σας προσεκτικά και επιβραβεύστε το, για την αναφορά του περιστατικού σχολικού εκφοβισμού.
2. Συζητήστε με το παιδί σας γύρω από τον τρόπο με τον οποίο η στάση του επηρεάζει:
 - α) το παιδί που θυματοποιείται και β) το παιδί που ασκεί εκφοβισμό.
3. Ενθαρρύνετε το:
 - Να αναφέρει το περιστατικό σε ενήλικο άτομο.
 - Να στηρίζει το παιδί που δέχεται τον εκφοβισμό, υπερασπίζοντάς το, χωρίς να δρα εκδικητικά και χωρίς τη χρήση βίας.
 - Να αποδοκιμάζει τον/τη θύτη/ρια, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τον εαυτό του.

Γενικότερα όλοι οι γονείς/κηδεμόνες:

- Θα ήταν καλό, σε περίπτωση που το σχολείο κρίνει ότι το παιδί πρέπει να αξιολογηθεί από τον/την εκπαιδευτικό/ή ψυχολόγο, εσείς να δώσετε τη συγκατάθεσή σας.
- Εάν διαφανεί ότι το παιδί σας εμπλέκεται σε περίπτωση σχολικού εκφοβισμού, επιτρέψτε στο σχολείο να δράσει στη βάση της πολιτικής του Υ.Π.Α.Ν. που σκοπός της είναι η μηδενική ανοχή στη βία για όλα τα παιδιά. Εμπιστευτείτε το σχολείο όπου φοιτά το παιδί σας.
- Ενισχύστε την αυτοεκτίμηση του παιδιού σας.
- Αφιερώστε χρόνο στο παιδί.
- Εντοπίστε τα θετικά στοιχεία του, εστιάζοντας την προσοχή σας στις δυνατότητες, παρά στις αδυναμίες του.
- Δώστε ευκαιρίες επιτυχίας στο παιδί.
- Ενθαρρύνετέ το να συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για θέματα που το αφορούν.
- Δώστε του ευκαιρίες να κάνει επιλογές και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες.
- Σεβαστείτε την ελευθερία να ενεργεί, αρκεί να είναι σε λογικά πλαίσια και όρια συμπεριφοράς.
- Ενθαρρύνετε το παιδί να εκφράζεται θετικά για τον εαυτό του.

Ασφαλής χρήση διαδικτύου

Είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο ότι η έκθεση των παιδιών και των νέων στις σύγχρονες τεχνολογίες και τα ψηφιακά περιβάλλοντα παρέχουν ένα ευρύ φάσμα ευκαιριών και εμπειριών. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι οι διαδικτυακές τεχνολογίες εμπεριέχουν σημαντικούς κινδύνους και προκλήσεις, καταδεικνύοντας τη σημαντικότητα της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των παιδιών και των νέων στην ανάπτυξη της κατανόησης των κινδύνων και την ενθάρρυνση υγιών, ασφαλών και ουσιαστικών χρήσεων του διαδικτύου.

Το Υ.Π.Α.Ν., ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο σε θέματα ασφαλούς αξιοποίησης του διαδικτύου, έχει υιοθετήσει πληθώρα συναφών πολιτικών, οι οποίες σχετίζονται με τις πρακτικές και την ενημέρωση για την ασφαλή, υπεύθυνη, αποτελεσματική και δημιουργική τους χρήση. Στο πλαίσιο αυτό, προσφέρει μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, σειρά σχετικών προγραμμάτων και δράσεων.

Ενδεικτικά, σημειώνονται, μεταξύ άλλων, τα ετήσια προγράμματα του Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας: «Ασφαλές σχολείο για το διαδίκτυο» (<https://esafeschools.pi.ac.cy/>) και «Μικροί εκπαιδευτές για το διαδίκτυο» (<https://youngcoaches.pi.ac.cy/>).

Επιπρόσθετα, από την 1η Ιουλίου 2016, οι δράσεις που αφορούν στην αξιοποίηση του διαδικτύου, με ασφάλεια και υπευθυνότητα, υποστηρίζονται, μέσω του Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου Κύπρου, το οποίο συντονίζεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, έχοντας ως στόχο τη δημιουργία κουλτούρας Ασφαλούς Διαδικτύου.

Το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου Κύπρου υποστηρίζεται από:

I. Κέντρο Ευαισθητοποίησης και Εκπαίδευσης (Awareness)

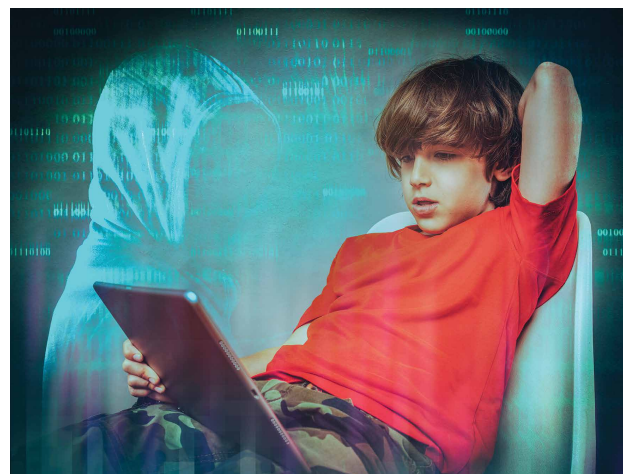
Στοχεύοντας στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση, αναφορικά με την υπεύθυνα και ασφαλή αξιοποίηση του διαδικτύου, το Κέντρο διεξάγει οργανωμένες εκστρατείες ενημερώσεις και προσφέρει παρουσιάσεις, διαλέξεις και βιωματικά εργαστήρια για μαθητές/μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες, σε συνεργασία με συνεργάτες του.

Παράλληλα, το Κέντρο διατηρεί τη διαδικτυακή πύλη «Ασφάλεια στο διαδίκτυο» <http://internetsafety.pi.ac.cy>, η οποία περιλαμβάνει πλούσιο εκπαιδευτικό/πληροφοριακό υλικό, πηγές και εργαλεία για παιδιά, νέους/ες, εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες.

II. Γραμμή Βοήθειας 1480

Η Γραμμή Βοήθειας 1480 έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι όλοι/ες οι χρήστες/ριες θα μπορούν να λαμβάνουν συμβουλές και υποστήριξη από εξειδικευμένους υποστηρικτές, σε θέματα που σχετίζονται με τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών και του διαδικτύου (<https://www.cybersafety.cy/helpline>).

Οι λειτουργοί της Γραμμής Βοήθειας 1480 παρέχουν, μεταξύ άλλων, συμβουλές και υποστήριξη σε θέματα Διαδικτυακού

Εκφοβισμού, Πολύωρης Ενασχόλησης στο Διαδίκτυο, Διαδικτυακής Αποπλάνησης (Grooming), Προβλημάτων σε Κοινωνικά Δίκτυα (π.χ., ψεύτικα προφίλ, παραβίαση λογαριασμών, ακατάλληλο και επιβλαβές περιεχόμενο).

III. Γραμμή Καταγγελιών 1480

Η Γραμμή Καταγγελιών 1480 προσφέρει ένα άμεσο, εύκολα προσβάσιμο και υπεύθυνο σημείο επαφής για τους/τις χρήστες/ριες, ώστε να μπορούν να αναφέρουν και να καταγγείλουν παράνομο περιεχόμενο ή παράνομες ενέργειες στο διαδίκτυο (<https://www.cybersafety.cy/hotline>).

Οι λειτουργοί της Γραμμής Καταγγελιών 1480 αναλαμβάνουν τον χειρισμό πληροφοριών από το κοινό, που σχετίζονται με αναφορές για περιεχόμενο παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών στο διαδίκτυο, ρατσιστικού και ξενοφοβικού υλικού, που παραβαίνει τη νομοθεσία καθώς και οτιδήποτε θεωρείται παράνομο.

■ Συμβουλές για την υποστήριξη των παιδιών και των νέων κατά τη χρήση του διαδικτύου

■ **Συμμετέχετε στη διαδικτυακή ζωή του παιδιού σας** - Η ενασχόληση των παιδιών με τις ψηφιακές συσκευές και το διαδίκτυο θα πρέπει να γίνεται με την ενεργή και καθοδηγητική υποστήριξή σας, μέσω ανοικτού διαλόγου και συζήτησης.

■ **Ενημερώστε** - Φροντίστε για την ενημέρωση του παιδιού σας, αναφορικά με τους γενικότερους κινδύνους του διαδικτύου, χωρίς ωστόσο να υπερβάλλετε για τη φύση του κινδύνου και τον βαθμό στον οποίο το ίδιο το διαδίκτυο είναι ένα επικίνδυνο περιβάλλον.

■ **Να είστε υποστηρικτικοί/ές** - Διατηρήστε καλές σχέσεις με το παιδί σας και αναπτύξτε ποιοτική επικοινωνία, ώστε να αισθάνεται άνετα να σας αναφέρει τη διαδικτυακή του δράση (διαδικτυακούς/ες φίλους/ες, ιστοσελίδες που επισκέπτεται κ.λπ.) και πιθανούς διαδικτυακούς κινδύνους που αντιμετωπίζει.

■ **Συμβουλευστείτε για υπεύθυνες διαδικτυακές συμπεριφορές χρήσης και καθορίστε βασικούς κανόνες ασφάλειας και προστασίας στο διαδίκτυο.**

Είναι σημαντικό να ενημερώσετε:

- **Προσωπικές Πληροφορίες** - Για τη σημαντικότητα της προστασίας της ιδιωτικότητας των προσωπικών του δεδομένων και την αποφυγή διαμοιρασμού αυτών με άγνωστα άτομα.
- **Χρόνο χρήσης του διαδικτύου** - Για τον χρόνο ενασχόλησής του με το διαδίκτυο και ότι αυτός δεν θα πρέπει να επηρεάζει την κοινωνική, τη συναισθηματική και τη σχολική του ζωή.
- **Κανόνες συμπεριφοράς** - Για τους κανόνες συμπεριφοράς στο διαδίκτυο και ότι θα πρέπει να φέρεται στους/στις άλλους/ες όπως θα ήθελε να του συμπεριφέρονται, μακριά από εκφοβιστικές ή άλλες ενοχλητικές συμπεριφορές.
- **Επικοινωνία με άγνωστα άτομα** - Για την επικινδυνότητα της επικοινωνίας και συνάντησης με άγνωστους/ες διαδικτυακούς/ές φίλους/ες, εξηγώντας ότι υπάρχει το ενδεχόμενο να μην είναι αυτοί/ες και όπως παρουσιάζονται.
- **Πληροφορίες στο διαδίκτυο** - Για την αποφυγή της τυφλής εμπιστοσύνης όλων όσων βλέπουν στο διαδίκτυο, εφόσον πολλά από αυτά μπορεί να είναι παραπλανητικά, ανακριβή ή αναληθή.

- **Κοινωνικά Δίκτυα** - Για τη δημιουργία κοινωνικών δικτύων στην επιτρεπτή ηλικία και αφού έχει προηγηθεί ουσιαστική ενημέρωση για τους όρους χρήσης των κοινοτήτων, τις ρυθμίσεις ασφαλείας και την απαραίτητη διαδικτυακή συμπεριφορά σε αυτά.

Φροντίστε για την ασφάλεια - Εφαρμόστε λογισμικά γονικού ελέγχου και φίλτρα ασφαλείας, συμβάλλοντας ενεργά στην προστασία των συσκευών από κακόβουλα λογισμικά και στον περιορισμό της πρόσβασης των παιδιών σε ακατάλληλους ιστότοπους και πληροφορίες.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι οι έλεγχοι αυτοί δεν υποκαθιστούν τη γονική συμμετοχή και δεν αποτελούν πανάκεια λύση ή τη μοναδική απάντηση για την ασφάλεια των παιδιών. Η συνεχής παρουσία και υποστήριξη σε όλες τις διαδικτυακές εμπειρίες των παιδιών σας είναι απαραίτητη και καθοριστική.

Διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών, για τα οποία γίνεται αναφορά στο σχολείο ή εκδηλώνονται στον χώρο του σχολείου

Το Υ.Π.Α.Ν., ανταποκρινόμενο στις δεσμεύσεις που απορρέουν από την ψήφιση του «Περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου 2014» [Ν.91(1)/2014], έχει δώσει σαφείς οδηγίες, μέσω εγκυκλίου, προς τους/τις εκπαιδευτικούς όλων των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων, όλων των βαθμίδων, σε σχέση με την αναγνώριση και σωστή διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιού για τα οποία γίνεται αναφορά στο σχολείο ή εκδηλώνονται στον χώρο του σχολείου.

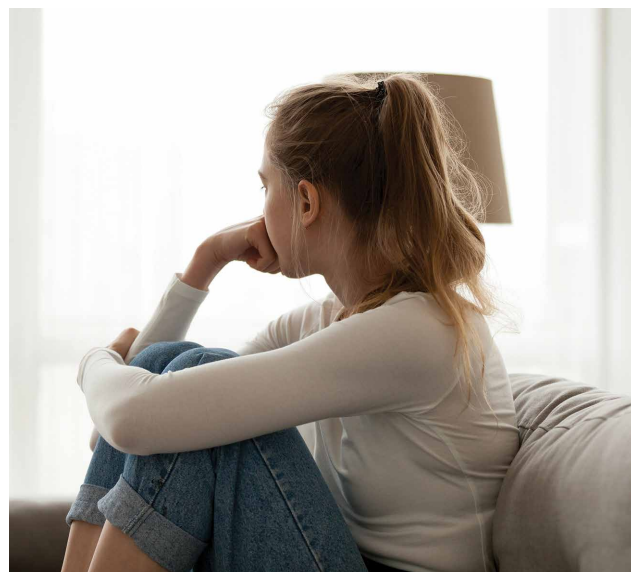
Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη εγκύκλιο, όταν υπάρχουν υποψίες από εκπαιδευτικό ή πληροφορίες προς εκπαιδευτικό που αφορούν σε σεξουαλική κακοποίηση ή/και εκμετάλλευση παιδιού, τότε ο/η εκπαιδευτικός έχει τη νομική υποχρέωση, ακολουθώντας τις ενδεδειγμένες διαδικασίες, να προβεί σε γραπτή και επώνυμη

αναφορά στην Ειδική Ανακριτική Ομάδα, στο τηλέφωνο 22808442, στο Αρχηγείο Αστυνομίας και παράλληλα σε γραπτή αναφορά στο τοπικό Γραφείο Ευημερίας, μόνο εάν πρόκειται για περίπτωση βίας στην οικογένεια.

Επισημαίνεται ότι η προστασία ανήλικων θυμάτων αποτελεί πρώτιστο μέλημα όλων των πολιτών και επαγγελματιών που εργάζονται με ανήλικα άτομα. Κατ' επέκταση, δεν απαιτείται από το σχολείο ή τον/την εκπαιδευτικό να έχει τη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων του θύματος ή του δράστη (σε περίπτωση που ο δράστης είναι ανήλικος), για να προχωρήσει με την αναφορά της υπόθεσης στην Ειδική Ανακριτική Ομάδα της Αστυνομίας. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται τυχόν επηρεασμός μαρτυρίας.

Τονίζεται εμφαντικά ότι το διδακτικό προσωπικό των σχολείων καλείται να επιδεικνύει μηδενική ανοχή σε υποψίες ή σε περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, από οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε ενήλικο είτε άλλο ανήλικο, το οποίο χρειάζεται σε εξίσου σημαντικό βαθμό βοήθεια και στήριξη, έτσι ώστε να μειωθεί η πιθανότητα επανάληψης των μη αποδεκτών συμπεριφορών ή αδικημάτων σεξουαλικής φύσεως. Η μη αναφορά της υπόθεσης στα Αρμόδια Σώματα για περαιτέρω διερεύνηση αποτελεί, βάσει της προαναφερόμενης νομοθεσίας, ποινικό αδίκημα από μέρους του/της εκπαιδευτικού.

Το Υ.Π.Α.Ν. δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των παιδιών, με στόχο την πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσής τους, έχει προβεί στην έκδοση Οδηγού για τους/τις εκπαιδευτικούς προδημοτικής εκπαίδευσης και Α΄ τάξης του Δημοτικού, με τίτλο «Λέμε ΌΧΙ!», ο οποίος περιλαμβάνει συγκεκριμένες διδακτικές προτάσεις και επιλεγμένο διδακτικό υλικό καθώς και πληροφορίες για εκπαιδευτικούς σε περίπτωση αποκάλυψης ή υποψίας περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης.

Όρια και κανόνες στην οικογένεια και στην κοινωνία για τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών:

- Η προστασία και η ασφάλεια των παιδιών αποτελούν ευθύνη των ενηλίκων.
- Διασφαλίζουμε για το ποιοι/ποιες ενήλικοι/ες έχουν πρόσβαση στο παιδί μας.
- Φροντίζουμε ώστε το παιδί μας να γνωρίζει σε ποιον/ποια να απευθυνθεί και να μιλήσει, σε περίπτωση που ανησυχεί, στενοχωριέται ή θλιβεται.
- Μαθαίνουμε στο παιδί μας τους βασικούς κανόνες υγιεινής του σώματος, περιλαμβανομένων και των γεννητικών οργάνων. Ενθαρρύνουμε την αυτονομία του σε αυτόν τον τομέα.
- Μαθαίνουμε στο παιδί τα όρια του σώματος, των σχέσεων και των συμπεριφορών: τι δεχόμαστε, τι διεκδικούμε, τι διαπραγματευόμαστε. Σε αυτό μπορεί να μας βοηθήσει το υλικό που εμπεριέχεται σε βιβλία ή σε επιλεγμένο ηλεκτρονικό υλικό (www.underwearrule.org/default_en.asp).

Βασικά μηνύματα που χρειάζεται να περάσουμε στο παιδί είναι:

- Το σώμα σου σου ανήκει.
- Τα ιδιωτικά μέρη του σώματος: Ονομάζουμε τα μέρη του σώματος και τα γεννητικά όργανα με τους κατάλληλους όρους.
- Έχεις δικαίωμα να πεις «όχι»: Μπορείς να αρνηθείς φιλή και χάδι ακόμη και από άτομα που αγαπάς.
- Το «όχι» να είναι «όχι».
- Σημασία της ιδιωτικότητας: Τι είναι ιδιωτικό/δημόσιο στο σώμα, στον χώρο, στον χρόνο, στη συμπεριφορά.
- Οι ιδιωτικοί χώροι στο σπίτι, στο σχολείο.
- Υπάρχει καλό, κακό, μη επιθυμητό άγγιγμα.
- Σχέσεις και σωματικές αποστάσεις, ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό οικειότητας. Υπάρχουν σχέσεις οικογένειας και φιλίας, σχέσεις μεταξύ γνωστών. Υπάρχουν, όμως, και οι άγνωστοι/ξένοι.
- Υπάρχουν καλά και κακά μυστικά.
- Αν είσαι στενοχωρημένος/η ή ανησυχείς για κάτι, πες το σε έναν/μία ενήλικο/η, τον/την οποίο/α εμπιστεύεσαι.

Συμβουλές προς τους γονείς/κηδεμόνες για επικοινωνία με το παιδί:

- Εντάξτε τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στο πλαίσιο της ειλικρινούς επικοινωνίας που χτίζετε με το παιδί σας καθημερινά, από τη στιγμή της γέννησής του μέχρι την όλη πορεία ανάπτυξής του.
- Μάθετε στο παιδί σας να σέβεται τα άλλα παιδιά, να εκφράζει ανοικτά τα συναισθήματά του και να διεκδικεί πάντα τα δικαιώματά του. Έτσι μαθαίνει να λέει «όχι», με κατηγορηματικό τρόπο, σε οτιδήποτε το απειλεί.
- Μάθετε στο παιδί να έχει δική του άποψη και να μην είναι παθητικός δέκτης των συμπεριφορών των άλλων.
- Μην του θυμώνετε, όταν εκφράζει τα συναισθήματά του ή κλαίει.
- Να είστε ανοικτοί σε διάλογο, διαλλακτικοί και όχι δογματικοί.
- Καλλιεργήστε την αυτοπεποίθηση του παιδιού.
- Να είστε συναισθηματικά κοντά στο παιδί. Δημιουργήστε κλίμα ασφάλειας και εμπιστοσύνης, που θα του επιτρέψουν να εκφράσει τις ανάγκες και τις επιθυμίες του, αλλά και τις απορίες, τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες του.
- Δώστε απαντήσεις σε σχετικές ερωτήσεις του παιδιού, σύντομα και απλά, ανάλογα με την ηλικία και το στάδιο ανάπτυξης που βρίσκεται (προσχολική ηλικία, προ εφηβεία, εφηβεία).
- Βρέστε ευκαιρίες και μιλήστε για τα θέματα αυτά, μέσα από καθημερινά βιώματα και εμπειρίες.
- Φροντίστε να έχετε χρόνο για επικοινωνία με το παιδί, γύρω από αυτά τα θέματα.
- Να έχετε θετική στάση, ειλικρίνεια, σεβασμό και να προσφέρετε πρότυπα.
- Αποφύγετε την καλλιέργεια ταμπού γύρω από τη σεξουαλικότητα, λέγοντας αλήθειες, για να εμπνεύσετε στο παιδί την εμπιστοσύνη.
- Ακούστε με προσοχή και αφουγκραστείτε τις ανησυχίες του. Να είστε πάντα πρόθυμοι να απαντήσετε στις ερωτήσεις του, χωρίς να είστε επικριτικοί.
- Προσπαθήστε να καταλάβετε τι πραγματικά θέλει να μάθει. Βεβαιωθείτε ότι το κατάλαβε και επιβραβεύστε τις ερωτήσεις του.

Διαδικτυακή Αποπλάνηση (Grooming)

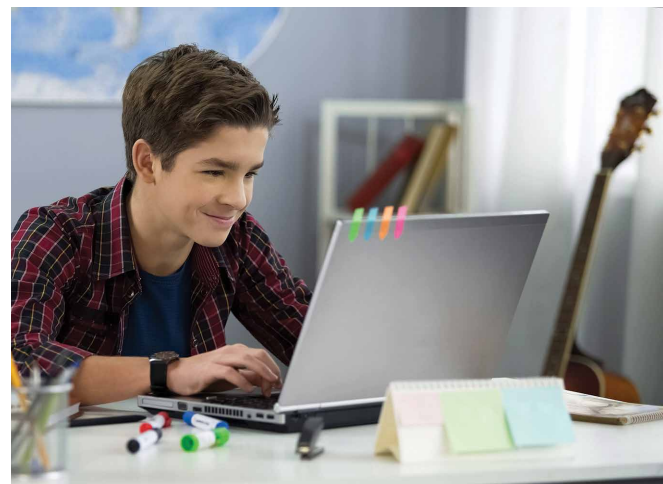
Η Διαδικτυακή Αποπλάνηση (Grooming) είναι η διαδικασία με την οποία ένας/μία ενήλικος/η, εκμεταλλευόμενος/η την ανωνυμία στο διαδίκτυο, προσπαθεί να προσεγγίσει ένα παιδί ή έναν/μία νέο/α, με απώτερο σκοπό να τον/την εκμεταλλευτεί και να προκαλέσει σε αυτόν/ή σκόπιμη βλάβη. Το κίνητρο πίσω από αυτό μπορεί να είναι η σεξουαλική παρενόχληση ή ο εξαναγκασμός αποστολής σεξουαλικών εικόνων ή βίντεο.

Η Διαδικτυακή Αποπλάνηση (Grooming) μπορεί να συμβεί στο διαδίκτυο, κυρίως σε ιστοχώρους που είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς στα παιδιά και στους/στις νέους/ες, όπως, για παράδειγμα:

- στα διαδικτυακά ηλεκτρονικά παιχνίδια,
- στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ., Facebook, Twitter),
- στα δωμάτια συνομιλίας (chats rooms).

Πώς μπορεί να συμβαίνει;

- Προετοιμασία επαφής
Αρχικά, οι δράστες/ριες (groomers) συλλέγουν προσωπικά δεδομένα για το θύμα τους στο διαδίκτυο (π.χ., ηλικία, όνομα, σχολείο) και δημιουργούν μία πλαστή ταυτότητα, παριστάνοντας, συνήθως, ότι είναι και οι ίδιοι/ες παιδιά ή νέοι/ες, ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη τους.
- Επαφή με το θύμα και δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης
Προσεγγίζουν και επικοινωνούν με το θύμα για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα, ώστε να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του παιδιού ή του/της νέου/ας, παρέχοντας θετική προσοχή ή συμπάθεια.
- Προσωπική συνάντηση
Αφού κερδίσουν την εμπιστοσύνη του παιδιού ή του/της νέου/ας στο διαδίκτυο, αξιώνουν υλικό ή προτείνουν συνάντηση με το θύμα, με στόχο τη σεξουαλική παρενόχληση και εκμετάλλευσή του/της.

Συμβουλές προς τους γονείς/κηδεμόνες για πρόληψη διαδικτυακής αποπλάνησης:

Ως γονείς/κηδεμόνες ενημερώστε τα παιδιά σας:

- Για τον κίνδυνο της αποπλάνησης στο διαδίκτυο.
- Για την αποφυγή συνομιλίας και διαμοιρασμού πληροφοριών με άτομα, τα οποία δεν γνωρίζουν και την επικινδυνότητα της διευθέτησης μιας κατ' ιδίαν συνάντησης με άγνωστους/ες διαδικτυακούς/ές φίλους/ες, χωρίς την παρουσία κάποιου/ας ενήλικου/ης.

Ως γονείς/κηδεμόνες οφείλετε:

- Να μιλάτε με τα παιδιά σας για το τι πράττουν στο διαδίκτυο - γίνετε μέρος της διαδικτυακής τους ζωής.
- Να παρατηρείτε για οποιοδήποτε ασυνήθιστο σημάδι, όπως την απόκρυψη των ψηφιακών συσκευών και των ενεργειών τους σε αυτά, την επικοινωνία με άγνωστα ανήλικα ή ενήλικα άτομα ή τη ραγδαία αλλαγή στη συμπεριφορά τους.
- Να τα ενθαρρύνετε ώστε αν κάποια διαδικτυακή συζήτηση τα κάνει να νιώσουν άβολα, να κρατήσουν στοιχεία και να αναφέρουν το γεγονός σε εσάς ή κάποιον/α ενήλικο/η που εμπιστεύονται.
- Σε περίπτωση που προκύψει σχετικό πρόβλημα, διατηρήστε την ψυχραιμία σας και ενημερώστε το παιδί, τον/τη νέο/α ότι η ψυχική και σωματική του/της ευημερία είναι η απόλυτη προτεραιότητά σας.

Η Διαδικτυακή Αποπλάνηση (grooming) είναι ένα εξαιρετικά σοβαρό και επικίνδυνο φαινόμενο και είναι αξιόπιστο. Οπότε, είναι σημαντικό, αφού συλλέξετε όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά τεκμήρια, να απευθυνθείτε στη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ή και στη Γραμμή Βοήθειας και Καταγγελιών 1480.

Ως γονείς φροντίστε:

- Να θέτετε κανόνες για τη χρήση των webcams, των ψηφιακών φωτογραφικών μηχανών/καμερών και των τηλεφώνων με φωτογραφική μηχανή/κάμερα.

- Να εγκαθιστάτε εργαλεία γονικού ελέγχου και να ενεργοποιείτε την ασφαλή αναζήτηση, σύμφωνα με την ηλικία και την ωριμότητα του παιδιού σας.
- Να τοποθετείτε τον υπολογιστή των παιδιών/νέων σας σε κοινόχρηστους χώρους, όπως είναι το σαλόνι και όχι σε υπνοδωμάτια.
- Να ελέγχετε τακτικά τις ιστοσελίδες που επισκέπτονται τα παιδιά μέσω των «Αγαπημένων» και του «Ιστορικού» του προγράμματος φυλλομετρητή (browser).

Η αξία του υγιεινού προγεύματος και της υγιεινής διατροφής στη διαδικασία μάθησης

Η παιδική ηλικία είναι μία περίοδος της ζωής όπου τα παιδιά είναι καλό να μαθαίνουν τις δεξιότητες ζωής που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής. Η σημασία ενός πλούσιου και υγιεινού προγεύματος, για παράδειγμα, είναι μία από αυτές. Όλοι οι άνθρωποι χρειάζονται πρόγευμα για να μπορούν να λειτουργούν σωστά και να αποδίδουν στην εργασία και την καθημερινότητά τους. Τα παιδιά, όμως, το χρειάζονται περισσότερο. Πιθανή παράλειψη του προγεύματος μπορεί να οδηγήσει σε αισθήματα λήθαργου και κούρασης στα παιδιά, καθώς και σε δυσκολίες συγκέντρωσης και συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον.

Επίσης, η κατανάλωση προγεύματος μειώνει την πιθανότητα εμφάνισης αυξημένου σωματικού βάρους και παχυσαρκίας. Το πρόγευμα είναι καλό να περιλαμβάνει υγιεινές και ισορροπημένες επιλογές, πλούσιες σε θρεπτικά συστατικά όπως: δημητριακά ή ψωμί ολικής αλέσεως (υδατάνθρακες για ενέργεια), φρούτα ή λαχανικά ή χυμό (για βιταμίνες και φυτικές ίνες), γαλακτοκομικά χαμηλά σε λιπαρά (για ασβέστιο και πρωτεΐνη).

Το σχολικό περιβάλλον αποτελεί ένα πλαίσιο-κλειδί για το θέμα της υγιεινής διατροφής των παιδιών, τα οποία περνούν μεγάλο μέρος της ημέρας τους σε αυτό. Όμως, η ημέρα αρχίζει με τους γονείς στο σπίτι και είναι σημαντικό για τα παιδιά να έχουν πρότυπα που να λειτουργούν ως θετικοί ηγέτες στην ενθάρρυνση και προώθηση υγιών συμπεριφορών.

Σχολικό κυλικείο

Το Υ.Π.Α.Ν. επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα που αφορούν στην υγεία και στην υγιεινή διατροφή των παιδιών. Ως εκ τούτου, στα σχολεία στα οποία λειτουργούν κυλικεία, ακολουθούνται συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου της καθαριότητας των χώρων και της υγιεινής των τροφίμων. Κάθε χρόνο αναρτάται στο

Το πρόγευμα δίνει ενέργεια και βελτιώνει τη μνήμη, τη συγκέντρωση και τη διάθεση. Τα παιδιά που παίρνουν πρωινό μπορούν να συγκεντρώνονται καλύτερα και να έχουν ευρύτερο πεδίο προσοχής, το οποίο τα βοηθά να μαθαίνουν και να μελετούν πιο αποτελεσματικά.

διαδίκτυο, στις εγκυκλίους της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης, εγκεκριμένος τιμοκατάλογος ειδών σχολικού κυλικείου, προς ενημέρωση των σχολείων και των γονέων.

Συστήνεται οι γονείς να δίνουν στα παιδιά μόνο το απαραίτητο χρηματικό ποσό για αγορά συγκεκριμένων ειδών από το κυλικείο, για να αποφεύγονται περιστατικά απώλειας χρημάτων, αλλά και ενδεχόμενης σπατάλης. Καλό είναι οι γονείς να συζητούν τακτικά με τα παιδιά τους, για τον τρόπο διάθεσης των χρημάτων τους και ό,τι αφορά στις αγορές τους από το κυλικείο, με στόχο να αναπτύξουν στάσεις ευαισθητοποιημένου και ενημερωμένου καταναλωτή και καλών συνθηκών υγιεινής διατροφής.

Σχέδιο Προώθησης Φρέσκων Φρούτων και Λαχανικών

Το Υ.Π.Α.Ν., στο πλαίσιο των προσπαθειών του για καλλιέργεια ορθών στάσεων έναντι της υγιεινής διατροφής από μέρους των μαθητών/ριών, συνεργάζεται κάθε χρόνο με το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, για την εφαρμογή του Σχεδίου Προώθησης και Κατανάλωσης Φρούτων και Λαχανικών σε δημόσια/ιδιωτικά δημοτικά σχολεία, δημόσια/κοινοτικά νηπιαγωγεία και ειδικά σχολεία. Το Πρόγραμμα, το οποίο είναι συγχρηματοδοτούμενο από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους, στοχεύει:

- στην προώθηση της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών από τα παιδιά
- στην καταπολέμηση της παιδικής παχυσαρκίας
- στην υιοθέτηση καλών διατροφικών συνθηκών από παιδιά μικρής ηλικίας.

Το Σχέδιο Προώθησης της Κατανάλωσης Φρούτων και Λαχανικών στα σχολεία, με βάση την αναθεωρημένη του μορφή, εφαρμόζεται μόνο σε εθελοντική βάση. Η συμμετοχή των σχολείων είναι προαιρετική και γίνεται με τρόπο που διασφαλίζεται η αυτονομία της

σχολικής μονάδας και η εμπλοκή συνεργαζόμενων φορέων από την ευρύτερη κοινότητα, όπου αυτό είναι δυνατόν. Οι Διευθύνσεις των σχολείων αναλαμβάνουν όλη τη διαδικασία, από την αγορά μέχρι και τη διάθεση φρούτων και λαχανικών σε όλα τα παιδιά του σχολείου, περιλαμβανομένης και της προετοιμασίας (πλύσιμο) των φρούτων και λαχανικών, και έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν δωρεάν φρούτα/λαχανικά σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες του σχολείου, καθημερινά, για χρονική περίοδο 4-5 βδομάδων.

Πέρα από την πτυχή της ενδυνάμωσης των ατόμων για διασφάλιση υγιών επιλογών και υγιεινού τρόπου ζωής, το μέτρο ενισχύει τη δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος στη σχολική μονάδα με την εφαρμογή επιχορηγημένων συνοδευτικών μέτρων, όπως είναι, για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικές επισκέψεις που στοχεύουν στη σύνδεση των μαθητών/ριών με τη γεωργία, η δημιουργία λαχανόκηπου, τα μαθήματα γευσιγνωσίας και άλλα μέτρα για την εκπαίδευση των παιδιών, σχετικά με τη γεωργία και τις υγιεινές διατροφικές συνήθειες.

Επιπρόσθετα, οι διατροφικές μας συνήθειες συνδέονται και με τις καταναλωτικές μας επιλογές οι οποίες επηρεάζουν το περιβάλλον, ειδικά σε ό,τι αφορά στον όγκο των απορριμμάτων που δημιουργούμε. Για τον σκοπό αυτό, το σχολείο επιδιώκει την κατάργηση των πλαστικών μίας χρήσης και ενθαρρύνει τα παιδιά να χρησιμοποιούν προϊόντα επαναχρησιμοποίησης. Η συνεργασία σχολείου-οικογένειας για τη χρήση φιλοπεριβαλλοντικών προϊόντων όπως δοχείο φύλαξης φαγητού για το σάντουιτς/φαγητό των παιδιών αντί για χαρτί ή αλουμινόχαρτο, παγουράκι για το νερό αντί για πλαστικό μπουκάλι, πετσετούλα αντί για χαρτομάντηλα, αποτελούν απλές πρακτικές που μπορούν σταδιακά να συμβάλουν στην υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον.

Άθληση και Υγεία

Τα παιδιά έχουν μία έμφυτη ανάγκη για κίνηση και φυσική δραστηριότητα. Εντούτοις, σήμερα, παρατηρείται το φαινόμενο πολλά παιδιά να ασχολούνται με ηλεκτρονικά παιχνίδια, υπολογιστές, τηλεόραση και να περιορίζουν την κίνηση και την άθλησή τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η φυσική άσκηση δεν βοηθά μόνο στη μείωση του βάρους και τη σωματική υγεία, αλλά και στην ψυχική υγεία και ευεξία, στην ανάπτυξη της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης, της ευγενούς άμιλλας, της αγωνιστικότητας και του σεβασμού στους κανόνες και στις διαχρονικές ηθικές αξίες. Παράλληλα, με την άσκηση τα παιδιά μαθαίνουν να διαχειρίζονται καλύτερα σωματικές και συναισθηματικές προκλήσεις και να έχουν λιγότερο άγχος και αυξημένη αυτοπεποίθηση.

Το Υ.Π.Α.Ν. προωθεί την άθληση, γι' αυτό και, πέρα από την αποτελεσματική διεξαγωγή του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής, τα κινητικά δραστήρια διαλείμματα και την αύξηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στις μεγάλες τάξεις με τα Νέα Ωρολόγια Προγράμματα, δίνει έμφαση στην ανάπτυξη διάφορων δράσεων, οι οποίες ενθαρρύνουν τα παιδιά να λαμβάνουν μέρος σε φυσικές απογευματινές δραστηριότητες, όπως είναι οι ακόλουθες: ολυμπιακά προγράμματα, αθλητικές ημέρες διάφορων αθλημάτων, Ολυμπιακή Παιδεία, Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο, Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο. Τα ολυμπιακά προγράμματα και οι αθλητικές ημέρες διάφορων αθλημάτων (π.χ., ναυαθλήματα, χιονοδρομίες, μπόουλινγκ, μπάτμιντον, ενόργανη γυμναστική, ράγκμπι, στίβος) πραγματοποιούνται με τη συνεργασία του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, της Ολυμπιακής Επιτροπής και των Αθλητικών Ομοσπονδιών. Δίνεται, έτσι, η ευκαιρία στα παιδιά να γνωρίσουν και να ασχοληθούν με κάποιο άθλημα, με έμφαση στη δια βίου άσκηση. Επίσης, σε συνεργασία με την Ολυμπιακή Επιτροπή, δίνεται η ευκαιρία στα σχολεία να λάβουν μέρος σε διαγωνισμό με θέμα τις ολυμπιακές αξίες.

Την εποχή που η παιδική παχυσαρκία αγγίζει τα όρια της επιδημίας και οι χρόνιες ασθένειες, όπως, π.χ., ο σακχαρώδης διαβήτης, εμφανίζονται από πολύ μικρές ηλικίες, είναι απαραίτητο να λαμβάνουμε τα μέτρα μας, για να αγαπήσουν τα παιδιά την άθληση και να την κάνουν καθημερινό τρόπο ζωής.

Παράλληλα, όμως, θα πρέπει και οι γονείς να μεριμνούν, αν είναι δυνατόν κάθε απόγευμα, τα παιδιά να παίζουν σε πάρκα, γήπεδα, αυλές, αλλά και να γυμνάζονται σε τακτό χρόνο, μέσω κάποιου αθλήματος, ομαδικού παιχνιδιού ή χορού.

Αθλητισμός Για Όλους

Τη δυνατότητα αύξησης των ωρών ενασχόλησης των παιδιών με τη Φυσική Αγωγή δίνει και η λειτουργία του προγράμματος «Αθλητισμός για Όλους» (Α.Γ.Ο.) στα σχολεία. Στόχος του προγράμματος είναι η προ-αθλητική προετοιμασία και η βασική εκπαιδευση στην τεχνική και τακτική διάφορων αθλημάτων, η παροχή κινήτρων για περαιτέρω ενασχόληση με τον αθλητισμό και η διαρκής βελτίωση της φυσικής κατάστασης και υγείας των παιδιών. Με αυτό τον τρόπο, βοηθούνται τα παιδιά να υιοθετήσουν από νωρίς το υγιές αθλητικό ιδεώδες και να καλλιεργήσουν ορθές στάσεις, ως ενήλικοι και φίλαθλοι.

Γι' αυτό και το Υ.Π.Α.Ν., μέσω των Σχολικών Εφορειών, παρέχει κάθε διευκόλυνση (π.χ. παραχώρηση αιθουσών πολλαπλής χρήσης αιθουσών διδασκαλίας, γηπέδων, κ.ά.) στους/στις γυμναστές/γυμνάστριες του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, για ομαλή διεξαγωγή του προγράμματος.

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη αποτελεί μία συνεχή δυναμική μαθησιακή διαδικασία αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους ανθρώπους, τον χώρο και τα πράγματα. Το σχολείο είναι αναντίρρητα βασικός μαθησιακός οργανισμός προαγωγής της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και οι εκπαιδευτικοί καθοριστικός φορέας θεμελίωσής της στη σχολική διαδικασία. Παρ' όλα αυτά, η διαμόρφωση του σχολείου ως κοινότητα μάθησης στα θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης απαιτεί τη δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με τους γονείς/κηδεμόνες, οι οποίοι αποτελούν θεμελιώδη ομάδα επίδρασης και διαμόρφωσης στάσεων, αξιών και συμπεριφορών για τα παιδιά τους.

Η ενεργός ενασχόληση των γονέων/κηδεμόνων με τα θέματα του περιβάλλοντος, μέσα από ένα πλέγμα δραστηριοτήτων εντός και εκτός του σχολικού χώρου, μπορεί να έχει πολλαπλά οφέλη στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των ίδιων και των παιδιών τους, αλλά και να αποτελέσει μία ευχάριστη ψυχαγωγικού μη-τυπικού χαρακτήρα εκπαιδευτική διαδικασία. Η διαδικασία αυτή μπορεί να ενισχύσει τις σχέσεις τους με τα παιδιά τους, να τους βοηθήσει να τα γνωρίσουν καλύτερα και να αναγνωρίσουν σε αυτά δεξιότητες και ικανότητες, οι οποίες δεν είναι εύκολο να αναδειχθούν και να αναπτυχθούν μέσα στα συμβατικά εκπαιδευτικά πλαίσια. Παράλληλα, τους δίνει τη δυνατότητα να γνωρίσουν, να συναισθανθούν και να σεβαστούν τον χώρο και το περιβάλλον τους, αλλά και να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του δικού τους ρόλου στην εκπαίδευση των παιδιών τους.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, οι γονείς/κηδεμόνες, μαζί με τα παιδιά τους, θα μπορούσαν να εμπλακούν σε απλού τύπου περιβαλλοντικές δραστηριότητες, στο σπίτι, στη γειτονιά και, γενικότερα, στη φύση, όπως επίσης και να υιοθετήσουν, από κοινού, μέτρα φιλοπεριβαλλοντικού χαρακτήρα, τα οποία μπορούν να συμβάλουν, σταδιακά και μακροπρόθεσμα, στην αλλαγή κουλτούρας της οικογένειας.

- Περιπατήστε με το παιδί σας στα δάση, στα πάρκα, στα μονοπάτια της φύσης, στις παραλίες και παρατηρήστε την ποικιλία στη φύση (π.χ., φυτά, πετρώματα, είδη ζώων, τον ουρανό, τα αστέρια).
- Οργανώστε από κοινού επισκέψεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, σε μουσεία, σε τοπικές βιοτεχνίες και εργαστήρια.
- Αξιοποιήστε το περιβάλλον ως χώρο άθλησης και ψυχαγωγίας με το παιδί σας.
- Φτιάξτε έναν κήπο και φροντίστε τα φυτά μαζί.
- Διδάξτε βασικές αρχές της ανακύκλωσης και συμμετέχετε στα προγράμματα ανακύκλωσης της κοινότητάς σας.
- Συμμετέχετε ως οικογένεια σε τοπικές εκδηλώσεις καθαρισμού, δεντροφύτευσης ή σε προγράμματα εθελοντικής εργασίας για τη φύση.
- Διαβάστε μαζί βιβλία για το περιβάλλον, τη φύση και συζητήστε τα.
- Ενθαρρύνετε την επαναχρησιμοποίηση ρούχων, παιχνιδιών, βιβλίων και άλλων αντικειμένων μέσω παζαριών ή δωρεάς σε φιλανθρωπικούς οργανισμούς.
- Μαγειρέψτε μαζί, φτιάχνοντας συνταγές με τα περισσεύματα φαγητού.
- Ψωνίστε μαζί και συζητήστε για τη σημασία επιλογής τροφίμων με βάση την ανάγκη και την προτεραιότητα, ώστε να μειώσετε τα απόβλητα τροφίμων.
- Χρησιμοποιήστε εναλλακτικά μέσα διακίνησης (π.χ., το ποδήλατο ως μέσο προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας).

Κρατικό Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Πολύ σημαντική καινοτομία στις εκπαιδευτικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν μέχρι τώρα, είναι η διασύνδεση της τυπικής με τη μη-τυπική εκπαίδευση, μέσω της δημιουργίας του Κρατικού Δικτύου Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.), με τη λειτουργία, επτά Κέντρων στις Κοινότητες/Περιοχές Πεδουλά, Σαλαμιούς, Ακρωτηρίου, Αθαλάσσας, Κοιλανίου, Παναγιάς και Κάβο-Γκρέκο. Το Κρατικό Δίκτυο Κ.Π.Ε. αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη δομή μη-τυπικής εκπαίδευσης στην Κύπρο και βρίσκεται υπό την εποπτεία της Μονάδας Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη (Ε.Π.Α.Α.).

Τα Κ.Π.Ε., ως συμπληρωματικές υποστηρικτικές υποδομές στην εργασία που υλοποιούν τα σχολεία για την αειφόρο ανάπτυξη, είναι επίσημα ενταγμένα στην εκπαιδευτική πολιτική του κράτους. Επιδιώκουν, μέσα από μία σειρά ποικίλων περιβαλλοντικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, με την παράλληλη, αξιοποίηση και συμμετοχή των τοπικών πληθυσμών και άλλων φορέων και οργανισμών, να δώσουν τη δυνατότητα σε μαθητές/μαθήτριες και εκπαιδευτικούς, να προσεγγίσουν τα ζητήματα του περιβάλλοντος εμπειρικά, βιωματικά και σε αλληλεπίδραση με τον χώρο.

Με γνώμονα τη διαγενεακή αλληλεπίδραση και τη βιωματική μάθηση, η Μονάδα Ε.Π.Α.Α. έχει αναπτύξει σε συνεργασία με την Παγκύπρια Σχολή Γονέων μία σειρά περιβαλλοντικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, για οικογένειες, τα οποία διεξάγονται, σε όλα τα Κ.Π.Ε. του Κρατικού Δικτύου, τα Σαββατοκύριακα και κατά τους θερινούς μήνες, με τίτλο «Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για Γονείς και Παιδιά». Στόχος, είναι οι γονείς/κηδεμόνες με τα παιδιά τους, να έχουν τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν ποιοτικά μεταξύ τους, μαθαίνοντας για το περιβάλλον μέσα από ευχάριστες και δημιουργικές δραστηριότητες.

Πληροφορίες για τα προγράμματα όπως, επίσης, και για δηλώσεις συμμετοχής βρίσκονται στις ιστοσελίδες:

<https://mepaa.moec.gov.cy/index.php/el/draseis/programmata-goneis-paidia>
και <https://perivallontika.com>

Διαμόρφωση του αειφόρου σχολείου

Το Υ.Π.Α.Ν., έχοντας ως κεντρική επιδίωξή του τη διαμόρφωση του αειφόρου σχολείου, έχει επικεντρώσει την εκπαιδευτική του πολιτική στον σχεδιασμό από το κάθε σχολείο της δικής του Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής, με στόχο τη διερεύνηση, τη μελέτη και την προώθηση αλλαγών σε ζητήματα που αφορούν στο σχολείο και στην τοπική κοινότητα, εμπλέκοντας στη διαδικασία αυτή κατά τρόπο ενεργό και εποικοδομητικό, όχι μόνο τους γονείς/κηδεμόνες, αλλά ολόκληρη τη σχολική και τοπική κοινότητα. Παράλληλα, το Υ.Π.Α.Ν. υποστηρίζει και ενισχύει την εφαρμογή προγραμμάτων στα σχολεία που προάγουν την ενεργό συμμετοχή των γονέων/κηδεμόνων και της τοπικής κοινότητας σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Ένα τέτοιο παράδειγμα περιβαλλοντικού εκπαιδευτικού προγράμματος είναι η «Τηγανοκίνηση». Έχοντας ως επίκεντρο τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων, αποτελεί ένα μοντέλο ολοκληρωμένου σχεδιασμού, η εφαρμογή του οποίου συνεπάγεται την ουσιαστική συνεργασία του σχολείου με την τοπική κοινότητα, τη συνεργασία των μαθητών/ριών με την κοινωνία των πολιτών. Ταυτόχρονα, προάγει τον εθελοντισμό και την εταιρική περιβαλλοντική κοινωνική ευθύνη.

Η καινοτομία της «Τηγανοκίνησης» συνίσταται στο γεγονός ότι καθιστά τα σχολεία, τους/τις μαθητές/μαθήτριες, τους γονείς/κηδεμόνες και τους πολίτες ευρύτερα, ενεργά μέλη μίας διαδικασίας, η οποία, πέρα από τον παιδαγωγικό και εμπειρικό της χαρακτήρα, επιδιώκει να καταστήσει το σχολείο ενεργειακά αποδοτικό και αειφόρο. Αυτό καθίσταται εφικτό, μέσω της αξιοποίησης των οικονομικών πόρων του σχολείου, ανάλογων των ποσοτήτων τηγανελαιών που συλλέγονται, για την εφαρμογή περιβαλλοντικών δράσεων και αλλαγών στον ίδιο

τον σχολικό χώρο (εξοικονόμηση νερού, ενέργειας, διαχείρισης αποβλήτων κ.λπ.). Λεπτομέρειες για το πρόγραμμα υπάρχουν στην ιστοσελίδα: <http://www.tiganokinisi.eu/>.

Το Ενεργειακό Γραφείο Κύπρου και η Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη του Υ.Π.Α.Ν., συντονίζουν το πρόγραμμα «PEDIA», το οποίο έχει χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Ένα έργο καινοτομίας, ένα έργο για τη δημιουργία πράσινων σχολείων και σχολείων μηδενικής σχεδόν ενεργειακής κατανάλωσης. Για τις αναβαθμίσεις των σχολείων έχουν εξασφαλισθεί επενδύσεις 20 εκ. για τη μετατροπή, μέχρι το 2027, 25 σχολείων σε σχολεία μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης. Τα 25 σχολεία επιλέχθηκαν ανάμεσα σε 169 σχολεία που υπέβαλαν αίτηση για να ενταχθούν στο πρόγραμμα. Η τελική επιλογή των σχολείων έγινε με βάση την εφαρμογή ενός εργαλείου πολυκριτηριακής αξιολόγησης που αναπτύχθηκε για τον σκοπό αυτό.

Η Παγκύπρια Σχολή Γονέων, σε συνεργασία με τη Μονάδα Ε.Π.Α.Α. και άλλους επιστήμονες, προχώρησε στην έκδοση ενός τεύχους του περιοδικού της Σχολής Γονέων «Οικογένεια και Σχολείο», αφιερωμένο στη θεματική ενότητα «Το περιβάλλον και ο ρόλος των γονέων στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης των παιδιών». Γι' αυτό, όσοι γονείς/κηδεμόνες επιθυμούν να συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής κουλτούρας των παιδιών, μπορούν να ενημερωθούν με λεπτομέρεια από το συγκεκριμένο τεύχος.

Επιπρόσθετα, το προσωπικό της Μονάδας έχει αναπτύξει ειδικό εκπαιδευτικό υλικό για τους γονείς/κηδεμόνες και τα παιδιά με παιχνίδια και απλού τύπου δημιουργικές δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να εφαρμοσθούν στο σπίτι. Όλο το υλικό είναι διαθέσιμο και μπορεί να ανασυρθεί από την ιστοσελίδα:

<https://mepaa.moec.gov.cy/index.php/el/epimorfosi/yliko-gia-goneis>.

Εθελοντισμός και προσφορά

Ο εθελοντισμός, ως μία ενεργή δύναμη προσφοράς στον συνάνθρωπο, εμπεριέχει τις ιδιαίτερες αξίες της φιλανθρωπίας, της αλληλεγγύης, της κοινωνικής ευαισθησίας και της κοινωνικής προσφοράς. Ο εθελοντισμός αφορά όλους/ες, μικρούς/ές και μεγάλους/ες. Η ενεργοποίηση των νέων σε θέματα εθελοντισμού συμβάλλει, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, στην πρόληψη έναντι των κινδύνων που караδοκούν στη σημερινή κοινωνία και βοηθά στην καλλιέργεια της κοινωνικής ευθύνης και πολιτότητας. Εξάλλου, ο εθελοντισμός περιλαμβάνεται στις καλές πρακτικές για αντιμετώπιση της παραβατικότητας και της εκδήλωσης αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Έρευνες αποδεικνύουν ότι παιδιά που ασχολούνται με τον εθελοντισμό, έχουν πολύ λιγότερες πιθανότητες εκδήλωσης αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Βασική θέση του Υ.Π.Α.Ν. είναι ότι ο εθελοντισμός καλλιεργείται και για αυτό αποτελεί ενότητα του μαθήματος της Αγωγής Υγείας.

Τόσο το σχολείο, διαθεματικά (μέσα από όλα τα γνωστικά αντικείμενα), όσο και οι γονείς/κηδεμόνες καθοδηγούν, ενθαρρύνουν, εμπυκλώνουν, δίνουν κατευθυντήριες γραμμές και ερεθίσματα στα παιδιά να συμμετέχουν σε δράσεις για:

- διοργάνωση οικολογικών παρεμβάσεων (π.χ., δεντροφύτευση, καθαρισμό της γειτονιάς, του σχολείου ή της κοινότητας, καθαρισμό μίας παραλίας ή ενός πάρκου)
- προστασία και ευημερία των ζώων
- σωστή διαχείριση απορριμμάτων
- παροχή βοήθειας σε ευπαθείς ομάδες
- καταπολέμηση των διακρίσεων και του αποκλεισμού ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων (π.χ. μεταναστών, αστέγων κ.ά.)
- καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας, του σχολικού εκφοβισμού και κυρίως της ασκούμενης βίας, μέσω διαδικτύου και κινητών τηλεφώνων.

Το Υ.Π.Α.Ν. σε συνεργασία με το Γραφείο Επιτρόπου Εθελοντισμού και μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, στοχεύουν στην ενθάρρυνση των νέων για ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά. Στην υλοποίηση του στόχου αυτού συμβάλλει η αξιοποίηση του εγχειριδίου με τίτλο «Καλλιέργεια Εθελοντισμού και Ενεργού Πολίτη στα Σχολεία», που απευθύνεται τόσο στους/στις εκπαιδευτικούς όσο και στους/στις μαθητές/μαθήτριες της Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης.

Δημιουργική απασχόληση

Στο πλαίσιο της διαρκούς παροχής ευκαιριών για δημιουργική απασχόληση, ακόμη και κατά τις ώρες που το σχολείο είναι κλειστό, το Υ.Π.Α.Ν. ενθαρρύνει και προωθεί τη συμμετοχή των μαθητών/ριών σε προγράμματα που διοργανώνονται από άλλους φορείς στα σχολικά κτήρια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα προγράμματα των Ανοικτών Σχολείων, τα οποία προσφέρονται από δέκα Δήμους σε Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Αμμόχωστο. Τα προσφερόμενα προγράμματα περιλαμβάνουν την εκμάθηση ξένων γλωσσών όπως, επίσης, και την ενασχόληση με διάφορες μορφές γυμναστικής και άθλησης, τη μουσική, το θέατρο, τον χορό, τη χειροτεχνία, τη ζωγραφική, τη φωτογραφία, τη μαγειρική και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Το Υ.Π.Α.Ν. προσφέρει στους Δήμους αυτούς ειδική επιχορήγηση καθώς και τη δυνατότητα να αξιοποιούν τους σχολικούς χώρους δωρεάν, ώστε τα προγράμματα να μπορούν να προσφέρονται στο κοινό με μειωμένα δίδακτρα και σε προσιτές τιμές. Σημειώνεται ότι αρμόδια για τη θεματολογία, το περιεχόμενο και την οργάνωση των προγραμμάτων είναι η κάθε Δημοτική Αρχή, με το Υ.Π.Α.Ν. να ζητά την αυτοαξιολόγηση των προγραμμάτων και την υποβολή ελεγμένων απολογισμών λειτουργίας τους.

Μέσα από το Ανοικτό Σχολείο, το Υ.Π.Α.Ν. και οι Δήμοι που το εφαρμόζουν επιδιώκουν:

- τη διά βίου μάθηση
- τη δημιουργική απασχόληση, άθληση, ψυχαγωγία και εκπαίδευση σε παιδιά, έφηβους και ενήλικες, σε προσιτές τιμές
- την αξιοποίηση των σχολικών εγκαταστάσεων τις απογευματινές ώρες
- τη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της στήριξης των ευάλωτων ομάδων δημοτών-παιδιών και ενηλίκων, που λόγω οικονομικών δυσκολιών, δεν έχουν ευκαιρίες συμμετοχής σε δημιουργικές, εκπαιδευτικές, αθλητικές δραστηριότητες.

Επικοινωνία με τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης

Όλοι οι γονείς/κηδεμόνες προτρέπονται, σε περίπτωση που χρειάζονται οποιαδήποτε ενημέρωση ή επιθυμούν να υποβάλουν κάποιο παράπονο/παρατήρηση σε ό,τι αφορά στην εκπαίδευση του παιδιού τους, προτού επικοινωνήσουν με το Υ.Π.Α.Ν. να απευθύνονται ιεραρχικά στον/στην εκπαιδευτικό της τάξης, στον/στη Διευθυντή/Διευθύντρια του Σχολείου, στο οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας (Επιθεωρητή/Επιθεωρήτρια του σχολείου, Πρώτο/η Λειτουργό Εκπαίδευσης κ.λπ.), εκτός και αν συντρέχουν αποχρώντες λόγοι. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται καλύτερη και καταλληλότερη εξυπηρέτηση των γονέων/κηδεμόνων.

Οι γονείς/κηδεμόνες μπορούν, επίσης, να επικοινωνούν με τα οικεία Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας για παροχή διάφορων πληροφοριών που έχουν άμεση σχέση με όλα τα παραπάνω θέματα ή άλλα θέματα που τους απασχολούν:

Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας Λευκωσίας

Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Γωνία Κίμωνος και Θουκυδίδου

2006 Λευκωσία

Τηλέφωνα: 22800901/662/906/920

Τηλεομοιότυπο: 22305126

Ηλεκτρονική διεύθυνση: dde-eparchiako-lef@schools.ac.cy

Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας Λεμεσού

Φραγκλίνου Ρούσβελτ 126

4ος όροφος

3011 Λεμεσός

Τηλέφωνα: 25870280/283/350/351

Τηλεομοιότυπο: 25305601

Ηλεκτρονική διεύθυνση: dde-eparchiako-lem@schools.ac.cy

■ Ο διάλογος και η επικοινωνία με το σχολείο
■ είναι ο καλύτερος τρόπος επίλυσης
■ οποιωνδήποτε προβλημάτων.

Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας Λάρνακας-Αμμοχώστου

Λεωφόρος Ελευθερίας 65
Ακίνητα Οικονόμου, 1ος όροφος
7102 Αραδίππου
Τηλέφωνα: 24821350/358
Τηλεομοιότυπο: 24821380
Ηλεκτρονική διεύθυνση: dde-eparchiako-laramm@schools.ac.cy

Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας Πάφου

Νεόφυτου Νικολαΐδη
Νέα Επαρχιακά Κυβερνητικά Γραφεία Πάφου, Κτίριο Δ΄
8011 Πάφος
Τηλέφωνα: 26804512/513/514
Τηλεομοιότυπο: 26306139
Ηλεκτρονική διεύθυνση: dde-eparchiako-paf@schools.ac.cy

Σε περίπτωση που οι γονείς/κηδεμόνες χρειάζεται να επικοινωνήσουν με τον Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ακόλουθη διεύθυνση/στοιχεία:

Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης

Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
Γωνία Κίμωνος και Θουκυδίδου
2006 Λευκωσία
Τηλέφωνα: 22800661/713
Τηλεομοιότυπο: 22428277
Ηλεκτρονική διεύθυνση: dde@moec.gov.cy

Χρήσιμα τηλέφωνα, έντυπα και ιστοσελίδες

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Information about Primary Education in English	22800901 25870280 24821350 26804512	www.moec.gov.cy/dde/en/index.html
Αγωγή Υγείας	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	https://agogyd.schools.ac.cy/index.php/el/
Αθλητικά Γυμνάσια Για Λευκωσία: Για Λεμεσό: Για Λάρνακα: Για Αμμόχωστο: Για Πάφο:	22809535 22666150 25692250 24366006 23811644 26932413	www.schools.ac.cy/athlitika_scholeia.html
Αθλητισμός για όλους	22897000 22897122	www.ago.org.cy/
Ασφάλεια των παιδιών	22800989	www.moec.gov.cy/politiki_amyna/ www.moec.gov.cy/dde/genikes_plirofories.html#asfaleia
Γραμμή Βοήθειας και Καταγγελιών 1480	1480 (δωρεάν κλήση)	https://www.cybersafety.cy/helpline https://www.cybersafety.cy/hotline
Γραμμή του πολίτη στην Αστυνομία	1460	https://www.police.gov.cy/police/police.nsf/index_gr/index_gr?opendocument

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Δημιουργική απασχόληση: Ανοικτό σχολείο	22800962	<p>Δήμος Αγίας Νάπας: http://ayianapaopenschool.blogspot.com/</p> <p>Δήμος Αγίου Αθανασίου: www.openschoolcy.com/</p> <p>Δήμος Κάτω Πολεμιδιών: www.polemidiamunicipal.com.cy/el/page/anoikto-sxoleio</p> <p>Δήμος Λακατάμειας: https://www.lakatamia.org.cy/anixto-sxolio/</p> <p>Δήμος Λάρνακας: www.asdlarnakas.com/</p> <p>Δήμος Λασιών: https://www.latsia.eu/archiki-selida/o-dimos/politistiki-prosfora/anikto-scholio/</p> <p>Δήμος Λεμεσού: https://www.limassolmunicipal.com.cy/el/anoixto-sxoleio</p> <p>Δήμος Λευκωσίας: https://www.nicosia.org.cy/el-GR/municipality/multifunctional-foundation/open-school/</p> <p>Δήμος Μέσα Γειτονιάς: https://www.mesayitonia.com.cy/el/anoikto-sxoleio</p> <p>Δήμος Στροβόλου: https://www.strovolos.org.cy/archiki-selida/o-dimos/kinoniki-prosfora/anikto-scholio/</p>
Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	https://angld.schools.ac.cy/index.php/el/
Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης	22800661 22800713	www.moec.gov.cy/dde/
Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης	22800630 22800631	www.moec.gov.cy/dme/
Εγγραφές μαθητών/ριών Δημοτικού Σχολείου	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	<p>www.moec.gov.cy/exypiretisi_politi/index.html</p> <p>www.moec.gov.cy/dde/eggrafes.html</p>
Εγγραφές μαθητών/ριών Νηπιαγωγείου (Υποχρεωτικής Προδημοτικής ηλικίας 4 χρονών και 6 μηνών και άνω)	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	<p>www.moec.gov.cy/exypiretisi_politi/index.html</p> <p>www.moec.gov.cy/dde/eggrafes_nipiagogeion.html</p>
Εγγραφές μαθητών/ριών Νηπιαγωγείου (ηλικίας 3 - 4 χρονών και 6 μηνών)	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	<p>www.moec.gov.cy/exypiretisi_politi/index.html</p> <p>www.moec.gov.cy/dde/eggrafes_nipiagogeion.html</p>

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Εθελοντισμός και Προσφορά Εγχειρίδιο: «Καλλιέργεια Εθελοντισμού και Ενεργού Πολίτη στα Σχολεία»	22400163	http://www.volunteerism-cc.org.cy/Default.aspx www.schools.ac.cy/ethelontismos.html www.schools.ac.cy/ethelontismos/encheiridio_ethelontismou.pdf
Ειδική Εκπαίδευση	22806329 22806365 22800913	www.moec.gov.cy/eidiki_ekpaidefsi/index.html
Εκπαιδευτικές και θερινές Κατασκηνώσεις	22800904 22800905	www.moec.gov.cy/dde/programs/kataskinoseis/index.html
Εκπαιδευτικές περιφέρειες	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/ekpaideftikes-perifereies.html
Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εικαστικής Αγωγής	22800901 25870280	https://eikad.schools.ac.cy/index.php/el/programmata/ekpaideftika-programmata-mouseia-pinakothikes
Έντυπα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/entypa.html
Επαγγελματική μάθηση εκπαιδευτικών	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου 22402300	www.pi.ac.cy/pi/index.php?lang=el www.pi-eggrafes.ac.cy
Επιβεβαίωση εγγραφών μαθητών/ριών Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων (Υποχρεωτικής Προδημοτικής ηλικίας 4 χρονών και 6 μηνών και άνω)	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/eggrafes.html www.moec.gov.cy/exypiretisi_politi/index.html
Επιβεβαίωση εγγραφών μαθητών/ριών Νηπιαγωγείων (ηλικίας 3 – 4 χρονών και 6 μηνών)	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/exypiretisi_politi/index.html

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Θερινό Σχολείο	22809549	www.moec.gov.cy/dde/programs/therino_scholeio/index.html
Ιατρικές και οδοντιατρικές εξετάσεις	22605601	www.moh.gov.cy/MOH/moh.nsf/school_gr/school_gr?OpenDocument
Ιστότοποι – Υπηρεσία διαδικτύου Υ.Π.Α.Ν.	22800783	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπαιδευτική Πύλη: www.schools.ac.cy • Τεχνική Υποστήριξη - Σχεδιασμός Ιστότοπων: www.schools.ac.cy/index_schediasmos_istotopon.html • Βοηθήματα για Ιστότοπους: www.schools.ac.cy/istotopoi_voithimata.html • Χρήσιμα Λογισμικά: www.schools.ac.cy/chrisima_logismika.html
Κατάλογος σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/katalogoi_sxoleion.html
Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου Κύπρου - CyberSafety	22402300 22402353	https://www.cybersafety.cy/ https://www.internetsafety.pi.ac.cy
Κινητά τηλέφωνα και μαθητές/μαθήτριες	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	
Μαθητική στολή	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/mathitiki_endimasia.html

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Μαθήματα/θέματα Δημοτικού Σχολείου - Αγγλικά - Αγωγή Υγείας – Οικιακή Οικονομία - Γεωγραφία/Σχολικός Κήπος - Εικαστική Αγωγή - Ελληνικά - Θρησκευτικά - Ιστορία - Λογοτεχνία - Μαθηματικά - Μουσική - Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη - Σχεδιασμός και Τεχνολογία - Ψηφιακές Τεχνολογίες - Φυσικές Επιστήμες - Φυσική Αγωγή	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.schools.ac.cy/klimakio/index.html
Μαθήματα/θέματα Προδημοτικής Εκπαίδευσης	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.prod.schools.ac.cy/index.php/el/
Μετεγγραφές μαθητών/ριών Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων (Υποχρεωτικής Προδημοτικής ηλικίας 4 χρονών και 6 μηνών και άνω)	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/metegrafes.html www.moec.gov.cy/dde/metegrafes_nipiagogeion.html www.moec.gov.cy/exypiretisi_politi/index.html
Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη	22402375 22402331	https://mepaa.moec.gov.cy/index.php/el/
Μουσικά Σχολεία	22800630 22800631	https://mousm.schools.ac.cy/index.php/el/mousika-scholeia

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Οδηγός για την ολόπλευρη ανάπτυξη και αγωγή των παιδιών στο Νηπιαγωγείο		www.moec.gov.cy/dde/ekdoseis.html
Ολοήμερο Σχολείο (Ενιαίο Ολοήμερο και Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο)	22809543 22800795	www.moec.gov.cy/dde/programs/eniaio_oloimero/index.html www.moec.gov.cy/dde/programs/proairetiko_oloimero/index.html
Παγκύπρια Σχολή Γονέων	22754466 22754467	www.schologoneon.org.cy/
Πειθαρχία - Συμπεριφορά μαθητών/ριών	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/peitharhia.html
Περιβαλλοντικά προγράμματα - Πρόγραμμα Ορθολογιστικής Διαχείρισης απορριμμάτων		www.rethink.com.cy/el/
Περιβαλλοντικά προγράμματα - Τηγανοκίνηση		www.tiganokinisi.eu/
Περιβαλλοντική εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στη Δημοτική Εκπαίδευση		https://peeaad.schools.ac.cy/index.php/el/
Περιοδικό «Οικογένεια και Σχολείο»: «Το περιβάλλον και ο ρόλος των γονέων στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης των παιδιών»	22754466 22754467	www.schologoneon.org.cy/
Περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης - Πολιτική άμυνα	22800989	www.moec.gov.cy/dde/politiki_amina.html
Στήριξη μαθητών/ριών που χρήζουν οικονομικής βοήθειας	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	
Σύνδεσμος Γονέων/Κηδεμόνων	22800704	www.moec.gov.cy/dde/genikes_plirofories.html#syndesmos_goneon

ΘΕΜΑ	ΤΗΛ.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
Σχολική τσάντα	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/sxoliki_tsanta.html
Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας	22800806	www.moec.gov.cy/edu_psychology/index.html
Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	22800600 22800700	www.moec.gov.cy
Υποχρεωτική Εκπαίδευση - Απουσίες παιδιών από το σχολείο	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/apousies.html www.moec.gov.cy/dde/nomothesia.html
Ωράριο λειτουργίας των σχολείων	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/orario_ergasias.html
Ωρολόγιο Πρόγραμμα	Οικείο Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας	www.moec.gov.cy/dde/orologio_programma.html www.moec.gov.cy/dde/orologio_nipiagogeiou.html www.moec.gov.cy/dde/programs/eniaio_oloimero/analytika_programmata.html

Αν μεγάλωνα το παιδί μου ξανά από την αρχή

Θα ζωγράφιζα με τα δάχτυλα περισσότερο,
και θα έδειχνα με το δάχτυλο λιγότερο.

Θα το διόρθωνα λιγότερο,
και θα συνδεόμουν μαζί του περισσότερο.

Θα σταματούσα να έχω τα μάτια στο ρολόι μου,
και θα άρχιζα να βλέπω με τα μάτια μου.

Θα νοιαζόμουν να ξέρω λιγότερα,
και θα ήξερα να νοιάζομαι περισσότερο.

Θα έκανα περισσότερες πεζοπορίες,
και θα πετούσα περισσότερους χαρταετούς.

Θα σταματούσα να το παίζω σοβαρή,
και θα έπαιζα στα σοβαρά.

Θα διέσχιζα τρέχοντας περισσότερα λιβάδια,
και θα κοίταζα περισσότερα αστέρια.

Θα το αγκάλιαζα περισσότερο,
και θα το μάλωνα λιγότερο.

Θα ήμουν άκαμπτη λιγότερο συχνά,
και θα το επιβεβαίωνα πολύ περισσότερο.

Θα έχτιζα πρώτα αυτοεκτίμηση,
και αργότερα το σπίτι.

Θα δίδασκα λιγότερο για την αγάπη της δύναμης,
και περισσότερο για τη δύναμη της αγάπης.

Δεν έχει σημασία αν το παιδί μου είναι μεγάλο ή μικρό, από
σήμερα και στο εξής θα τα εκτιμώ όλα περισσότερο.

(Diana Loomans, συγγραφέας)

65 τρόποι να πεις «Μπράβο»

- Ακόμη μία φορά και θα τα καταφέρεις!
- Αλάνθαστο!
- Απίθανη δουλειά!
- Απίστευτα ωραίο!
- Αυτό είναι υπέροχο!
- Αυτό είναι!
- Βελτιώνεσαι καθημερινά!
- Δεν έχω ξαναδεί καλύτερη δουλειά!
- Δεν πιστεύω ότι το έκανες μόνος/η σου!
- Δεν σου ξεφεύγει τίποτα!
- Δούλεψες σκληρά σήμερα!
- Δούλεψες με σωστό τρόπο!
- Είμαι περήφανος/η για σένα!
- Είσαι «τρομερό» παιδί!
- Είσαι άπιαστος/η!
- Είσαι απίστευτος/η!
- Είσαι καταπληκτικός/ή!
- Είσαι μοναδικός/η!
- Είσαι πολύ έξυπνο παιδί!
- Είσαι στον σωστό δρόμο!
- Εντυπωσιάστηκα!
- Εξαιρετικά!
- Εξάισια!
- Έξυπνο!
- Εργάστηκες μεθοδικά!
- Έχεις ευρηματικό μυαλό!
- Ήξερα ότι θα τα κατάφερνες!
- Θα πας μπροστά!
- Θαυμάζω τη σκέψη σου!
- Θαυμάσια!
- Καλή δουλειά!
- Καλύτερα!

- Καταπληκτικά!
- Μαθαίνεις γρήγορα!
- Μεγάλη βελτίωση!
- Μοναδική δουλειά!
- Μου αρέσει αυτό που έκανες!
- Μπράβο που θυμήθηκες!
- Μπράβο!
- Ξεπέρασες τον εαυτό σου σήμερα!
- Ούτε εγώ ο/η ίδιος/α δεν θα τα κατάφερα καλύτερα!
- Πολύ έξυπνη απάντηση!
- Πολύ καλά!
- Πολύ ωραία!
- Πραγματικά μαθαίνεις/ξέρεις πολλά!
- Προοδεύεις!
- Πρώτης τάξεως δουλειά!
- Σε καμαρώνω που δουλεύεις έτσι ωραία!
- Σήμερα ξεχώρισες!
- Σου το έλεγα ότι μπορούσες!
- Συγχαρητήρια!
- Συνέχισε να προσπαθείς!
- Συνέχισε την καλή δουλειά!
- Σωστά!
- Τα κατάφερες!
- Τα πας καλά!
- Τα πας καλύτερα!
- Τέλεια!
- Την επόμενη φορά καλύτερα!
- Τίποτα δεν σε σταματάει τώρα!
- Το βρήκες γρήγορα!
- Υπέροχα!
- Φανταστικά!
- Ωραία σκέψη!
- Ωραία! ...

Αθλητισμός και Παιδεία

«Το μοναδικό μου όνειρο είναι να κάνω μια απλή ζωή, να έχω εσωτερική ηρεμία. Θέλω μια ζωή όπου τα παιδιά θα γνωρίζουν τον κόσμο με το ρυθμό των εμπειριών τους, με μικρές ρουφηξίες, κάθε μέρα.»

«Σήμερα κρατώ την τύχη μου στα χέρια μου. Έχω καταλάβει ότι πρέπει να ρουφήξω τη ζωή αποδεχόμενος αυτό που

είμαι, αυτό που έχω μέσα μου, το παιδί, τον άντρα, τον πρωταθλητή. Όλα αυτά δεν έρχονται σε αντίθεση αλλά αλληλοσυμπληρώνονται. Μπορείς να είσαι πρωταθλητής και να έχεις προσωπική ζωή, να κερδίζεις και να σέβεσαι τους αντιπάλους σου, να θέλεις να ξεσπάσεις και να μένεις σταθερός, να είσαι υπεύθυνος για ένα εγχείρημα και να αισθάνεσαι μέσα σου τα τραύματα της παιδικής ηλικίας. Όλα αυτά συνθέτουν αυτό που είμαι. Κι είμαι ο δρόμος που ακολουθώ.»

«Αυτό που προσδοκώ, περισσότερο απ' το να είμαι πρωταθλητής, είναι να είμαι ένας ηθικός άνθρωπος, να πετύχω σαν άνθρωπος στη ζωή μου.»

«Είναι πολύ χρήσιμο για τον καθένα μας, να μάθει να μετατρέπει την κάθε δυσκολία σε μια θετική εμπειρία.»

(Βιβλίο με την αυτοβιογραφία του Μάρκου Παγδατί, Γαλλία 2006)

Μάρκος Παγδατίς, Αθλητής αντισφαίρισης, Παγκόσμιος πρωταθλητής αντισφαίρισης εφήβων το 2003

«Σήμερα οι κοινωνίες είναι οι κοινωνίες των αγορών. Όλα έχουν κάποια αξία και κάποιο κόστος. Ωστόσο, ο αθλητισμός μπορεί ακόμα να μεταφέρει τις αξίες που χρειάζονται οι νέοι. Αυτό που μένει, λοιπόν, είναι να αποκτηθεί αθλητική κουλτούρα.»

«Ο αθλητισμός είναι πολιτισμός, βασικό συστατικό εκπαίδευσης και «ασπίδα»

για τη νεολαία. Μέσα από τον αθλητισμό οι νέοι κερδίζουν σημαντικές δεξιότητες, όπως η πειθαρχία, ο προγραμματισμός και η σωστή αξιοποίηση του χρόνου, το όραμα και ο στόχος για το αύριο. Ειδικά τα τελευταία δίνουν στους νέους τη δύναμη και το πείσμα να ορθοποδήσουν σε δύσκολους καιρούς και να βαδίσουν προς την κατεύθυνση που θέλουν.»

(Συνάντηση ιδεών για την Παιδεία και τον Πολιτισμό, Λευκωσία 17.10.2015)

Πάυλος Κοντίδης, Αθλητής ιστιοπλοΐας, Ολυμπιονίκης το 2012

Σημειώσεις

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

